www.privatcomputer.dk - www.ITsvar.dk

21. årgang nr. 6
27. maj 2004

PRIVAT COMPUTER PC

20 SUPERTIPS TIL WINDOWS

De allerbedste tips og tricks til din pc

4,3GB DVD ROM

GRATIS SIKKERHED

Masser af alternativer til de dyre softwarepakker

Radeon X800

DET VIL VI OGSÅ HA'!

Alt det amerikanerne har – og som du går glip af!

Aero Cool-køler

3D PÅ FLADSKÆRMEN

Stortest 6 LCD'er man kan spille på

WINDOWS I SKRALDESPANDEN!

Kan man leve i en verden af Java? Vi har prøvet det

Terratec Aureon

DIN EGEN TV-STATION

Send lyd og billede rundt i hjemmet med Windows Media Encoder

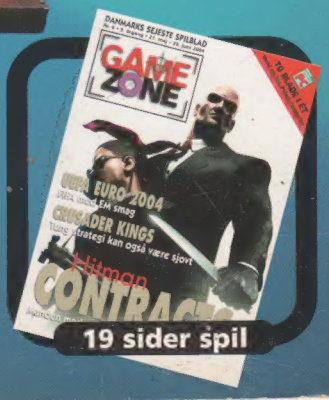

19 sider spil

BK 27.05.04 — 29.06.04
5 708890 000302 06
Pris DKK. 74,50 – Nok. 69,50

Ansvarshavende udgiver
Klaus Nordfeld
Chefredaktør
Jeppe Christensen (DJ)
jc@pricom.dk
Redaktør
Anders Lauge Madsen
alm@pricom.dk
Redaktionssekretær
Søren Køhler (DJ)
sk@pricom.dk
Layout og grafik
Christian Desfeux
cd@pricom.dk
Dvd-rom redaktør
Anders Lauge Madsen
alm@pricom.dk
Foto
Christian Desfeux,
Philip Etherling, Scanpix.
Skribenter i dette nummer
Lars Jørgen Helbo, Charlotte Skøtt, Morten Bay, Kristian Hansen, Anders Østergaard Jensen, Simon Mark, Søren J. Svendsen, Rune Keller, David Lebech, Anders Lauge Madsen, Søren Køhler, Jeppe Christensen
Redaktion
Audio Media A/S
St. Kongensgade 72
DK-1264 København K
Telefon +45 3391 2833
Telefax +45 3391 0121
www.audio.dk
Direktør
Klaus Wiedemann
kw@audio.dk
Annoncer
Audio Media A/S
Tlf.: 3391 2833
Fax: 3391 0121
annoncer@audio.dk
Annoncechef
Peter Kirkegaard Alfieri
pk@audio.dk
Mediekonsulenter
Morten Dahl
md@audio.dk
Stig Seberg Sørensen
sss@audio.dk
Produktion
Anne Nordfeld
an@audio.dk
Stine Vikman Jensen
sv@audio.dk
Abonnement
Løssalgspris kr. 74,50 (portoen udgør kr. 9,-)
2/1 års abonnement (24 numre) kr. 1.295,-
(portoen udgør kr. 224,-)
Spar i forhold til løssalgsprisen kr. 493,-
1/1 års abonnement (12 numre) kr. 685,-
(portoen udgør kr. 112,-)
Spar i forhold til løssalgsprisen kr. 209,-
1/2 års abonnement (6 numre) kr. 395,-
(portoen udgør kr. 56,-)
Spar i forhold til løssalgsprisen kr. 52,-
Porto er ekskl. moms. Yderligere porto tillægges Grønland, Færøerne og udland
Abonnementsservice
Online: http://abo.audio.dk
Man.-tors. 10.30-15.30
Fredag 10.30-15.15
Tlf. 33 74 71 71
E-mail: abonnement@audio.dk
Trykkeri
Franzen Offset
Distribution
Danmark: Bladkompagniet
PostDanmark
Norge: Interpress Norge
Medlem af Dansk Fagpresse
Tilmeldt
Dansk Oplagskontrol
& Gallups DRB index
Vigtigt
Artikler og fotos i Privat Computer må ikke udnyttes i annoncer eller anden kommerciel sammenhæng uden forlagets skriftlige accept. Citater med tydelig kildeangivelse accepteres. Forlaget påtager sig intet ansvar for evt. trykfejl.
Oplagskontrol for 2. halvår 2003
12.858 solgt nettooplag. 83.000 læsere/md.

ISSN: 1398-7224

INDHOLD

Side 15

JAVA PÅ SKRIVEBORDET

Sun kalder selv deres Java Desktop System for det eneste reelle alternativ til Windows. Vi prøvekører det Linux-baserede operativsystem og tjekker, om der er noget om snakken.

Side 20

6 HURTIGE LCD-SKÆRME

Vi elsker de flade og flotte LCD-skærme, men de har indtil videre lidt under høje reaktionstider, der gør dem uegnede til spil. Ikke mere! Vi har testet seks LCD'er, som er hurtige nok til de meste krævende 3D-spil.

Side 26

20 SUPERTIPS TIL WINDOWS XP

Hvordan var det nu lige man fjernede Windows Messenger? Lars Jørgen Helbo har samlet 20 af sine allerbedste Windows XP-tips, så du ikke behøver rode alle dine blade igennem, næste gang der skal geninstalleres.

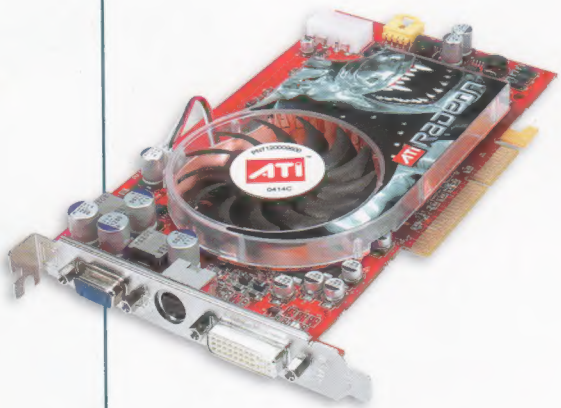

Side 30

CANADA SLÅR TILBAGE

Så er canadiske ATI klar med en ny generation af grafikchips, der skal konkurrere med NVIDIAs Geforce 6800. Navnet er Radeon X800, og vi kigger kortet nærmere efter i lodningerne forud for næste måneds stortest.

Side 32

PRIVAT COMPUTER TESTER

Denne måned har Privat Computers testhold haft fingre i trådløst netværksudstyr fra Belkin, der kan bevare sendestyrken over store afstande, en lækker, støjsvag CPU-køler fra Aero Cool og et eksternt lydkort fra Terratec.

PRIVAT COMPUTER NR. 6/2004

Side 40

GRATIS SIKKERHED

For de fleste vil antivirus og internetsikkerhed være ensbetydende med Norton eller McAfee. Men hvorfor betale for noget, man kan få gratis? Vi har set på gratis alternativer til de kommercielle sikkerhedspakker

Side 46

DIN EGEN TV-STATION

Forestil dig, at du sidder i haven og følger med i Tour De France på skærmen på din laptop. Med meget få midler kan dette blive en realitet. Du skal bruge et hurtigt trådløst netværk, en pc i et skab og Privat Computer til at vise dig hvordan du gør...

Side 53

VI VIL OGSÅ HA'...

Vi danskere er foran med bredbånd og mobiltelefoni, men på andre punkter er vi håbløst bagude. Især i USA er mulighederne for digital underholdning meget større. Se her, hvad vi her på Privat Computer gerne vil importere en tur over Atlanten.

FASTE

INDBAKKEN 5

I vanlig tilbagelænet stil svarer redaktionen på læsernes spørgsmål, tager imod gode ideer og giver igen på brok og beklagelser.

NYHEDER 8

Privat Computers nyhedshold har endnu engang samlet en bunke friske nyheder om hard- og software samt de seneste trends og nyheder fra internettet.

DOT.COMA 12

Tilfældige tastetryk og indskrænkede indfald i redaktionens sandkasse, hvor de indre dampbørn får lov at løbe frit.

TIPS OG TRICKS 37

Lars Jørgen Helbo giver sammen med læserne tips og tricks til dig og din pc. I denne måned blandt andet om hurtigere kopiering af filer, ghosting og tilpasning af Denne Computer.

TEKNISK BREVKASSE 51

Lars Jørgen Helbo byder inden for i værkstedet og giver svar på dine spørgsmål sammen med andre læsere.

DVD-ROM INDHOLD 57

Anders Lauge Madsen præsenterer dig for et udpluk af denne måneds programmer og shareware.

LEDER

Jeg vil også ha'!

Det kan godt være, at vi lever i relativ sikkerhed her på det gode gamle kontinent, der hedder Europa, men vi bliver faktisk også diskrimineret i en grad, der giver en lyst til at tømme maveindholdet som en fuld svensker på studietur i København. Om det skyldes de europæiske landes ophavsretslovgivninger, små landes forkvaklede forhold til teknologistandarder eller et generelt problem med at samarbejde med store multinationale firmaer skal jeg ikke gøre mig klog på. Men hver gang jeg tager turen til USA bliver jeg noget så misundelig over deres muligheder inden for digital underholdning.
Hvor skal vi starte? HDTV, siger du. Ja, det skal nok komme herhjemme, siger de ude hos DR. Man ved bare ikke rigtig hvornår. Mon ikke vi når tæt på 2010 før det bliver en realitet i Danmark. Men hvis i, kære læsere, nogensinde får muligheden for at opleve ægte HDTV, så gør jer ulejligheden. Det er lidt som at opleve den første kærlighed.
Og vi kan blive ved. Digitale intelligente harddiskoptagere som Tivo har været i staterne i et par år nu. Vi begynder først se de første spæde forsøg herhjemme i løbet af sensommeren og efteråret. Heldigvis ser det mere lyst ud på fronten for online musik og film. Forhåbentlig får vi en dansk iTunes-forretning i løbet af dette efterår, og danske KiSS lover, at de gør alt hvad de kan for at danskerne kan sidde i deres stuer og bestille og s film via nettet inden udgangen af 2004. Men så er der så meget andet, vi ikke har – og gerne vil have, Biografer med digital projektion for eksempel, eller satellitradio eller ... Suk!

Jeppe Christensen
Chefredaktør

Konkurrenceregler: Eventuelle lokale skatte- eller afgiftsmæssige konsekvenser ved modtagelse af en præmie vundet i Privat Computer er alene et forhold mellem den enkelte person og de nationale skatte- og afgiftsmæssige myndigheder.

SAMSUNG

ERGONOMIEN BLIVER MERE VIGTIG.
OG MERE FLEKSIBEL.

SyncMaster 172X

DigitAll *flexible* SyncMaster 172X er kun 19 millimeter tyk og har dobbelte bevægelige led. Skærmens smidighed gør det let for dig at finde en behagelig arbejdsstilling foran skærmen. Det gør selv den mest statiske arbejdsplads ergonomisk korrekt.

SyncMaster 172X har både analog og digital signalindgang. Synsvinklen er 160 grader, lysstyrken 270 cd/m^2, kontrasten 500:1 og 12 ms opdateringshastighed. Vægbeslag medfølger. Modellen fås også i 15 tommer. Lanceres i december.

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™
www.samsung.dk

Indbakke

Spørg Redaktionen

HARDDISKPROBLEMER II

Månedens brev

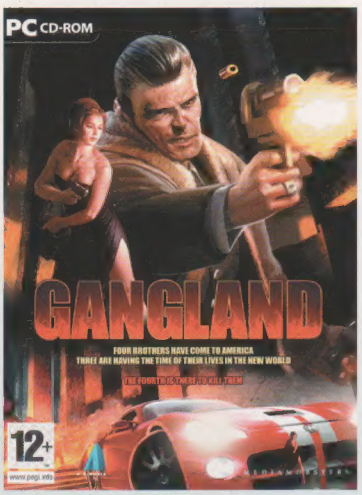

Månedens spilpræmie er det danskproducerede gangster-strategispil Gangland.

I nr. 3 2004 er der en læser, der ærgrer sig over følgerne af brugen af Partition Magic ("Harddiskproblemer"). Da jeg har oplevet noget tilsvarende (ikke tab af data men tab af operativsystemet), vel at mærke uden brug af Partition Magic, har jeg en fornemmelse af, at læseren retter bager for smed, da min oplevelse entydigt pegede på operativsystemet som synderen.

Min historie kort fortalt:

Jeg ville udskifte den eksisterende harddisk med en større. Til formålet installerede jeg den nye harddisk som slave og bootede maskinen fra en floppy med programmet Ghost. Jeg ghostede indholdet af den gamle harddisk over på den nye uden problemer.

I ren og skær uvidenhed begik jeg derpå den fejl at boote maskinen normalt. Dette gik glat bortset fra, at operativsystemet undervejs kom med en uforståelig meddelelse af typen, hvortil man kun kan svare OK. Alt virkede tilsyneladende og alt fra den gamle harddisk kunne findes på den nye. Jeg fjernede den gamle harddisk, koblede den nye på som master og bootede. Maskinen kunne ikke boote! Ud med den nye harddisk, i med den gamle og boote. Maskinen kunne ikke boote!! I med den nye harddisk som slave og boote. Maskinen kunne nu boote!

For at gøre det kort: Operativsystemet (Windows 2000) havde helt på egen hånd besluttet, at med to harddiske så var det smart at fordele det samlede operativsystem på begge diske (noget med at boote på den ene og swappe på den anden). Operativsystemet var så stolt af sin "geniale" indsats, at det havde givet mig den ovenfor nævnte uforståelige meddelelse. At jeg har svært ved at se det geniale i den slags automatik, var Windows ret iskold overfor. Man kan ikke argumentere med et operativsystem.

For god ordens skyld: Jeg er på ingen måde involveret i Power Quests produkter. Brugt med omtanke er Partition Magic et fortrinligt værktøj.

Sten Vibe Hansen
Farum

Nogle gange må man bare tage sig til hovedet og spørge, om det ikke var en idé at give brugeren lidt mere indflydelse på, hvordan hans operativsystem skal installeres… På den anden side, hvis det hele altid gik let og smertefrit, så ville vores kære Helbo jo blive arbejdsløs. Vi kvitterer for skrækhistorien med en spilpræmie. God fornøjelse. (sk)

Jeppe Christensen

Anders L. Madsen

Søren Køhler

MER' AMIGA

I tiderenes morgen var dette blad et Amiga-blad, som så blev mere og mere til et pc-blad, og rent faktisk er et pc-blad nu. Jeg tænkte om det ikke var på tide med en artikel omkring Amiga'en, da den er gået hen og blevet udstyret med PowerPC ligesom MAC, og den kan faktisk køre ren MAC. Alt hvad der hedder udstyr, er pc-standard, og det gør den billigere end Mac. Man få også den nye AmigaOne, som den hedder, med Linux som standard.

Dette var kun en opfordring til en artikel...

Klaus Munkø

Vi har nok svigtet vores rødder lidt, ved ikke at holde jer læsere ajour med, hvad der sker på Amiga-fronten nu til dags. Problemet er bare, at Amiga'en er gået fra at være hvermandseje til at blive et meget smalt produkt for en snæver skare af entusiaster. Og med tanke på, hvor lidt vi i forvejen skriver om for eksempel Linux og Macintosh, er Amiga nok ikke noget, vi kommer til at bruge meget plads på. Dermed ikke sagt, at der ikke kommer en Amiga-artikel på et tidspunkt – men du skal nok ikke holde vejret, mens du venter… (sk)

DOBBELTLAGS-DVD'ER

Tak for et rigtig godt blad med rigtig mange gode nyheder…!

Jeg har for et par måneder siden købt en Sony dvd-brænder for at kunne tage backup af nogle af mine dvd'er.. Men mange af dem er dobbeltlags-dvd'er, så hvis man skal kopiere alt det ned på en skive, bliver kvaliteten dårligere. Så derfor vil jeg spørge, om der ikke snart kommer nogle dvd-brændere på markedet, som kan brænde dobbeltlags-dvd'er…?

Pt. bruger jeg CloneDVD som brænder-program. Men det er vel kun beregnet til enkelt-sidede dvd'er, så vidt som jeg kan forstår. Så når dobbeltlags dvd-brænderne kommer på markedet, kan jeg vel ikke bruge det program mere. Hvilket skal jeg så bruge?

Alex Petersen
julle@nyraad.net

Dobbeltlags dvd-brændere er faktisk allerede en realitet. Både Sony og Philips har i løbet af foråret annonceret, at de har enheder på vej – men ingen af dem har endnu lovet noget om, hvornår vi får brænderne at se i butikkerne. Eller hvor meget de kommer til at koste. Du skal dog nok regne med, at både hardwaren og skiverne bliver ret pebrede.

Til gengæld kan du, så vidt vi har forstået, fortsætte med at bruge din foretrukne brændersoftware, når du får en af de nye brændere hjem i kabinettet. (sk)

HVAD SKAL JEG VÆLGE?

Først vil jeg takke for et fantastisk blad som jeg har nydt at læse. Det er første gang jeg har købt dette blad,

►

og det er fordi, jeg er lige har købt en ny computer.

Men nu til formålet med at jeg skriver denne e-mail:

Før jeg købte min computer, gik jeg og tænkte længe over, hvilken jeg skulle købe, fordi jeg har set masser af tilbud, men der er en ting flere butikker er uenige om. Nemlig spørgsmålet om hvilket grafikkort, der er det bedste ifølge jer?

Er det NVIDIA-kort eller Radeon? (til at spille computer-spil.)

En ting mere er: Hvilken processor er den bedste? Er det Intel Pentium 4 eller AMD Athlon?

Og lige til sidst vil jeg vide, om det er Microsoft Intellimouse Explorer 4.0, Logitech MX500 Optical eller Creative Optical Mouse 5000?

Håber I kan svare på alle de spørgsmål.

Andreas Morsbøl.

Hold da helt ferie for en masse spørgsmål – og de er ikke lige lette at svare på... Men okay, vi prøver:

Hvis økonomien er lidt småstram, så er ATIs gamle Radeon 9600 Pro stadig et af de absolut bedste køb, når vi sætter ydelsen over for prisen. Hvis du derimod har ubegrænsede midler, vil vi nok foreslå, at du venter et par måneder, for både NVIDIA og ATI har splinternye kort på vej, og det er endnu umuligt at sige, hvilket der er bedst... Forhåbentlig kan du finde svaret på dét i næste nummer.

Med hensyn til processorerne, så er det et nærmest umuligt spørgsmål. Både fordi AMD og Intels platforme har hver deres styrker og svagheder, men også fordi vi almindelige dødelige i sidste ende ikke vil kunne mærke den store forskel. Og ligesom med grafikkortene, så bliver de to store konstant ved med at overgå hinanden, så der nærmest hver måned er en ny processor, der er den hurtigste/bedste/varmeste.

Muse-spørgsmålet er til gengæld nemt. Redaktionens muse-ekspert, Anders, var ganske begejstret, da han tidligere på året anmeldte Intellimouse Explorer 4.0, så den kan varmt anbefales. Vil du helst undgå at handle med Bill Gates, skal du i stedet gå efter Logitech MX510, der også er en helt brillant mus. (sk)

MULTIFUNKTION OG LASERPRINTERE

Den 27/8 2003 foreslog jeg en test af multifunktionsmaskiner. Det svarede I aldrig på (I testede heller ikke de foreslåede maskiner). I stedet testede I det nyeste nummer i laserprintere, hvilket også er interessant. Dog mangler en (for mig) meget vigtig information. I skriver, at farvelaserprintere kan printe fotos på almindeligt papir modsat en blækprinter. Men I skrev intet om HOLDBARHEDEN af et sådan farvelaser print. På mine HP-udskrevne billeder har jeg oplevet, at de temmelig hurtigt bliver blegede, og da der jo ikke er meget ved at skulle udskrive alle sine fotos hvert halv år, er en farvelaserprinter måske ikke en god ide? Kan et laserfoto for eksempel hænge på væggen uden at blive blegt i farverne? (Forkortet af redaktionen.)

Sven Ohrberg
Næstved

Du har helt ret i, at det ville være et relevant spørgsmål at besvare i testen, men så gør vi det nu. Et foto som er udskrevet på almindeligt papir, vil på ingen måde kunne overleve lige så længe som ét, der er udskrevet på fotopapir. Så godt som alt tryk, uanset overfladen på det papir det er trykt på, har det med at blegne over tid – og især når det udsættes for lys. Men overfladebehandlingen på fotopapir og lignende betyder, at farverne trods alt holder sig væsentligt længere. Til gengæld er fotopapiret også væsentligt dyrere, så hvis man alligevel har en farvelaserprinter i en god kvalitet, kunne man jo bare skrive nye billeder ud i ny og næ...

Med hensyn til multifunktionsmaskinerne, så beklager vi, at vi ikke har svaret på dit forslag. Vi kan til gengæld glæde dig med, at ideen er skrevet ind i vores produktionsplan, og at der er en stortest af multifunktionsprintere på trapperne. (sk)

INGEN GRATIS ARTIKLER

En af grundene til at jeg blev abonnent på Privat Computer var, at jeg kunne hente artikler på ITsvar gratis, som jeg engang havde hørt man kunne. Da jeg så kommer ind og får oprettet en konto og kigger mig lidt omkring, finder jeg hurtigt ud af, at jeg ikke kan hente Privat Computers artikler gratis. Ærgrer mig ikke specielt meget over det, da jeg jo stadig får bladet billigere end ved løssalg, og tænker ikke mere over det.

Lige indtil en dag hvor Sven Ohrberg i nr.4 2004, foreslår at I laver et internetabonnement. I har en masse modargumenter og et af dem var, og jeg citerer:"Lidt af det du efterlyser, kan du allerede dog finde på vores portal ITsvar.dk. her ligger alle numre af Privat Computer fra de sidste mange år i pdf-format og som ren tekst. Og abonnenter kan hente artiklerne gratis, og søge i de gamle numre."

Nu bliver jeg lige pludselig meget forvirret og går derefter ind på ITsvar igen, og kan stadig ikke hente dem gratis. Efter ca. fem minutter går jeg ind på hjælpesiden, og finder dette: "Fra og med 18/9 2003 er det ikke længere muligt for abonnenter at downloade artikler gratis fra ITsvar. Dette er et led i vores bestræbelser på at stoppe den ulovlige kopiering af artikler, der desværre er forgået i stor stil."

Lidt ærgerligt at tage sådan en drastisk beslutning, fordi de 5% der deler artikler, ødelægger det for de 95% andre, som IKKE gør. Men der må vel kunne gøres noget. Og hvis folk virkelig ville dele artikler med andre, så kunne de bare scanne dem ind, og det er der ikke noget middel imod.

Gowshi Sivarajah
gowshi@tiscali.dk

Flere læsere har reageret på vores læserbrevssvar i sidste måned, og vi må desværre erkende, at vi begik en brøler. Som du så rigtigt påpeger, er det ikke længere muligt for abonnenter at hente gratis artikler fra ITsvar. Det er ganske rigtigt ret ærgerligt, men beslutningen blev taget, fordi man pludselig kunne downloade stort set hele vores bagkatalog fra diverse websider. P.t. er der desværre ingen planer om at ændre på denne beslutning. (sk)

Hvad enten du har seriøse spørgsmål, tips, forslag, ris eller ros, så kan du altid skrive til:

brevkassen@pricom.dk.

Brevkassen varetages af redaktionen. **Privat Computers tekniske brevkasse** varetages af **Lars Jørgen Helbo**, som sidder klar til at modtage de lidt mere tekniske, langhårede, nørdede eller drilske spørgsmål. Skriv til:

teknisk.brevkasse@pricom.dk

Præmierne er sponsoreret af K.E. Media

www.asus.com

8X8

DVD + R 8X / DVD - R 8X

FEATURES

- *FlextraLink*™ - Buffer Underrun Prevention Technology
- *FlextraSpeed*™ - Auto Writing Speed Adjustment Technology
- DDSS II - Secure Your CD Readability
- Optical Pickup Head Liquid Crystal Tilt (LCT) Technology
- ASUS Unique Live Firmware Update Tool
- Compatible with a Wide Range of Disc Formats
- Supports DAO, TAO, SAO, Packet Write
- Windows 98SE/ME/2000/NT/XP compatible

Rosenmeier Periferi A/S
www.unitdata.dk
Tel: 70253035

ASUS®
HEART OF TECHNOLOGY

Nyheder, pressemeddelelser og kommentarer kan sendes til:

Nyhedsredaktøren på news.editor@pricom.dk

Spamfighter sparer 31 års arbejde

SPAMfighter, det uhyre effektive spamfilter fra folkene, der startede Jubii, fejrede for nylig et års fødselsdag ved at konstatere, at de havde sparet verden for 31 års arbejde. SPAMfighter har nemlig fjernet 200 mio. spam-mails fra pc'er over hele verden – og ved fem sekunders arbejde pr. styk giver det 31 års arbejde. SPAMfighter har nu 370.000 brugere i 149 lande, og når en gruppe af disse brugere samtidig indrapporterer en bestemt spam-mail, filtreres den fra hos samtlige 370.000. (mb)

Mere info: www.spamfighter.com

Tal til din pc via Bluetooth

Sandbergs populære Bluetooth-dongle til USB-porten har fået en opgradering. Sandberg USB "to" Bluetooth Link+ tillader nu, at du kobler dit Bluetooth-headset til pc'en og kan tale og lytte via det. Det gør f.eks. brug af programmet Skype en hel del nemmere, ligesom man kan skifte trinløst mellem opkald på mobilen og computeren, når man sidder i et hotspot. Bluetooth-donglen kan håndtere op til syv enheder på engang, så forbindelsen til printeren forsvinder ikke, fordi man tager telefonen. Sandbergs Bluetooth-dongle koster 399 kr. (mb)

Mere info: www.sandberg.it

Sikker offentlig kommunikation

Sikkert er det, at om ni måneder skal alle offentlige myndigheder kunne modtage og behandle krypterede, elektroniske beskeder fra borgere og virksomheder. Retursvaret skal tilsvarende sendes fortroligt. Fra den 1. februar 2005 har regeringen aftalt med amterne og kommunerne, at de skal være klar til at kommunikere sikkert ▶

Netscape spræller

Go'e, gamle netscape. Nu forlyder det, at AOL vil lancere en ny version

Amerikanske AOL, som ejer Netscape, har ikke udgivet nogen ny version af Netscape-browseren siden forrige sommer. Da blev også Mozilla-projektet, som Netscape browseren bygger på, udskilt fra moderselskabet og lagt ind i eget, selvstændigt firma – naturligvis ejet af AOL. Dette anså mange som Netscapes endeligt, om end browseren fortsat var og er tilgængelig. Den kan downloades fra Netscapes hjemmeside.

Nu skriver nyhedstjenesten InfoWorld.com, at AOL vil lancere en ny version af Netscape. Den aktuelle Netscape-udgave er version 7.1, som er baseret på Mozilla 1.4. Den kommende version af Netscape, som ifølge rygterne kommer til at hedde version 7.2 – bliver baseret på den kommende Mozilla 1.7. Denne betatestes p.t. InfoWorld skriver også, at AOL er begyndt at betateste et nyt produkt: Netscape Desktop Navigator. Programmet tilbyder adgang til lokaliseret webindhold baseret på brugerens amerikanske zip-code, dvs. postnummer, og er derfor udelukkende beregnet for amerikanske brugere. (cs)

Mere info: www.netscape.com

Væk med vold og sex

Den gigantiske elektronikproducent, Thomson, har taget software fra firmaet ClearPlay i brug i en dvd-afspiller som sælges under Thomsons eget varemærke RCA. Afspilleren er den første selvstændige dvd-afspiller, som benytter ClearPlay-software. Tidligere har softwaren kun været tilgængelig for brugere, som ønskede at se "filtrerede" dvd-film på pc. Dvd-spilleren, som kun sælges i de amerikanske supermarkeder, Wal-Mart og Kmart, koster 79 dollar inkl. det medfølgende filter til godt 500 film. Filteret kan for eksempel censurere scener hvor vold, sex eller nøgenhed indgår. Køberne af dvd-afspillerne tilbydes en abonnementsordning, hvor de kan downloade nye filtre, når der kommer nye dvd-film på markedet.

Det har givet genlyd i branchen, at en anerkendt elektronikproducent benytter sig af software, hvor store filmselskaber føler, at ClearPlay går deres rettigheder for nær. Derfor har de anlagt retssag mod ClearPlay. For filmselskaberne handler det om retten til selv at bestemme indholdet i produktet. Modsat siger ClearPlay, at forbrugerne selv skal bestemme, hvad de vil se. (cs)

Mere info: clearplay.com, portal.thomson.net/EN/home og www.thomson.net

En dvd-afspiller med indbygget filter, så man kan filtrere dvd-film og fjerne bl.a. volds- og sexscener sælges fra amerikansk supermarkedskæde.

Mandrake 10

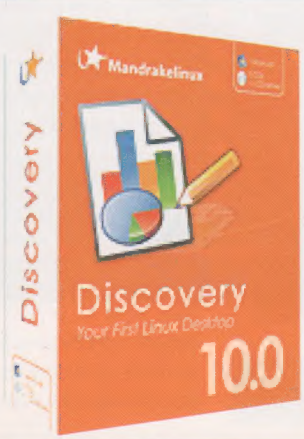

Linux-distributøren Mandrakesoft har frigivet version 10 af Mandrake Linux. Den nye version indeholder den nye 2.6-kerne af Open Source operativsystemet samt opdaterede versioner af de grafiske brugerflader KDE og Gnome.

Mandrakesoft er kendt som en af de mest brugervenlige Linux-distributioner, hvilket har gjort den populær blandt brugere, der ønsker at stifte bekendtskab med Linux. I version 10 er det muligt at vælge dansk som sprog, og der er tilføjet danske versioner af blandt andet webbrowseren Mozilla og kontorpakken OpenOffice. Desuden er en lang række af de øvrige programmer i pakken ligeledes oversat til dansk.

Mandrake Linux 10.0 kan downloades gratis fra nedenstående link. (cs)

Mere info: www.mandrakesoft.com

Peter på 4 år er blevet...

... væk! Den besked har de fleste vel hørt i indkøbscentre, når lille Peter er blevet væk fra mor og far. Men nu kan børn ikke længere blive væk i Tivoli i København. Parken har købt et overvågningssystem leveret af Bluetags i Ålborg og nordjyske Blip Systems, der indtil sidste år var Ericssons danske Bluetooth-afdeling.

Systemet gør det muligt for forældre via mobiltelefonen at overvåge og lokalisere deres børn i forlystelsesparken. I et armbånd som barnet får på, sidder et lille Bluetooth-mærke. Forældre kan sende en SMS fra deres mobiltelefon og inden for 20 sekunder få at vide, hvor i haven barnet befinder sig. Armbåndet har også en knap, som børnene kan bruge til at sende en besked til forældrenes mobiltelefon, men den funktion er ikke aktiveret i Tivoli-armbåndet.

Bluetags leverer Bluetooth-armbåndet, som forældre kan leje for 20 kr. til deres børn, mens Blip Systems leverer 63 access points, der spredt over parken kan beregne armbåndenes placering med ned til omkring 20 meters nøjagtighed. Teknologien i Tivoli er en videreudvikling af det system, der i august blev installeret i Aalborg Zoo. (cs)

Tivoli har installeret overvågningssystem, så børn kan overvåges og lokaliseres via mobiltelefon.

Økologisk støjdæmpning

Hvis du er en af dem, der ihærdigt forsøger at holde din pc's støjniveau nede, så kender du sikkert MagicFleece – de effektive støjdæmpningspuder, der klæbes på indersiden af kabinettet og reducerer resonansen i computeren og indkapsler blæserstøj. Men hvis du samtidig med din støjfobi har en lille økoflipper i maven, så er der gode nyheder. Nu fås MagicFleece nemlig også i en økologisk udgave. MagicFleece Lana holder støjniveauet lige så effektivt nede, som almindelige MagicFleece-måtter, men i stedet for polyester er måtterne nu lavet af 100 % ren uld, så de er bæredygtige. Der er stadig ingen risiko for brandfare, da ren uld ikke kan brænde. MagicFleece Lana koster 375 kr. for et sæt, der rækker til selv de største kabinetter, 265 kr. for et sæt til miditower-kabinetter og 105 for enkelte måtter. (sk)

Mere info: www.webconsult.dk

"Tanten" bliver" papirløs

Som den første store danske avis udkommer Berlingske Tidende nu som E-avis. E-avisen er hele avisen i en tro kopi på nettet. Læseren kan læse, skimme, bladre i den og gemme de gamle aviser, ligesom med den rigtige. E-avisen giver samtidig læseren mulighed for at søge efter tidligere artikler. Den nye avis er endnu et skridt i arbejdet med at styrke "Tante Berlingske" som et multimedie. I januar lancerede Det Berlingske Hus deres radionyheder, Berlingske Tidende Update, som sender radionyheder i dagtimerne på alle hverdage på de fire radiostationer The Voice, Radio 2, Pop FM og nyhedsradioen 24-7.

E-Avisen er et led i Berlingskes ønske om at levere nyheder og øvrigt redaktionelt stof til læsere, lyttere, seere og brugere overalt, hvor de ønsker det. Med den nye E-avis kommer vi et skridt nærmere det mål, skriver Niels Lunde, ansv. chefredaktør på avisens hjemmeside.

Hvis man ikke er normaltbetalende abonnent på Berlingske, skal man betale fuld pris for E-avis. Den koster 1.499 kr. for et år eller 799 kr. for et halvt år. Hvis man abonnerer på papirudgaven af Berlingske i fire dage eller mere om ugen koster E-avisen 199 kr. for i et år. Hvis ens abonnement på avisen er på mindre end fire dage, fx. et weekendabonnement, koster det 599 kr. om året at få E-avisen oveni. (cs)

Mere info: www.berlingske.dk

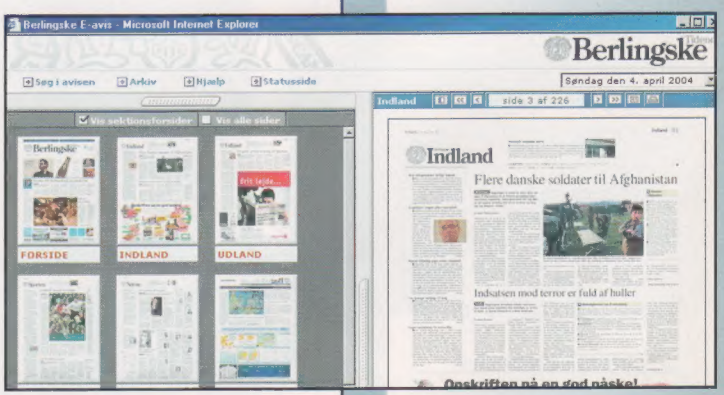

"Tante Berlingske" er den første store danske avis, som nu kan fås som e-avis.

med borgere og virksomheder, der ønsker at udveksle breve med følsomme og fortrolige oplysninger. I praksis anvendes den digitale signatur, et lille computerprogram, der fungerer som elektronisk underskrift på beskeder og filer. (cs)

Det blev Linspire

Linux-distributionen Lindows OS har nu officielt skiftet navn til Linspire. Skiftet kommer efter to års åben strid med Microsoft, som mente at Lindows-navnet krænkede Microsofts varemærke Windows.

Lindows havde tabt de indledende fogedretssager i en række lande, og derfor har selskabet satirisk kaldt Linux-distributionen Lin—s, udtalt "Lindash". Lindows-firmaet havde dog også vundet en række sager dels i USA dels i andre lande. Selskabet beholder ligeledes navnet Lindows som firmanavn indtil videre. (cs)

Danmark i den gule trøje

En undersøgelse viser, at Danmark og det øvrige norden fører an i internet-revolutionen. Undersøgelsen er offentliggjort af det amerikanske computerfirma IBM og det britiske tidsskrift The Economist. Sidste år opnåede Danmark en andenplads i en tilsvarende undersøgelse, hvor Sverige løb med førstepladsen, skriver Ritzau.

"Skandinavien er bemærkelsesværdig for den måde, som borgerne har inddraget internet-teknologien i deres daglige liv, der fuldstændig har ændret måden hvorpå de arbejder, handler ind og kommunikerer med embedsfolk", står der i undersøgelsen. USA er røget fra en tredjeplads til en sjetteplads. (cs)

Tyndt kamera med masser af pixels

Den 29. april kom Sonys seneste digitale kamera, Cybershot DSC-T11 på gaden i Japan, og efterfølgende kommer det til USA og Europa.

DSC-T11 er efterfølgeren til det populære kamera T1, der kom på markedet i slutningen af 2003. T1 blev markedsført som et tyndt kamera, med DSC-T11 er faktisk endnu tyndere. Hvor T1 havde en tykkelse på 2,1 cm, er T11 blot 1,7 cm tykt. Til gengæld er den nye model 1,2 cm længere og 6 gram tungere. Kameraet har en 2,5 tommer-skærm og en opløsning på 5,3 megapixel. Linsen er en F3.5-4.4 Carl Zeiss med 3 gange optisk zoom. Billederne opbevares på en MemoryStick Pro Duo og overføres til computeren via den indbyggede USB 2.0-port.

I Japan kommer Sony DSC-T11 til at koste 58.000 yen, hvilket svarer til cirka 3.300 danske kr. (kh)

Mere info: www.sony.dk

EU pauseskærm

Den 1. maj blev EU udvidet fra 15 til 25 lande. I den anledning har Microsoft udsendt en særlig pauseskærm. På pauseskærmen vises i baggrunden det blå EU-flag med de 12 stjerner. Foran det blafrer de 25 flag fra medlemsstaterne så skiftevis ind, og nederst vises landets navn enten på dets eget sprog eller hvis man foretrækker det på dansk.

Det kan være svært at finde pauseskærmen på Microsofts kæmpemæssige hjemmeside. Nemmest gøres det ved at gå ind på www.microsoft.dk. Tryk på Downloads i menuen til venstre og derefter på Download Center. I feltet nøgleord indtastes pauseskærm, tryk så på søg. Så skulle et af søgeresultaterne være Pauseskærmen EU-flag 2004. (ljh)

Mere info: www.microsoft.dk

100 GB til notebooks

Toshiba lancerer i nærmeste fremtid den første notebook-harddisk med en kapacitet på 100 GB. Udvendigt fylder harddisken kun 70 x 100 x 9,5 mm og den vejer 99 gram. De to skiver i harddisken

25 gigabyte på en papir-cd

Sony har præsenteret en ny udgave af den kendte compact disc. Cd'en består simpelthen af 51 procent papir. Det fjerner behovet for speciel software eller specielle tuscher til at lave labels til cd'en. Vi kan bruge de værktøjer, vi allerede bruger til at arbejde med papir.

Når papir-cd'en ikke skal bruges længere, kan den nemt ødelægges med en almindelig saks – så er man sikker på, at der ikke er andre, der får fingre i ens personlige data.

Disken er baseret på Blue Ray-teknologien, som – i modsætning til traditionel cd-teknologi – ikke kræver, at laserlyset går gennem materialet for at kunne læse disken. Det er denne teknologi, der har gjort det muligt at bruge papir som det dominerende materiale.

I øvrigt er det også værd at bemærke, at den nye papir-cd har en kapacitet på 25 gigabyte – svarende til 32 traditionelle cd'er.

Cd'en eksisterer endnu kun som en prototype, og Sony kan ikke oplyse, hvornår eller til hvilken pris den kommer på markedet. (kh)

Mere info: www.sony.net/SonyInfo/News/Press/200404/04-0415E/

Sony vil producere papir-cd'er.

3D-grafik standardiseres

Et nyt konsortium bestående af mere end 30 forskellige it-firmaer vil udvikle en ny standard for 3D-grafik. Med den nye standard skal det blive muligt at genbruge 3D-grafik i forskellige programmer, på forskellige operativsystemer og via internettet.

Det er Intel, der er drivkraften i konsortiet, men det består også af prominente virksomheder som Adobe og Microsoft.

Den nye standard bliver kaldt Universal 3D (forkortet U3D), og når den er færdigbeskrevet i version et, vil den blive forelagt for standardiseringsorganisationen ECMA, der vil sørge for at få den gjort til officiel ISO-standard.

Formålet med Universal 3D er ikke at konkurrere med Microsofts DirectX på spilmarkedet, men at lave et fælles format, som alle kan gemme 3D-billeder i. Ligesom der i dag findes udbredte formater til opbevaring af video (mpeg), lyd (MP3) og billeder (gif, png og jpg), vil fremtidens tredimensionale billeder skulle gemmes i U3D-format. (kh)

Mere info: www.3dif.org

Intel er drivkraften i nyt konsortium, der vil standardisere 3D-grafik.

400 GB harddisk

Hitachi har lanceret et nyt medlem af deres Deskstar serie af 7200 rpm harddiske. Den nye harddisk bærer navnet 7K400, og tallet 400 hentyder til kapaciteten på ikke mindre end 400 GB. Dermed er denne harddisk lige nu markedets største til almindelige pc'er.

Teknikken i harddisken adskiller sig i princippet ikke fra Hitachis 7K250. Eneste forskel er, at 7K400 indeholder fem skiver i stedet for tre, og da hver skive kan indeholde 80 GB bliver den samlede kapacitet netop 400 GB. Hastighed, cache, tilgangstid osv. er derimod ens.

Hvis du ikke lige ved, hvad i alverden du skal bruge 400 GB til, så foreslår Hitachi, at de kan indeholde 400 timers tv-program, 45 timer HDTV – dvs. High Definition television – eller ikke mindre end 6500 timers digital musik. Det svarer til 16 timers musik hver dag i et helt år. (ljh)

Mere info: www.hitachigst.com

Forbedret Centrino på vej

Intel er allerede ved at være klar med en forbedret udgave af den populære Centrino-platform, der anvendes i mange bærbare computere.
Den nye platform, der har kodenavnet Sonoma, har en ny bus, som arbejder ved 533 MHz mod Centrinos 400 MHz-bus. Sonoma har også et nyt chipsæt til trådløse netværksforbindelser, der både understøtter 802.11a, b og g.
Sonoma baserer sig også på en opdateret udgave af Intels Pentium M-chip – en chip, der har kodenavnet Dothan. Denne chip er lavet på 90-nanometer-materiale i stedet for den gamle udgaves 130 nanometer. Det betyder blandt andet, at processoren kan arbejde hurtigere uden at bruge mere strøm – hvilket er meget vigtigt, når det drejer sig om processorer til bærbare computere.
Chipsættet i Sonoma-baserede computere bliver Alviso, som – udover at være det mest strømbesparende til dato – også inkluderer Intels High Definition Audio Technology.
Intel forventer, at de første Sonoma-baserede bærbare vil komme i handlen i andet halvår af 2004. (kh)

Mere info: www.intel.com

Nye videoprogrammer fra Adobe

Firmaet Adobe har annonceret nye udgaver af deres programmer til behandling af video. Pakken hedder Adobe Video Collection og kommer til at bestå af Preimiere Pro 1.5, After Effects 6.5, Audition 1,5 og Encore DVD 1,5.
Adobe fortæller, at der er sket væsentlige forbedringer i pakken. Sammenlagt har de forskellige programmer fået tilføjet over 200 nye funktioner. Samtidig er integrationen imellem programmer blevet forbedret mærkbart, f.eks. med mulighed for at klippe-klistre direkte mellem Premiere og After Effects.
Adobe Video Collection forventes klar i 2. kvartal og vil koste omkring 1000 dollars for standardversionen eller 1500 for professional-udgaven, der også indeholder Photoshop. (ljh)

Mere info: www.adobe.com

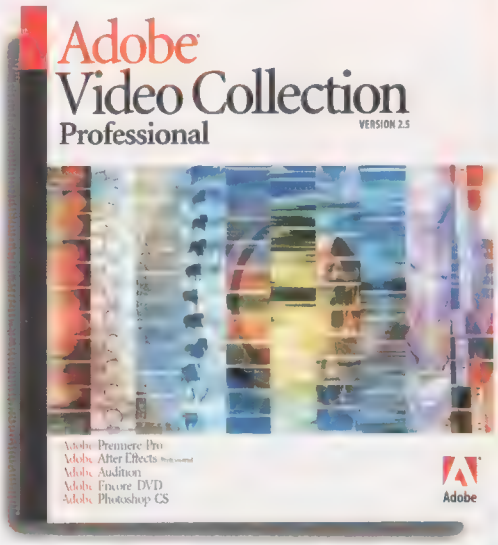

Longhorn forsinket

I sidste nummer fortalte vi, at beta-udgaven af Windows Longhorn, efterfølgeren for XP først kommer til næste år. Det amerikanske finansmagasin BusenessWeek har nu fået adgang til en række interne e-mails fra Microsoft. Ifølge dem planlægger firmaet nu, at den endelige version af Longhorn først skal komme i første halvdel af 2006.
Samtidig antydes det, at det endda kan blive nødvendigt at droppe nogle af de planlagte nyheder, hvis det ikke skal vare endnu længere. En af de store nyheder i Longhorn er et nyt filsystem WinFS. Det udmærker sig ved en integreret database med oplysninger om alle filer, som skal give en bedre og mere effektiv søgning. Nu overvejes det imidlertid, om man i første omgang skal nøjes med, at lade denne database dække filerne på en enkelt pc, og ikke som tidligere planlagt række ud over netværket. (ljh)

har en datatæthed på 80 Gbit/tomme og roterer med 4200 rpm. Harddisken har en tilgangstid på 12 ms og er udstyret med 8 mb cache.
Interessant er også en ny teknik til styring af hastigheden. Det foregår ved at strømmen kobles til og fra, hvilket samtidig giver en reduktion i strømforbruget på omkring 20%.
Produktionen af de nye drev startede i slutningen af maj. Senere er det planen, at der også skal komme en variant med en kapacitet på 50 GB. (ljh)

Mere info: www.toshiba.com

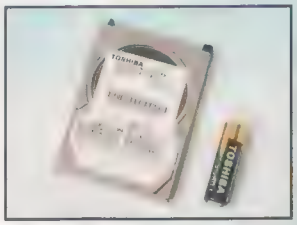

Krypteret harddisk

Det Taiwanesiske firma Global Win har udstyret deres eksterne harddisk-kabinet med hardware-kryptering. Der er tale om et eksternt kabinet til en almindelig 3,5 tomme IDE-harddisk og beregnet til tilslutning til en USB-port.
Det nye er, at der bag i kabinettet sidder en USB-port, og heri placeres en USB-nøgle. Dataene på harddisken krypteres ved hjælp af en indbygget 40 bit chip, og kan kun læses, hvis USB-nøglen sidder i stikket. Sammen med kabinettet følger to ens USB-nøgler. (ljh)

Mere info: www.globalwin.com.tw

Kartoffel-musik

Det tyske Frauenhofer-institut, som i sin tid udviklede MP3-standarden er på banen med et nyt musikformidlingssystem under navnet Potato System. Det kan nærmest betegnes som en mellemting mellem iTunes og Kazaa. Softwaren og det tilførende betalingssystem gør det nemt for muskere og pladeselskaber, at oprette egne portaler og lægge musik på nettet.
I portalerne kan brugerne ligesom hos iTunes købe og betale musikken. Forskellen er, at brugeren sammen med musikstykket også får et unikt link til det. Det kan han derefter lægge på sin egen

hjemmeside, og hvis en anden bruger køber samme musikstykke gennem dette link, får den første bruger udbetalt en formidlingsprovision på 20% af prisen. Ved formidling i andet og tredje led udbetales provision på hhv. 10% og 5%. Fordelene for alle parter er indlysende. Musikere og pladeselskaber kan spare mange penge til reklame, og de brugere, der vil gøre en indsats for videreformidling, kan hurtigt tjene pengene ind igen, så musikken er gratis. (ljh)

Mere info: www.potatosystem.com

Ny IsoBuster

Det kendte freeware-program til arbejdet med cd-imagefiler er kommet i en ny version. Med IsoBuster kan indholdet af en cd eller dvd gemmes på harddisken som en imagefil, der så kan lægges i et virtuelt cd-drev som f.eks. Daemon Tools. Derudover kan IsoBuster vise indholdet af en imagefil og kopiere enkelte filer eller hele foldere ud af den.
Der er flere nyheder i den nye version 1.6; men det vigtigste er en stærkt forbedret fejlhåndteringsfunktion. Det betyder, at IsoBuster ikke så nemt giver op, hvis et drev melder fejl ved læsningen af en cd eller dvd. Dermed har programmet faktisk fået en helt ny anvendelsesmulighed. Hvis en cd/dvd bliver ridset eller beskadiget på anden måde, vil dataene hurtigt være ulæselige. Uanset om det er en dyr original-cd eller en CR-R med vigtige backup-filer, er det særdeles uheldigt.

I den slags tilfælde kan IsoBuster nu være redningen. Hvor andre programmer giver op og viser en fejlmelding, vil IsoBuster forsøge igen og igen. Det kan godt tage lang tid; men hvad gør det, hvis det lykkes at redde dataene.

Mere info: www.smart-projects.net.

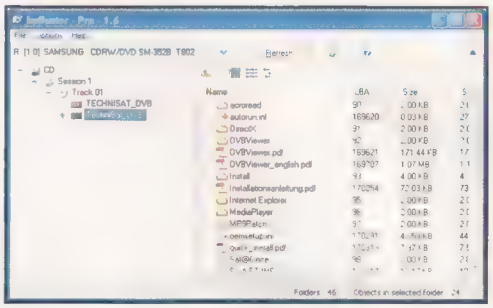

Shining 170v: En laber 17" skærm med tv-tuner og højttalere for under 5.000 kr.

Billig tv/fladskærm-kombi

Der er al mulig god grund til at bruge din computers monitor som tv. Eller bare have en ekstra pc i stuen til at bruge som videooptager eller musikserver... og sådan en maskine skal jo have en fed skærm. Du kan vælge at købe et dyrt LCD-tv fra Sony eller Philips, eller også kan du vælge Shining 170V fra Waitec. Det er lækkert designet 17" skærm, der er pæn nok til at stå fremme i stuen, men som egentlig er en computermonitor. Den har både højttalere indbygget og der følger også en tv-tuner med, så du faktisk ikke engang behøver at have et tv-tunerkort indbygget i din pc. Skærmen klarer en maksimal opløsning på 1280 x 1024 i 75 Hz og har en kontrastrate på 450:1. 170V har alle de stik og forbindelser, du skal bruge, hvad enten du har kabel-tv, egen antenne eller parabol. Det bedste er dog prisen, der ligger på godt 5.000 kr. Shining 170V har også en lillebror uden V'et til sidst, der er lidt billigere, omkring 4.500 kr. Men så skal man også undvære højttalere, tv-tuneren og de gode stikforbindelser. (mb)

Mere info: www.waitec.com

T . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA •

Foretrukne

1. Obskøne beskeder
Webside for den vanvittigt populære tegnefilm, hvor du blandt andet kan komponere dine helt egne anstødelige fornærmelser i bedste Stewart Stardust-stil. Ikke for de sarte...
Link: www.terkeliknibe.dk

2. Digte der rimer
Hører du til det mindretal, der nyder lidt poesi i ny og næ, så tjek denne danske side, hvor du kan finde rimerier af blandt andre HCA, Jeppe Aakjær og en komplet udgave af Peters Jul.
Link: www.kalliope.org

3. Dimser og dippedutter
En af redaktionens yndlingssider er I4U.com, der hver dag bringer nyheder om elektroniske gadgets fra hele verden. Advarsel: Siden kan udløse svære tilfælde af gadgetmisundelse.
Link: i4u.com

4. Småt er godt
Fanside for VIAs bittesmå Mini-ITX bundkort, der primært er interessant fordi du her kan finde et væld af fantasifulde ideer til, hvordan du bygger en meget anderledes computer.
Link: www.mini-itx.com

NVIDIA VS. NVIDIA

For bare fem år siden, var NVIDIA stort set enerådende på markedet for grafikkort, så når der skulle stortestes kort, var der ikke den store variation i de testede produkter – faktisk var de så godt som ens. I august 1999 testede vor nuværende redaktør Jeppe således fire TNT2-kort fra fire forskellige producenter og kom til den konklusion, at de ydede væsentligt bedre end forgængeren TNT, men at de derudover var stort set ens. Hovedforskellen på kortene lå i priserne og til dels i udseendet (som man dog ikke gik voldsomt op i dengang).
Man kan vist roligt sige, at der er sket noget siden da. I dag tester vi primært referencedesigns (det vil sige ATIs eller NVIDIAs eget bud på et standardkort), og det er en dårlig måned, hvis vi ikke kan få pisket en stemning op og gjort testen til endnu et "top-opgør" mellem "rivalerne" NVIDIA og ATI.
Og selv om det selvfølgelig er lidt kunstigt at gøre det hele til en duel, så er det immervæk lidt sjovere at lave og at læse. Så tak til ATI for tiltrængt konkurrence til NVIDIA.
I øvrigt blev vinderen af testen i 1999 et kort fra Guillemot, der brillerede ved at være overclocket fra producentens side – i dag ville det være blevet betragtet som snyd.

DET NOSTALGISKE HJØRNE Computer

Kameratelefoner boomer

Der er allerede solgt flere kameratelefoner i 2004 end i hele 2003. Danskerne er fortsat i fuld sving med at opgradere deres mobiltelefon, viser en prognose over salget af mobiltelefoner fra IT-Brancheforeningen, som organiserer de største producenter af mobiltelefoner på det danske marked. Det samlede salg af mobilteletoner i Danmark ligger i første kvartal 2004 helt på niveau med salget i første kvartal af rekordåret 2003. Det er producenternes forventning, at salget af mobiltelefoner i Danmark i 2004 vil nå ca. 1.6 mio. telefoner. Især kameratelefoner boomer. Der er i de tre første måneder af 2004 solgt flere kameratelefoner i Danmark end i hele 2003. IT-Brancheforeningens prognose er udarbejdet på baggrund af tal fra branchens virksomheder. I prognosen medvirker bl.a. Nokia, Sony Ericsson og Motorola. (cs)

Mere info: www.itb.dk

Nokias svar på en fremtidig mobiltelefon med video. I 2004 boomer salget af mobiltelefoner med indbygget kamera.

Gratis compiler fra Microsoft

Microsoft har frigivet sin C++ compiler og linker fra Visual Studio .net 2003 til fri og gratis download. Der er tale om et af de mest avancerede udviklingssystemer, der hermed bliver frit tilgængeligt. Den medfølgende licensaftale tillader både privat og kommerciel anvendelse af programmet. Eneste indskrænkning er, at programmer, der bygger på de medfølgende biblioteker og eksempler ikke må udgives som open source og ikke må køre under andet end Windows. Det kan man jo så alt efter temperament vælge at more sig over. Compiler, linker, eksempler o.s.v. kan hentes på Microsofts hjemmeside under adressen msdn.microsoft.com/visualc/vctoolkit2003/. (ljh)

SATA-dvd-brænder fra Plextor

Det tog flere år at kravle op på 12x hastighed, dengang det var cd-rommer, det handlede om. Men dvd-brænderne er kommet op i hastighed og ned i pris på rekordtid. Nu har Plextor lanceret endnu en milepæl på vejen mod lynhurtigere dvd-brænderdrev. PX-712SA er navnet på et drev, der ikke bare understøtter alle formater, hvad enten, der er tale om + eller -, R eller RW – den har også en skrivehastighed på 12x, og det betyder brænding af en dvd på under seks minutter. Det hjælper på det, at PX-712SA er lavet til SATA eller Serial ATA, der er afløseren til ATA/IDE, som vi kender fra de brede, grå kabler i vores nuværende pc'er. Plextor stod bag de første drev med Buffer Underrun Proof-beskyttelse til cd'er, og det er derfor ikke underligt, at firmaet lancerer noget lignende til dvd. Systemet hedder PowerRec, og udover buffer underrun, beskyttes der også mod skrivefejl, når der skrives til dvd. Drevet bundler med Ahead Nero, Cyberlink PowerDVD og Pinnacle Studio til videoredigering. Og hele skidtet kan erhverves for 2.105 kr. (mb)

Mere info: www.plextor.com

Plextors nye serial ATA dvd-brænder kan det hele på én gang.

• DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.CO

RETRO-COMPUTEREN

Hvis du nogensinde har set Terry Gilliams science fiction-film Brazil, så vil denne computer i retro-futuristisk stil formentlig ringe en klokke. Sådan ville computere (sikkert) have set ud, hvis de var blevet opfundet i 20'erne. Og selv om ElectriClerken, som skaberen kalder den, "bare" er en rekvisit til spillet "Cthulu Lives, så virker den faktisk. Hovedingredienserne er en Macintosh fra 1988, en gammel Underwood-skrivemaskine og diverse elektroniske dimser og pap til pynt. Selvom både billedrøret og de ædlere dele i Mac'en er totalt blottede forsikrer skaberen, Andrew Lehman, at den fungerer fint. Vi kan kun bøje os i støvet for denne kraftpræstation – men vi får altså ondt i hovedet ved tanken om, hvor lang tid det har taget bare at få skrivemaskinens tastatur forbundet med Mac'en…

Link:
www.ahleman.com/ElectriClerk.html

Input/Output

Den personlige computer får snart en vitaminindsprøjtning af de mere heftige. Ja, faktisk står vi lige på tærsklen til den mest gennemgribende forandring af den bedagede pc siden… ja, nogensinde. Snart skal du til at lære ord som PCI Express, DDR2 ram, BTX og så videre, for Intel står klar med nye udgaver af stort set alle de støvede interfaces, der sidder i dit bundkort i dag. Og selv om vi egentlig har hastighed nok i vores computere i dag, så klør det alvorligt i fingrene for at finde ud af, hvad det egentlig er Intel har i posen. Man er vel hardwarenørd…

… men man er vel også fattig, og hvis vi nogensinde skal have glæde af alt det nye, så skal den gamle 'putter have nye reservedele over hele linjen. Og det bliver dyrt. Rigtig dyrt.

AmigaOS 4.0

Dette blads historie er nært forbundet med den hedengangne Commodore Amiga. Alle ved, at Amigaen for længst er død og borte. Alligevel bliver der ved med at komme meldinger og rygter, og hver gang gibber det lidt i underlivet, for tænk nu, hvis der alligevel var noget om sagen.

Sådan var det også i denne måned. Et belgisk firma ved navn Hyperion Entertainment har angiveligt gennem de sidste 30 måneder arbejdet med en ny version af Amigaens operativsystem, og den 19. april startede produktionen af cd'er med første udgave af Amiga OS version 4.0. Det kan undre, at der stadigvæk er mennesker, der vil bruge deres tid og penge på noget så passé; men tænk nu, hvis det alligevel... (ljh)

Mere info: www.hyperion-entertainment.com og www.amiga.com.

USB-fordeler

USB-interfacet har fået enorm udbredelse, bl.a. fordi der kan tilsluttes op til 128 USB-enheder til en enkelt pc. Omvendt er det imidlertid ikke muligt, at tilslutte en USB-enhed til mere end en pc. Som ejer af to pc'er og en usb-scanner eller -printer, må man altså hver gang ned under bordet for at flytte ledninger.

ARP Datacon i Schweiz har nu opfundet en USB-fordeler. På den ene side af æsken tilsluttes to pc'er. På den anden side tilsluttes op til fire USB-enheder, der så med et enkelt tastetryk kan flyttes fra den ene pc til den anden. Fordeleren kan købes direkte hos producenten på www.arp.com. Søg på artikelnummer 267160. Prisen er ca. 40 Euro svarende til 300,- kr. (ljh)

Red naturen: Dyrk sex på nettet

Vi skulle aldrig have givet slip på Norge. Ikke bare har de fantastiske olieressourcer og er stinkende rige – de får også en masse gode ideer. Se nu bare websitet www.fuckforforest.com – det er porno med en samvittighed. Konceptet er, at unge, miljøinteresserede mennesker opfordres til at optage sig selv i fuld færd med parringsakten og derefter lægger det op på www.fuckforforest.com, hvor kunderne, der kigger på, betaler penge direkte til norske miljøorganisationer. Nu har nordmændene altid været en smule bonerte, så folkene bag www.fuckforforest.com beklager sig faktisk på siden over, at der er enkelte miljøorganisationer, der ikke vil modtage deres penge! På siden opfordres etablerede pornofirmaer også til donere film og billeder, de ikke længere skal bruge, for på den måde at "genbruge" pornoen, som folkene bag sitet foreslår. Bag projektet står angiveligt pigen Leona, der er en nydelig ung dame med en læbepiercing, samt hendes

kæreste, og de to er de første, der lægger krop og parringsakt til det idealistiske projekt. Herfra vil vi gerne hylde projektet, som vi finder både idealistisk, opofrende og en smule morsomt. Og husk – send børnene ud af stuen, inden du kigger på siden. (mb)

Mere info: www.fuckforforest.com

Trust laver mini-videokamera

Hollandske Trust laver efterhånden så mange små og smarte gadgets, at man knapt nok gider rejse til fjernøsten for at blive fascineret af den nye teknologi. Senest har firmaet sendt et videokamera på gaden, der er den populære type, der både er videokamera og stillbillede-kamera. Det optager i MPEG-4, dog kun i VGA-opløsning og i en framerate på 11 fps. Men kameraets force ligger egentlig også i dets egenskaber som digitalkamera. Her kan du nemlig tage billeder i to megapixels opløsning, mens du lytter på musik fra den indbyggede MP3-afspiller. Og skulle du have lyst til at bruge kameraet som webcam, så kan det også lade sig gøre. Kameraet tilsluttes nemlig nemt til pc'en via USB 2.0, hvilket også giver en ekstrem hurtig overførsel af video og billeder. Der er kun 16 MB hukommelse indbygget i kameraet, men det kan udvides med SD-kort. Med 512 MB kort kan man gemme op til 112 minutters video. Kameraet kører på to almindelige AA-batterier, kan også bruges til at optage MP3-filer gennem den indbyggede mikrofon. Det her kamera kunne være underholdende at have med på festival til sommer, for det er småt nok til at smugle ind på festivalpladsen i underbukserne. Og skulle der blive spildt øl i det, har man kun tabt for 1.199 kr. kamera... (mb)

Mere info: www.trust.com

Trustkameraet optager er ikke den flotteste video i verden, men er alligevel en handy kombination af still- og videokamera.

Ny Nokia-telefon med "Stregkode"-læser

Som en af de første mobiltelefoner får Nokias kommende 5140-telefon mulighed for at læse RFID-mærkater. RFID, der er en forkortelse for Radio Frequency Identificiation, er en slags radiobåret stregkode.

RFID-mærkaterne kan sættes hvor som helst, og det er ikke nødvendigt at scanne dem, ligesom stregkoder. Det er tilstrækkeligt at have en RFID-læser i nærheden af mærkaterne.

Mange varehuse planlægger at sætte RFID-mærkater på alle deres varer, og hvis du har en telefon med RFID-læser, kan man forestille sig, at du på telefonen kan se pris og andre oplysninger om den vare, du står ved i butikken.

Virksomheder kan bruge RFID til at kontrollere, hvilke varer de modtager, og til at sikre, at de rette varer findes på lageret. Med en RFID-læser indbygget i telefonen, behøver man ikke at slæbe rundt på mere elektronik end normalt. Nokia 5140 forventes at være på markedet omkring sommer. (kh).

Mere info: www.nokia.com/nokia/0,8764,48662,00.html

Ny Nokia-telefon får indbygget RFID-læser.

Java på SKRIVEBORDET

Java Desktop System er Sun Microsystems prisvenlige alternativ til Windows. Men er dette Linux-baserede operativsystem nu også en reel konkurrent? Du får svaret her.

Sun kalder deres nye produkt, Java Desktop System, for det eneste reelle alternativ til Microsofts Windows. I denne artikel ser vi både på, hvordan det nye operativsystem er bygget op, vi testkører det og kommer med vores uforbeholdne mening. Vi undersøger også, om Java Desktop System arbejder lige så godt sammen med Windows-computere, som Sun påstår.

Java Desktop System tilstræber at være en nogenlunde komplet softwarepakke. Med andre ord bør du kunne nøjes med at installere Java Desktop System, og så har din computer alt det, der er nødvendigt for at kunne bruge den. I dette tilfælde vil det hovedsagelig sige internetbrowser, e-mail- og kalender-software, kontorprogrammer (tekstbehandling, regneark og lignende) samt naturligvis et grundlæggende operativsystem og en grafisk brugergrænseflade.

Operativsystemet

I disse tider er det de færreste, der sætter sig ned og skriver et operativsystem fra bunden, og det har Sun da heller ikke gjort. I stedet benytter de sig af Linux-operativsystemet. Der er ikke væsentlige forskelle på den Linux-kerne, der benyttes i andre Linux-distributioner, og Linux-kernen i Java Desktop System.

Den grafiske brugergrænseflade er baseret på GNOME, som de fleste Linux-brugere vil nikke genkendende til. I Linux-verdenen – og derfor også i Java Desktop System – er brugergrænsefladen adskilt fra selve operativsystemet, så det samme operativsystem kan have mange forskellige brugergrænseflader. Dette er væsentlig anderledes end på en computer med Windows.

I Java Desktop System har man altså valgt at benytte sig af GNOME med en række tilpasninger, så brugergrænsefladen bliver helt speciel for Java Desktop System – se blot de forskellige skærmbilleder her i artiklen.

Selv om den selvstændige udgave af Java Desktop System indeholder en Linux-distribution, kan man også installere Java Desktop System ovenpå en installation af Suns Solaris-operativsystem.

Internetbrowseren

Som internetbrowser er valget faldet på den populære Internet Explorer-konkurrent Mozilla. Mozilla udvikles som Open Source og er et gratis produkt. Den har sine rødder i den gamle Netscape-browser, men er blevet videreudviklet, så man næsten ikke kan genkende Netscape-browseren i den.

På Linux-platformen er Mozilla den mest udbredte browser. Funktionalitetsmæssigt lever den fuldt op til Internet Explorer – blot skal man vænne sig til et andet udseende. Mozilla findes i øvrigt også til Windows. Windows-versionen kan – som de øvrige – hentes gratis fra Mozilla-projektets websted.

Browseren leveres desuden med en række plug-ins, så den med det samme kan vise Macromedia Flash-klip, dokumenter fra Adobe Acrobat (PDF), scripts og Java-appletter. Derudover er der en indbygget RealPlayer til afspilning af multimedieklip.

Browseren indeholder desuden et simpelt e-mail-program i stil med Outlook Express, adressebog og et chat-program til IRC-netværket.

E-mail og kalender

Kan man ikke nøjes med Mozillas simple e-mail-program, kan man benytte et mere avanceret program, der også er en del af Java Desktop System. Dette program er baseret på Evolution, som er et e-mail- og kalender-program til Linux. Funktionaliteten er stort set den samme, som man i dag har i Microsofts Outlook.

Ligesom Outlook kan arbejde sammen med en Microsoft Exchange-server, kan Evolution samarbejde med Suns egen Sun Java System Calendar and Messaging Server, som tidligere var kendt som Sun ONE Calendar and Messaging Servers.

Kontorprogrammerne

En vigtig del af en computers softwarebestand er kontorprogrammerne – det vil sige tekstbehandling, regneark og så videre. Her leveres Java Desktop System med Suns Star Office. En af forcerne ved Star Office er, at alle programmerne kan arbejde i Microsoft-formater. Man kan altså fortsat udveksle dokumenter med brugere, der benytter Microsofts Office-pakke, selv om man personligt anvender Star Office. Star Office indeholder tekstbehandlingsprogrammet Writer (svarende til Microsoft Word), regnearket Calc (svarende til Microsoft Excel), præsentationsprogrammet Impress (svarende til Microsoft PowerPoint) og billedbehandlingsprogrammet Draw. Derudover indeholder programpakken en Access-lignede databasegrænseflade.

Prisen

Lad det være sagt med det samme: Java Desktop System er ikke gratis.

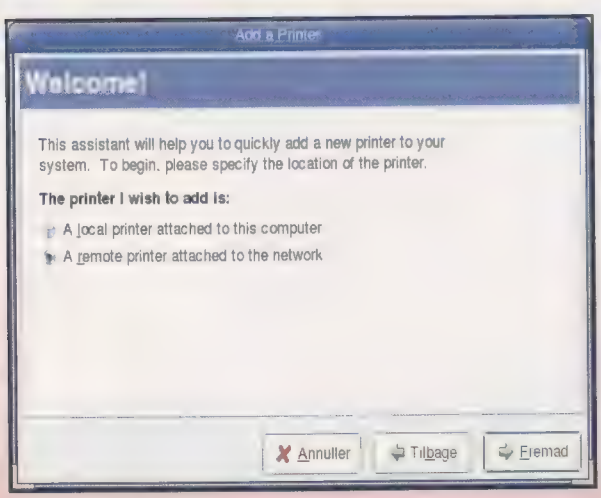

Java Desktop System kan både finde Windows- og Unix-maskiner på netværket.

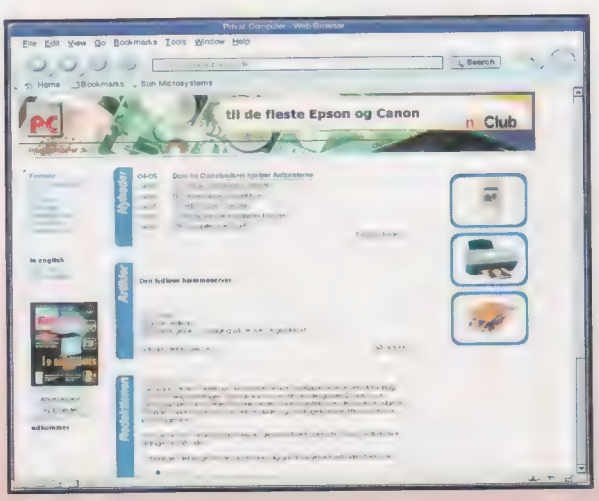

Ingen specielle udfordringer i at surfe fra Java Desktop System (og Privat Computers hjemmeside, er i luften igen).

Det er ikke Windows

Tekst: Kristian Hansen

Selv om softwarepakken hovedsagelig består af Open Source-programmer i en lettere tilpasset udgave, får man det ikke kvit og frit. Hvis man er Linux-haj, vil man sikkert kunne konfigurere et system svarende til Java Desktop System uden at tage kreditkortet op af lommen.

Hvis man ikke kan – eller vil – bruge tiden på selv at konfigurere de forskellige programmer til at spille sammen, må man bruge lidt penge på Java Desktop System. Prismodellen er anderledes, end hvis man eksempelvis køber Windows-licenser, men umiddelbart mere fordelagtig for kunderne.

Den typiske licens er en desktop-licens, som fungerer som et abonnement. Denne licens koster 100 dollars (cirka 620 kroner) om året. Hvis en virksomhed køber Java Desktop System til alle sine medarbejdere, kan de købe en medarbejder-licens, der kun koster 50 dollars (cirka 310 kr.) om året per medarbejder. En del af abonnementet er automatiske opdateringer, så man altid har den nyeste version af Java Desktop System.

Til sammenligning koster Microsoft Windows XP Professional på dansk cirka 2.800 kr., mens den danske udgave af Microsoft Office koster cirka 5.000 kr.. Det svarer til cirka tolv et halvt års abonnement på Java Desktop System.

Hvad har det med Java at gøre?

Når nu det hedder Java Desktop System, kunne man forledes til at tro, at hele operativsystemet er baseret på det platformsuafhængige sprog Java. Det ville betyde, at man kunne køre Java Desktop System oven på et hvilket som helst operativsystem: Windows, Linux, Solaris, ja måske endda sin pda, hvis den ellers er kraftig nok. Sådan er det imidlertid ikke.

Sun forklarer, at man har valgt at benytte navnet Java, fordi Java er en vigtig del i operativsystemet: Java bliver automatisk installeret i Java Desktop System, Mozilla-browseren kan afvikle Java-appletter, og der følger adskillige programmer udviklet i Java med systemet.

Sandheden er nok nærmere, at Java er et utroligt godt varemærke, og at det kan hjælpe med at sælge nogle licenser til Java Desktop System.

Installationen

Nok snak om teorien – lad os få installations-cd'en i drevet.

Det spændende øjeblik, hvor vi skal se, om Java Desktop System installeres lige så let som Microsoft Windows, nærmer sig med hastige skridt. Den første af de fem installations-cd'er lægges i drevet, og computeren bootes.

Efter et kort øjebliks tænketid vises et flot billede, hvor vi kan vælge at starte installationen. Vi går videre i fuldt firspring blot for at opdage, at skærmen (en AOC-fladskærm) ikke kan vise billedet i den opløsning, installationsprogrammet vil benytte.

Vi genstarter computeren, opdager, at man kan vælge, hvilken opløsning installationsprogrammet skal benytte, og kører videre ved en lavere opløsning.

Så går programmet i gang med at analysere computeren, og det kræver ikke yderligere indblanding fra vores side. Til gengæld præsenteres der tekniske oplysninger i et tempo, der får Lotte Heise til at virke som en sindig vestjyde.

Da den tekniske side af sagen er vel overstået, skal vi vælge, hvordan systemet skal installeres. Her opdager vi, at installationsprogrammet ikke har fundet pegeenheden, da en gammel museskade har tvunget undertegnede til at benytte en gammel pegeplade med seriel tilslutning. Heldigvis kan installationen fortsættes blot ved at anvende tastaturet.

Man kan vælge dansk som installationssprog, og det er en rimelig god og fuldstændig oversættelse.

Systemet kommer nu med et forslag til, hvordan harddisken skal partitioneres, og hvilke programmer, der skal installeres. Standardforslaget passer egentlig godt nok, men vi skulle selvfølgelig lige kigge på, hvad man kunne rette – og der er virkelig muligheder nok for teknikeren.

Herefter går installationen i gang, og man kan egentlig bare læne sig tilbage. Oplysningerne om, hvad der installeres, er noget mere detaljerede, end når man installerer Windows – eksempelvis installeres på et tidspunkt "lots of icons".

Efter cirka tre kvarter var installationen færdig, og systemet starter op. Til min glædelige overraskelse er selv den gamle pegeplade vækket til live.

Hvis man ikke kan – eller vil – bruge tiden på selv at konfigurere de forskellige programmer til at spille sammen, må man bruge lidt penge på Java Desktop System.

Det første indtryk

En af de ikke helt så glædelige overraskelser er til gengæld sproget i Java Desktop System. Nogle dele er oversat til dansk, men andre er ikke. På skrivebordet er der således ikoner til Dokumenter, This Computer

►

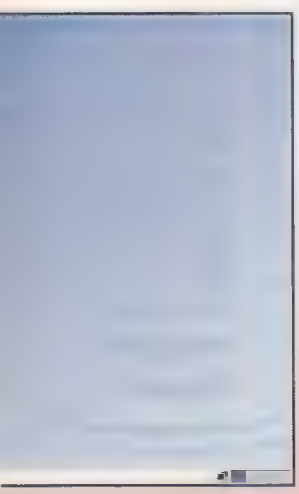

– det ligner bare.

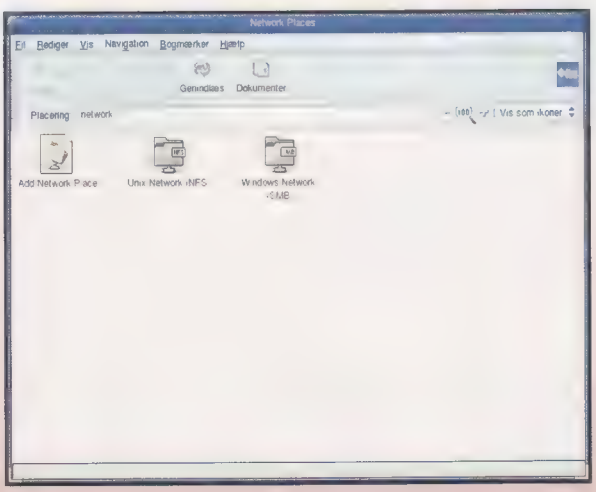

I Java Desktop System installeres printere gennem en guide.

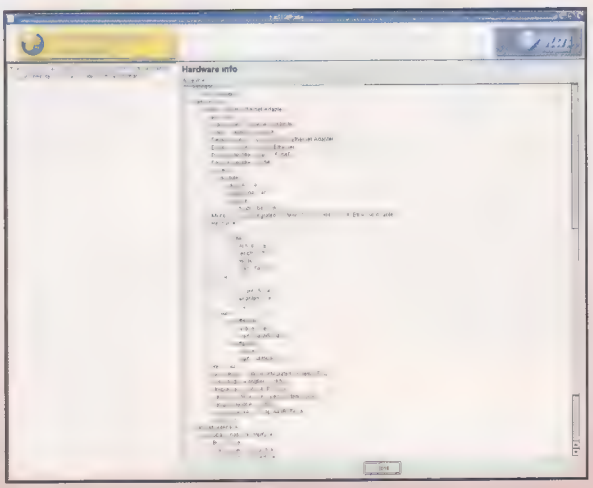

I Java Desktop System Configurator kan man se en detaljeret oversigt over hardwaren i computeren.

og Papirkurv.

Man kan godt se, at Sun har gjort sig umage for at gøre overgangen fra Microsoft Windows til Java Desktop System så let som muligt. Brugergrænsefladen minder meget om brugergrænsefladen i Windows – blot har Start-menuen nu fået navnet Launch. Den åbnes i øvrigt stadig med den velkendte tastekombination ctrl + escape, og man kan skifte mellem åbne programmer med alt + tab.

Internettet

Java Desktop System har automatisk installeret netkortet og også konfigureret det til at bruge DHCP. Da vores DHCP-server ikke automatisk oplyser DNS-indstillingerne, skal disse indtastes manuelt. Det er ikke Java Desktop Systems skyld – blot sjusket opsætning af vores eget netværk. Da det er på plads, kan Mozilla startes, og vi er på nettet.

Et netværk er imidlertid ikke kun computere – vi skulle også gerne kunne udskrive på vores netværksprinter fra Java Desktop System.

Det lokale netværk

Så langt så godt, men Sun påstår jo, at Java Desktop System kan samarbejde med Windows-computere uden problemer, så vi vil se, om der er adgang til nogle af de Windows-maskiner, der er på lokalnetværket.

På skrivebordet ligger der et ikon kaldet Network Places, og når man klikker på det, kan man vælge, om man vil på et Unix-netværk eller et Windows-netværk. Vælger man sidstnævnte, får man den vanlige oversigt over arbejdsgrupper og under dem de enkelte Windows-maskiner.

Der er ingen problemer med at kopiere filer mellem vores Java Desktop System-maskine og de øvrige Windows-maskiner. Dog bør man afholde sig fra at bruge danske tegn i filnavnene, medmindre Windows-maskinen er sat op til at benytte Unicode-filnavne.

Et netværk er imidlertid ikke kun computere – vi skulle også gerne kunne udskrive på vores netværksprinter fra Java Desktop System. Printerinstallation foregår via en guide, der til forveksling ligner Windows', og man kan igen vælge mellem en Unix-printer, en Windows-printer eller en netværksprinter. Desværre har Java Desktop System ikke indbygget en driver til vores printer (Oki B4300), så den nægter at udskrive på den. Resultatet bliver ikke bedre af, at vi forsøger os med forskellige emuleringer – skidtet vil bare ikke printe. Da vi finder et gammelt parallelkabel og får printeren koblet direkte til computeren, kan det godt skrive ud – men ikke noget forståeligt. Løsningen på problemet er naturligvis at gå på jagt efter en Linux-driver til printeren.

Kontorprogrammerne

Nu hvor vi har adgang til det lokale netværk og alle vores filer, kribler det i fingrene for at åbne nogle dokumenter, der er oprettet i Microsoft Office, og se, hvad der sker i Java Desktop System.

Dette giver anledning til en spøjs iagttagelse: Man kan godt se de filer, der ligger på netværkets Windows-computere, men man kan ikke åbne dem i Star Office på Java-maskinen. Man er nødt til først at kopiere filen over på den lokale computer, og så åbne den.

Vi har prøvet at åbne adskillige forskellige dokumenter, og Star Office kunne faktisk åbne dem alle sammen. Tilsvarende kan Microsofts programmer også åbne de filer, som Star Office har lavet, så vi må sige, at kompatibiliteten tilsyneladende ikke fejler noget.

Den eneste ulempe ved Star Office – set fra en danskers synspunkt – er at den ikke fås i en dansk version. Det nærmeste, man kommer, er svensk, og det er ikke helt det samme.

Star Office er et stort kontorsystem, og det fortjener sin helt egen artikel (og en sådan har det faktisk fået tidligere i Privat Computer). Her er det nok at sige, at Star Office så rigeligt har funktionalitet nok til den almindelige bruger.

Kalender og e-mail

Kalender og e-mail-programmet minder skræmmende meget om Microsoft Outlook. Er man fan af det produkt, bliver man også fan af Java Desktop Systems program – og omvendt. Synes man denne type produkt er for uoverskueligt og har lidt flere muligheder, end man egentlig har brug for, kan man vælge Mozillas mere simple e-mail-klient.

Meget mere software

Udover de store software-pakker, som vi har beskrevet indtil videre, er der også en række småprogrammer med. Det er for eksempel medieafspilleren Java Media Player, en lang række spil, lommeregner, billedbehandlingsprogrammet Gimp, et program til at tegne diagrammer (i stil med Microsoft Visio, men mere simpelt) og et projektplanlægningsprogram a la Microsoft Project

Hardware

Der, hvor Linux-baserede operativsystemer ofte klarer sig ringere end

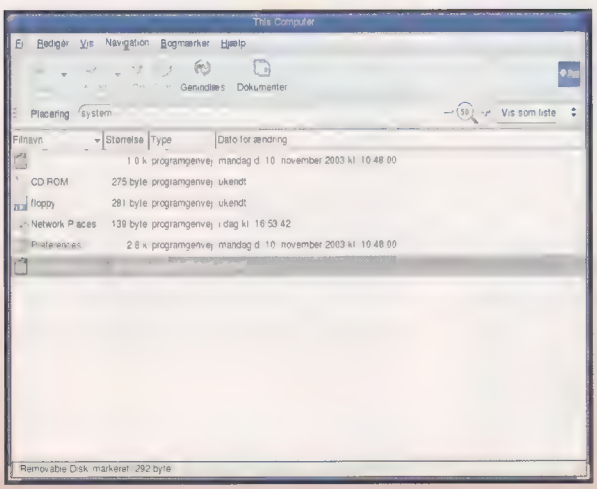

Java Desktop System kan også finde vores USB-disk.

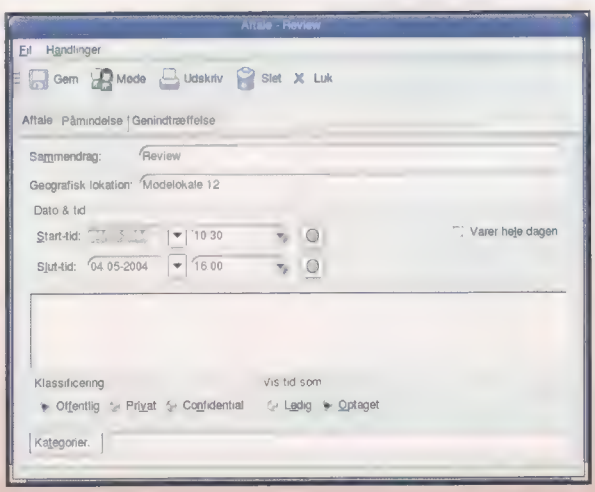

Java Desktop Systems kalenderfunktioner har mange ligheder med Microsoft Outlook.

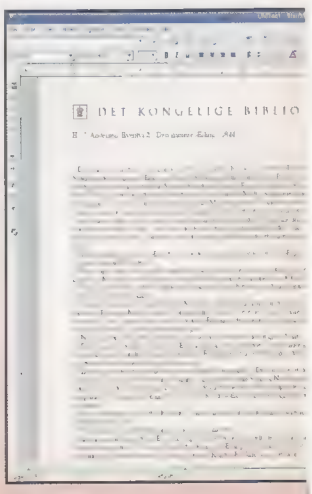

Star Office minder meget

Microsoft Windows, er på hardwaredelen. Hvor Windows er fantastisk til at genkende selv de mest eksotiske stykker elektronik, så er hard-wareunderstøttelsen på Linux ofte noget dårligere. Vi har allerede haft begyndende problemer med skærmen og pegepladen, og vores printer kunne ikke genkendes, så måske er det på tide at kigge lidt nærmere på, hvor meget af computerens hardware, der egentlig er blevet genkendt af Java Desktop System.

Det er til gengæld et job, som Java Desktop System har klaret med bravour. Alt lige fra netkort over lydkort og harddisk til grafikkort er identificeret med korrekt navn og model. Oversigten over det fundne hardware præsenteres i øvrigt i en meget overskuelig træstruktur med et hav af tekniske oplysninger, hvis bare man klikker sig langt nok ned. Et dejligt alternativ til Microsofts "vi ved bedst, hvilke oplysninger brugeren vil se".

Vi stiller os imidlertid ikke tilfredse med det. Lad os se, hvad der sker, hvis vi sætter en USB-disk til computeren.

USB-disken bliver ikke automatisk lagt ind i Denne computer, men efter en genstart af Java Desktop System er den på – og vi kan se indholdet af disken, selv om den er formateret i Windows.

Når vi efterfølgende tager USB-disken ud og sætter den ind igen, bliver Denne computer automatisk opdateret.

Erstatning for Windows?

Kan Java Desktop System erstatte Microsoft Windows? Det afhænger naturligvis af, hvad man bruger sin computer til. Java Desktop System har sine egne udgaver af alle de mest populære programmer til Windows-platformen, og det er rent faktisk muligt at arbejde med Microsoft-filer på Windows-computere fra Java Desktop System.

Der er dog mere funktionalitet i Microsofts egne udgaver af programmerne, men spørgsmålet er, om det er funktionalitet, man har behov for. Alle de basale funktioner udføres lige så godt i Java Desktop System.

Når det kommer til brugervenlighed og let installation, er Java Desktop System fuldt ud på linje med Microsofts systemer, og prisen er særdeles konkurrencevenlig.

Men spørgsmålet er, om det overhovedet er fair at måle Java Desktop System på, om det kan det samme som Windows. For hvad nu, hvis det kan mere?

Hvad nu, hvis man foretrækker at have en Linux ved hånden, når man starter sin kommandoprompt i stedet for DOS? Hvad nu, hvis man gerne vil have alle oplysningerne om sin hardware og have mulighed for at pille i selv de mest avancerede indstillinger?

I disse tilfælde er det pludselig Windows, der halter bagefter.

Endelig skal man selvfølgelig afgøre, hvilke andre programmer man bruger. Hvis man skifter fra Windows til Java Desktop System, skal man have fundet Linux-udgaver af sine øvrige foretrukne programmer. Hvis man bruger Java-programmer, kan man naturligvis blot overføre dem fra Windows til Java Desktop System.

■

JEG VIL VIDE MERE...

... om Java Desktop System
wwws.sun.com/software/javadesktopsystem
... om GNOME
www.gnome.org
... om Mozilla
www.mozilla.org
... om OpenOffice / Star Office
www.openoffice.org og www.sun.com/software/star

SYSTEMKRAV

Java Desktop System stiller følgende minimumskrav til computeren:
- Pentium II-kompatibel processor, 266 MHz
- 4 gigabyte ledig harddisk
- 128 MB ram
- 800 x 600 punkts skærmopløsning.

Følgende minimumskonfiguration anbefales:
- Pentium III-kompatibel processor, 600 MHz
- 4 GB ledig harddisk
- 256 MB ram
- 1024 x 768 punkts skærmopløsning.

TESTMASKINEN

AMD Athlon Pro2000+
512 MB ram
40 MB harddisk

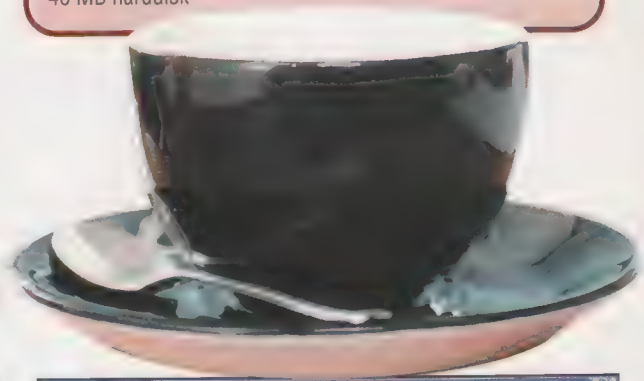

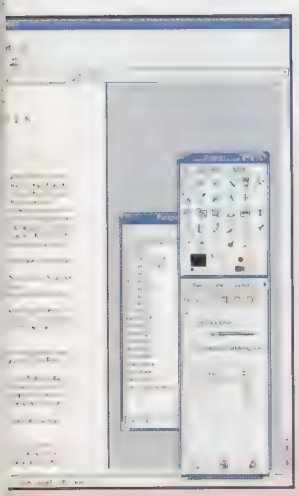

om Microsoft Office.

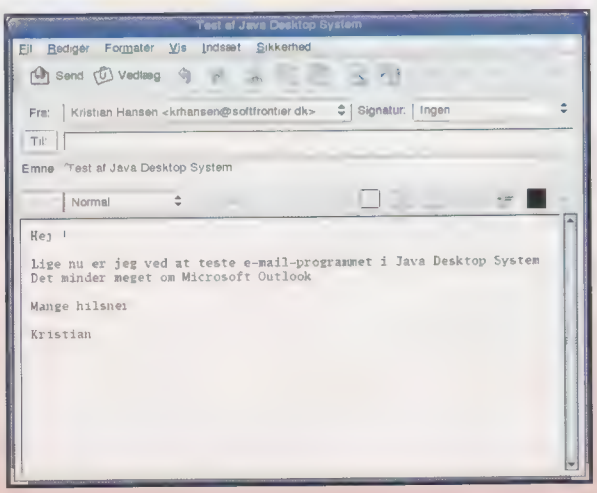

Afsendelse af e-mail fra E-mail og Kalender-programmet.

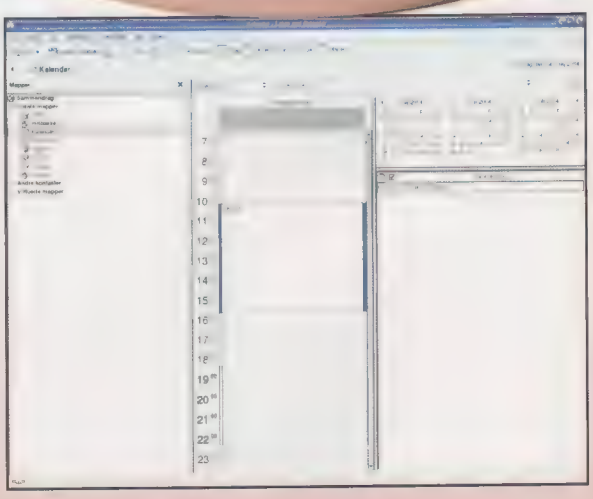

Oversigt over dagen i Java Desktop Systems kalender.

6 hurtige FLADE

Fladskærmen har indtaget skrivebordet, men har aldrig rigtig kunne stjæle Gamerens hjerte – før nu! Vi kigger på LCD-skærme gearet til flotte billeder og hurtig grafik.

Fladskærme er blevet hvermandseje i Danmark. De før så dyre paneler er kommet godt ned i pris, og størrelsen har fået et godt nyk opad. Det kan derfor være svært at forstå, hvorfor der stadig bliver solgt "gammeldags" CRT-skærme – ikke mindst i den professionelle grafiske branche. Men hemmeligheden er, at LCD-skærme har væsentligt dårligere billedegenskaber end de store gamle skrumler. Og selv om det er nemmere at få accept af kone og kæreste til at få flade lækkerier ind i hjemmet, skal kvaliteten selvfølgelig være i top. Ikke mindst fordi hjemmecomputeren i dag i høj grad bruges til forholdsvist krævende grafik: afspilning af dvd-film og 3D-grafik i spil.

Én gang til...

Billedet på en gammeldags CRT-monitor (Cathode Ray Tube) vises ved, at en elektronstråle med stor hastighed fejer ned over billedrøret. Ved tilstrækkelig høj hastighed og opdatering kan elektronstrålen vise et (klart og stabilt) billede på skærmen.

Fladskærme virker helt anderledes. Alle skærme på markedet i dag benytter sig af LCD-teknologien (Liquid Crystal Display), hvor tusindvis af små lysende punkter (kontrolleret af transistorer), ændrer farve og lysstyrke for at skabe et billede. En 17-tommers LCD-skærm består typisk af 1280 x 1024 punkter og kan fremvise et fantastisk skarpt billede i denne opløsning. LCD-skærme har også perfekt geometri, og behøver ikke blive kalibreret på samme måde som CRT-skærme.

Flere fordele

Foruden de (på nogle punkter) overlegne billed- og geometriegenskaber, er LCD-skærme også bedre ved dine øjne. Den konstante opdatering på CRT-skærme sender impulser af lys ind i dine øjne. Selv ved meget høj billedopdatering (over 100 Hz) er dette skadeligt, og længerevarende brug af en CRT-skærm vil, uanset skærmens kvalitet, give trætte øjne og sikkert også hovedpine i varierende grad. Siden LCD-skærme benytter sig af en konstant lyskilde, er dette ikke et problem. Man skal heller ikke glemme LCD-skærmenes overlegne design og størrelse samt strømforbruget. De fleste LCD-skærme bruger ikke meget mere strøm end en 30 watt-pære, og stort set intet i standby-tilstand. Ikke nok med at du sparer penge på strømregningen, det giver også et bedre indeklima.

Men...

Træerne vokser ikke ind i himlen. LCD-teknologien har en række begrænsninger og udfordringer. Det er ikke noget, der snakkes meget om, og producenterne prøver også at tie det ihjel, men realiteterne er faktisk, at LCD-skærme ikke kan fremvise lige så mange farver som CRT-skærme. Hvor sidstnævnte kan vise 32-bit farver (24-bit farver kombineret med 8-bit gennemsigtighed), fungerer LCD-skærme i dag med, hvad der minder om en blanding af 16-bit og 24-bit farver. Altså hvad der nogenlunde svarer til 18-bit, eller cirka 260.000 forskellige farvenuancer. Det er trods alt noget af en forskel i forhold til de 16,7 millioner farver, som 24-bit giver, og som fladskærmsproducenterne alligevel skriver, at skærmene kan klare. Det kan de skrive, fordi de, via smarte fiksfakserier, kan narre øjet til at tro, at det rent faktisk ser flere farver. Stort set alle skærme, der sælges i dag, er af så høj kvalitet, at dette ikke bør være en bekymring for forbrugeren. Men det er blandt andet derfor, at den grafiske branche har været tilbageholdende med at bruge LCD-teknologien.

Derudover skal man også være opmærksom på, at LCD-skærme oftest kun giver en korrekt billedgengivelse inden for en bestemt synsvinkel. Bevæger man sig til siden el-

Alle skærmene er testet med spillene Far Cry og Starlancer. Far Cry leverer detaljerede naturbilleder, mens Starlancer bruges til at teste skærmenes ydeevner i forhold til kontrastfyldte billeder med masser af lyseffekter mod mørke baggrunde.

Tekst: Anders Lauge Madsen & Jeppe Christensen

◄ ler op og ned i forhold til skærmen, vil man opleve, at skærmen skifter nuancer. Dette er dog efterhånden blevet et mindre problem, som du stort set ikke vil bemærke i almindelig brug. Nej, det virkelige problem er opdateringshastigheden.

Kun én opløsning?

Som de fleste sikkert ved, er LCD-skærme født med en naturlig opløsning. Denne angiver, hvor mange pixel LCD-panelet består af. De 17-tommers skærme vi kigger på i denne omgang, har alle paneler med 1280 x 1024 punkter, og derfor bør man også bruge denne opløsning til daglig brug. Vælger man andre opløsninger, f.eks. 800 x 600 eller 1024 x 768, får man noget værre makværk. Ja, producenterne er nok uenige, men der er her tale om interpolerede opløsninger, da LCD-panelet simpelthen ikke er i stand til at fremvise den opløsning. Jo, det vil sige, at det er det faktisk, men så vil man kun udnytte den mindste del af skærmen. Restopløsningen mellem den naturlige opløsning og den valgte vil stå som en sort uudnyttet firkant rundt om skærmbillederne. Går man efter en større LCD-skærm, skal man altså have et grafikkort, der kan trække en høj opløsning i tilstrækkelig hastighed.

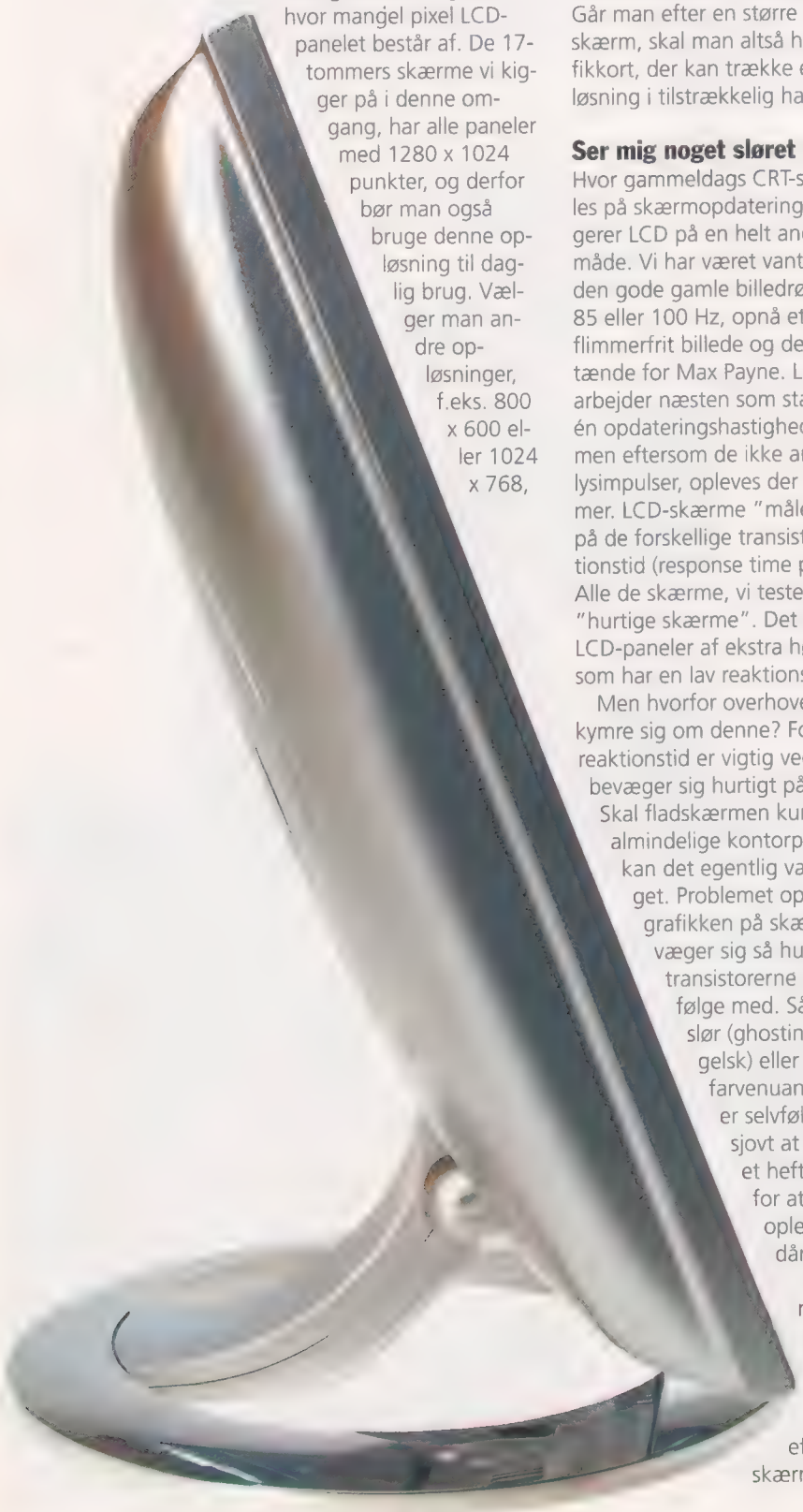

Ser mig noget sløret ud

Hvor gammeldags CRT-skærme måles på skærmopdateringen, så fungerer LCD på en helt anderledes måde. Vi har været vant til at sætte den gode gamle billedrørsskærm til 85 eller 100 Hz, opnå et (næsten) flimmerfrit billede og derefter tænde for Max Payne. LCD-skærme arbejder næsten som standard med én opdateringshastighed på 60 Hz, men eftersom de ikke arbejder med lysimpulser, opleves der intet flimmer. LCD-skærme "måles" i stedes på de forskellige transistorers reaktionstid (response time på engelsk). Alle de skærme, vi tester er såkaldte "hurtige skærme". Det vil sige med LCD-paneler af ekstra høj kvalitet, som har en lav reaktionstid.

Men hvorfor overhovedet bekymre sig om denne? Fordi, en kort reaktionstid er vigtig ved grafik, der bevæger sig hurtigt på skærmen. Skal fladskærmen kun bruges til almindelige kontorprogrammer, kan det egentlig være lige meget. Problemet opstår, når grafikken på skærmen bevæger sig så hurtigt, at transistorerne ikke kan følge med. Så opstår der slør (ghosting på engelsk) eller mærkelige farvenuancer. Og det er selvfølgelig ikke sjovt at fyre op for et heftigt 3D-spil for at få ødelagt oplevelsen af en dårlig skærm. Nu skulle man tro, at det blot handler om at gå på udkig efter en skærm med så lav reaktionstid som overhovedet muligt, men desværre er producenterne ikke så gode til at oplyse de "korrekte" specifikationer, eller også bruger man forskellige standarder eller måder til at oplyse den på. Der var ingen, der sagde, det skulle være let.

Den krævende Gamer

Hvor det nærmest kan betegnes som værende ligegyldigt for den almindelige pc-bruger, skal en hardcore gamer ikke sidde mange sekunder foran en LCD-skærm, før der opstår problemer. Stedet man nemmest ser fejlen, er faktisk i ekstremerne. Hvide objekter på mørke baggrunde efterlader tydelige haler og giver derved en irriterende "motionblur-effekt", som kan være ganske irriterende i hurtige og præcisionskrævende spil. Men sjovt nok bliver problemet næsten endnu værre, når kontrasten ikke er så slem. Eksempelvis når 3D-spillene forsøger at lave naturlige omgivelser, som skove og lignende. For her efterlades en mellemfarve i et ganske kort øjeblik, hvilket giver en nærmest brunlig farveklat i de problematiske områder. Til denne test blev spilredaktøren placeret ved et bord med seks fladskærme, som alle blev udsat for spillene Far Cry og Starlancer. Starlancer giver de kontrastfyldte billeder med masser af lyseffekter mod mørke baggrunde, og Far Cry sørger for naturbillederne.

Jeg tager den der!

Det er aldrig nemt at skulle købe ny skærm. Og med de flade af slagsen er der lige pludselig meget mere at holde øje med. Generelt må vi anbefale, at man altid afprøver skærmen selv, inden man lægger pengene på disken. Men heldigvis kan man nu konstatere, at de bedre fladskærme nu har nået et punkt, hvor de er værd at spille på. Man skal naturligvis sigte efter den lave reaktionstid, men en god skærm er nu nået ned i en prisklasse, hvor de fleste skulle kunne følge med.

Skal vi pege på nogle produkter som vindere, må det blive Sony og Samsungs skærme, der begge både præsterer at have teknikken i orden og have et design, man kan være bekendt at have stående fremme. Sonys er nok den flotteste med designbrillerne på, medens den lille smækre Samsung nok mere er lækker for nørderne.

SONY SDM-HX73

Rent designmæssigt en fræk sag. De to VGA-stik og den enkelte DVI-port er gemt diskret under en bagplade. Skærmen har et ret stort fodaftryk med sin store runde fod. Menustyringen er diskret gemt i siden, og højtalerne er faktisk heller ikke at kimse af, hvis man ikke forventer den store vellyd. Menuen har præindstillinger til film, pc eller spil, og de fungerer fremragende.

Billedkvaliteten er nogenlunde. Vi har set bedre, men græder heller ikke. Tekst står flot, og farvegengivelsen opfylder vores minimumskrav. Både ren sort og hvid står flot, men ved gråtoner og andre farver var der større og mindre afvigelser. Derudover lod skærmen også til at have et lille problem ved hurtige skift fra mørk til lys.

I spil klarer skærmen de hurtige billeder flot, og man skal op i en meget overgearet bevægelseshastighed for at tvinge skærmen ud i opdateringsproblemer. Det var muligt, men ret svært, og kun med maniske bevægelser, der forhåbentlig aldrig vil blive nødvendige i noget spil. En skærm med et frækt design. Den fylder en del, men den gør det med stil.

IIYAMA PRO LITE E432S

Iiyamas skærm er knap så lækker i udførslen, men den er bestemt ikke grim. Foden er en let lille plasticsag, man selv skal montere, så skærmen står knap så solidt som de andre. Tilslutning foregår direkte på bagsiden uden mulighed for at gemme kablerne væk. Så står din maskine med bagsiden synlig, vil den ikke være det kønneste valg. Knapperne sidder på fronten mellem de lettere pinlige højtalere.

Men når først det hele er oppe at køre, er det en lækker skærm at bruge. Der er ikke det store at vælge mellem i præindstillinger, men menusystemet er let og overskueligt. Kontrasten er helt i top, og Far Cry's blomster og dyreliv stod flot i forhold til baggrundens grønne farver. Opdateringmæssigt må vi igen konkludere, at der ikke er meget at udsætte på denne model. Den klarede alt, hvad vi kylede i hovedet på den med bravour.

Eneste problem er i virkeligheden, at konstruktionen føles billig.

VIEWSONIC VP171S

Viewsonic har altid kunne noget med billeder, men denne model har et par detaljer, der i hvert fald ikke er lokkende. Designmæssigt er det en forholdsvis stor sag med en ret massiv fod. Den er til gengæld let at indstille i højden, men ergonomien er desværre på bekostning af fodens størrelse. Menusystemet er heller ikke ret elegant placeret, så det er ikke på designet, den vinder præmier.

Billedkvaliteten, og ikke mindst kontrasten, er fremragende, og igen har vi fat i en skærm, der kun presset til det yderste vil lave billedfejl. Mere interessant var dog belægningen på skærmen, der havde en lettere uheldig bieffekt. Der skal nemlig ikke ret meget skævt lys til, for at den giver en grålig refleksion, som kun dem der sidder lige for skærmen, kan slippe for. Uheldige detaljer i både design og funktionalitet gør, at denne model fra Viewsonic absolut ikke er vores første valg.

LG FLATRON L1720B

Designmæssigt er Flatron L1720B en lækker sag. Der er ingen højtalere her, men yderst elegante svungne linjer og en tænd/sluk-knap, der lyses op af dioder, alt efter hvilken tilstand skærmen står i. Menusystemet ligger i bunden af skærmen med nogle ret plasticagtige knapper, der dog fungerer fint. Mystisk nok er skærmen kun udstyret med VGA-tilslutning, men til gengæld har man her valgt løsningen med en aftagelig bagplade, så ledningerne ikke hænger og dingler over det hele. Det virker en anelse billigt at udelukke en DVI-indgang, især når man tænker på, at stort set alle nyere grafikkort faktisk skal bruge en adapter for at køre gammelsdags analog VGA.

Men billedet er lækkert, farven er godt mættet, og igen må vi konstatere, at kun ved at kaste os ud i maniske bevægelser kan vi få fremmanet nogle negative billedeffekter. Igen har vi en skærm, der klarer de hurtige billeder til den store guldmedalje og endda også præsterer så flotte farver, at vi lige måtte prøve med en dvd-film også – med smukke resultater.

E-YAMA 17NE1-S

E-yama er Iiyamas prisvenlige undermærke, og her er dette mærkes bud på en billig skærm med hurtig opdatering. Desværre føles den også ret billig. Igen har vi fat i en plastikfod, der skal klikkes på plads. Det hverken virker eller fungerer elegant. Der mangler også DVI-tilslutning, og designmæssigt er skærmen heller ikke i topklasse. Det virker mere som formstøbt plastik end en lækker skærm. Menuknapperne er store og ikke ret smarte at se på, men på den anden side er prisklassen jo heller ikke til B&O-design. I spillene fungerer skærmen fint med hensyn til opdatering, men skal man slippe af med den alt for lyse effekt billedet giver, skal man være forberedt på en del konfigurering. Og stadig skal man ikke regne med at opnå naturtro farvegengivelser. E-yama-skærmen er det billige alternativ, men desværre ikke et, der vifter fødderne væk under konkurrenterne. Den kom ind som underdog og må forlade testen på samme måde.

SAMSUNG SYNCMASTER 172X

En yderst lækker lille skærm fra Samsung. Foden er en elegant lille, men tilpas tung konstruktion, og den fylder ikke meget ud over billedarealet. Tilslutningerne sidder på foden, og generelt må denne skærm siges at være lækker fra alle vinkler... Men Samsung er nogle værre nogen. Strømforsyningen er nemlig en ordentlig klods. Forhåbentlig kan man gemme den langt væk, så vi tilgiver denne gang. Knapperne til menusystemet er diskret placeret under skærmen. Vi er ikke helt begejstrede for brugergrænsefladen, men giver man sig nok tid, skal man nok få det lært.

Samsung opgiver reaktionstiden til 12 millisekunder, og der må være noget om det, for det viser sig i spillene, hvor det nærmest er umuligt at presse uheldige effekter ud af skærmen. Selv under heftige rumkampe i Starlancer nægtede den at tegne slør efter noget som helst, og selv den mest maniske hovedrysten i Far Cry kunne ikke ryste Samsung.

Ved normalt brug producerer skærmen en bedre farvegengivelse end gennemsnittet, en flot dyb sort, og flotte overgange fra lys til mørk farve. 172X er lækkert designet og har en billedkvalitet og opdateringsfrekvens, der kan tilfredsstille selv de hårdeste gamere. En lækker skærm på alle måder.

Producent Model	Sony SDM-HX73	Iiyama ProLite E432S	Samsung SyncMaster 172X	LG Electronics L1720B	Viewsonic VP171S	E-yama 17NE1-S
Størrelse	17-tommer	17-tommer	17-tommer	17-tommer	17-tommer	17-tommer
Naturlig opløsning	1280 x 1024 pixel	1280 x 1024 pixel	1280 x 1024 pixel	1280 x 1024 pixel	1280 x 1024 pixel	1280 x 1024 pixel
Lysstyrke	400 cd/m2	250 cd/m2	270 cd/m2	250 cd/m2	260 cd/m2	370 cd/m2
Kontrastforhold	500:1	450:1	500:1	450:1	500:1	350:01:00
Reaktionstid	16 ms	16 ms	12 ms	16 ms	16 ms	14ms
DVI	JA	JA	JA	NEJ	JA	NEJ
RGB/VGA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
Strømforbrug	45 Watt	42 Watt	40 Watt	40 Watt	33 Watt	51 Watt
Standby	1 Watt	3 Watt	2 Watt	3 Watt	2 Watt	3 Watt
Indbyggede højtalere	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja
Distributør	Sony Danmark A/S	Conta Datasystemer	SMG, www.smg.dk	LG Electronics Danmark	Viewsonic Danmark	Conta Datasysteme
Tlf.	4355 7000	9636 0360	9632 4411	7025 0680	7022 1171	9636 0360
WWW	www.sony.dk	www.iiyama.dk	www.samsung.dk	www.lgenordic.com	www.viewsonic.dk	N/A
Pris	5.100 kr.	Ca. 4.000 kr.	4.995 kr.	4.699 kr.	4.495 kr.	3295 kr.

Priserne er inkl. moms

vind **KONKURRENCE**

EN LÆKKER SAMSUNG-SKÆRM

Vinderen af vores LCD-test – Samsung SyncMaster 172x – har også vundet redaktionens hjerter. Og nu kan du også blive en vinder. I samarbejde med Samsung udlodder vi nemlig et eksemplar af LCD-skærmen til en heldig Privat Computer-læser.
Samsung SyncMaster brillerer på den tekniske side med en uhørt lav reaktionstid på 12 millisekunder, der gør den ideel til spil med hurtig grafik eller for den sags skyld film. Rent designmæssigt er skærmen også en perle med sit ultrakompakte og meget diskrete udseende. Med sin meget lille fod optager SyncMaster 172x ikke mange kvadratcentimeter på skrivebordet, men det er alligevel muligt at indstille den i højden, så man får en god kiggevinkel – skærmen kan sågar foldes helt sammen, så den "ligger" ned på bordet.

Samsung SyncMaster 172x har en værdi af 4.995 kroner, men du kan (måske) få den kvit og frit. Klik ind på vores webside og deltag i konkurrencen.

Mere info på www.samsung.dk

For at deltage i konkurrencen skal du blot svare på nedenstående spørgsmål og sende dit svar til Privat Computer. Du kan enten svare ved at sende en e-mail til konkurrence@pricom.dk – skriv dit svar i emnelinjen og dit navn og adresse i selve mailen – eller du kan sende nedenstående kupon til redaktionen med god gammeldags snailmail. Vi kan jo godt lide stadigvæk at modtage rigtige breve. Hvis du ikke vil klippe i bladet, er du velkommen til at sende en fotokopi eller et handskrevet svar – bare husk at få alle oplysninger med, ikke mindst svar, navn og adresse.

Hvad betyder LCD?

1. Light Color Display ☐
2. Liquid Crystal Display ☐
3. Lame Chrome Dome ☐

Navn:

Adresse:

Post Nr. **By:**

Alder: **Tlf:**

E-mail:

Abonnerer du på Privat Computer? Ja ☐ nej ☐

Mrk. kuverten: Samsung-Konkurrence
Konkurrencen løber fra og med 27.05.2004 til og med 29.06.2004

20 SUPERTIPS TIL WINDOWS XP

Windows XP er uden tvivl det hidtil bedste Windows. Det er mere stabilt og giver flere muligheder end alle forgængerne. Alligevel er der altid ting, der kan gøres endnu bedre. Der er mange indstillinger og tilføjelser, der med fordel kan laves. I tidens løb vil de fleste brugere tilpasse og justere deres Windows-installation, så den fungerer optimalt.

Det går fint lige til den dag, hvor Windows skal geninstalleres. For selv om Windows XP er mere stabilt end forgængerne, så vil der altid komme en dag, hvor det er nødvendigt at starte forfra. Om ikke før, så den dag pc'en skal udskiftes med noget større og kraftigere.

Så kan man starte forfra, og da man sjældent kan huske alle de gode ideer, tips og tricks, kan det tage lang tid, før alt igen er indstillet, som det bør være. Derfor har vi her samlet alle de vigtigste ting. Meget har tidligere været bragt i Tips & Tricks eller i andre artikler her i bladet; men her kommer alle de gode ideer samlet på et sted, så den nye Windows-installation hurtigt kan blive lige så god som den gamle.

1. FJERN BOBLEHJÆLP

En af de første ting man møder efter installationen af Windows XP, er boblerne med hjælpetekster, som af og til dukker op i taskbar'en. Det er måske meget godt de første par gange; men det bliver hurtigt irriterende. Heldigvis kan boblerne fjernes, man skal bare vide hvordan.
Gå ind i registreringsdatabasen og find nøglen HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced. Anlæg en ny DWord-værdi, giv den navnet EnableBalloonTips og værdien 0. Når computeren er genstartet, er man fri for boblerierne.

2. VIS STATUSLINJEN

Windows og Internet Explorer har nederst i hvert vindue en såkaldt statuslinje. I standardindstillingen er den imidlertid skjult. Det er uheldigt, fordi der her vises mange nyttige oplysninger. I Windows Explorer vises f.eks. oplysninger om den valgte fil eller det valgte drev. I Internet Explorer vises det link, som musens pil holdes over. Dermed kan man se, om linkadressen svarer til den viste tekst, før man trykker på den.
Statuslinjen kaldes frem ved at gå ind i menuen Vis og sætte mærke ved Statuslinje. Indstillingen gælder for både Windows og Internet Explorer.

3. WINDOWS UPDATE MED FORNUFT

Windows Update er en god og nødvendig funktion; men for brugere uden fast opkobling til nettet, kan den godt være lidt af en belastning. Problemet er, at Windows Update automatisk begynder at lede efter mulige opdateringer, hver gang man går på nettet. Findes en ny opdatering, bliver den oven i købet hentet ned på computeren og først derefter spørger Windows brugeren, om opdateringen skal installeres.
Hvis man hellere selv vil styre brugen af den sparsomme båndbredde, gøres det således. Gå ind i Kontrolpanel/ System/ Automatiske opdateringer og fjern markeringen ud for Hold computeren opdateret... Herefter skal man så bare selv huske at hente nye opdateringer med jævne mellemrum.

4. VIS FILTYPER

I standardindstillingen skjuler Windows endelserne i navnene på alle kendte filtyper. Det vil sige, at hvis filtypen er forbundet med et bestemt program, så vises endelsen i filnavnet ikke. Det er en rigtig dårlig ide. Det gør det nemlig svært at gennemskue, hvilken slags fil, der er tale om.
Dertil kommer, at visse vira forsøger at udnytte denne egenskab. En virus af denne type kunne f.eks. hedde vigtigt.txt.vbs. Hvis filendelserne skjules, fremstår den som vigtigt.txt. Det kan nemt forlede brugeren til at dobbeltklikke på den i den tro, at der er tale om en tekstfil. Men i virkeligheden er der altså tale om en virus skrevet i Visual Basic. Katastrofen er dermed forprogrammeret.
Gå derfor ind i Denne Computer/ Funktioner/ Mappeindstillinger/ Vis og fjern markeringen ud for Skjul filtypenavne for kendte filtyper. Ved samme lejlighed kan man passende sætte mærke ved Vis skjulte filer og mapper i linien nedenunder. På den måde kan man se, hvad der er på harddisken og skal ikke gætte sig frem.
Vis både filendelser og skjulte filer. Det giver langt bedre overblik.

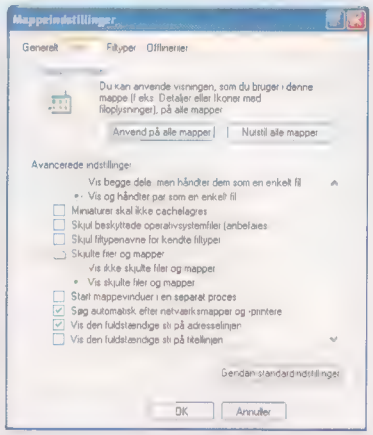

5. FJERN FEJLRAPPORTERING

Af og til sker det, at et program går ned, og når det sker, vil Windows spørge, om der skal sendes en rapport om uheldet til Microsoft. I praksis er det næppe værd at spilde tid på. Det gælder selvfølgelig specielt, hvis man har internetadgang via modem. Det er også svært at se, hvad programmørerne hos Microsoft kan få ud af en fejlmelding om et program fra et helt andet firma.
Heldigvis kan denne funktion nemt kobles fra. Gå ind i Kontrolpanel/ System/ Avanceret/ Fejlrapportering og sæt mærke ved Deaktiver fejlrapportering.
Med deaktiveret fejlrapportering, kommer man hurtigere i gang igen efter en fejl.

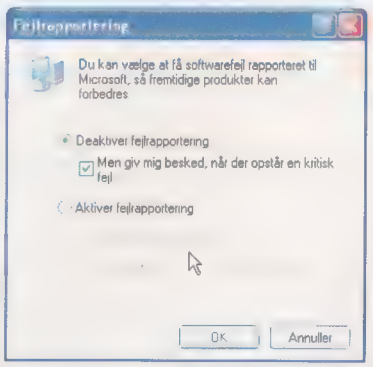

6. FJERN MIDLERTIDIGE FILER

Windows XP er et flerbrugersystem. En række systemfunktioner er derfor placeret under den enkelte brugers private folder. Det gælder også folderen til midlertidige filer. Den er røget helt ned i C:\Documents and Settings\brugernavn\Lokale indstillinger\Temp. Det er besværligt, når de midlertidige filer skal slettes.
Derfor er det en god ide at oprette en genvej til folderen Temp og placere denne genvej på skrivebordet. Så kommer man hurtigt ind i folderen, når der skal ryddes op.

Tekst: Lars Jørgen Helbo

Lars Jørgen Helbo har samlet 20 af sine bedste tips og tricks til Windows XP, så du har det hele samlet på ét sted, næste gang du skal geninstallere.

7. UNDGÅ HUKOMMELSESLAGRING

Når der sker en fejl i et program, er det normalt kun dette ene program, der går ned. Windows og alle øvrige programmer kører videre. I nogle tilfælde kan fejlen dog være så alvorlig, at Windows ikke kan fortsætte. Som standard vil Windows så overføre hele hukommelsen til en fil på harddisken. Ideen er, at en analyse af denne fil senere kan hjælpe med at finde og rette fejlen. Denne funktion er dog kun interessant for Microsofts egne programmører. Hos almindelige brugere bidrager dette hukommelses-dump kun til at fylde harddisken.
Gå ind i Kontrolpanel/ System/ Avanceret. Under Start og Genoprettelse vælges Indstillinger. Den nederste del af det nye dialogfelt hedder Systemfejl. Her sættes først mærke ud for Genstart automatisk. Hvis der virkelig sker en så alvorlig fejl, er genstart alligevel den eneste udvej. Nederst under Skrivning af fejlfindingsoplysninger vælges derefter ingen. På den måde undgår man at få harddisken fyldt med data, der alligevel ikke kan bruges til noget.

8. INSTALLER DRIVERE

Windows XP kan håndtere de fleste former for hardware; men i mange tilfælde sker det ikke helt optimalt. Hardwareproducenterne har altid det bedste kendskab til deres egne produkter, og derfor er det næsten altid bedre at hente driverne hos dem. Det er dog en dårlig ide at bruge de drivere, der ligger på de medfølgende cd'er. De er næsten altid forældede, før hardwaren når frem til butikkerne.
Lav i stedet en præcis liste over det installerede hardware med fabrikant og modelnavn. Gå så ind på producenternes hjemmesider og hent de nyeste drivere til alle delene.

9. OPTIMER VIRTUEL HUKOMMELSE

Windows mellemlagrer hele tiden data fra ram-lageret i den virtuelle hukommelse på harddisken. Man taler også om swapfilen eller sidefilen. Det er vigtigt, at denne fil kan læses og skrives så hurtigt som muligt. Det ideelle er at placere den på en partition eller allerbedst en fysisk harddisk for sig selv. Derudover er det vigtigt, at den aldrig bliver fragmenteret.
Placeringen og størrelsen af swapfilen fastlægges under Kontrolpanel/ System/ Avanceret. Under Ydeevne vælges Indstillinger. Tryk på Skift under Virtuel hukommelse. Størrelsen af den virtuelle hukommelse kan her fastlægges for hver enkelt partition.
Fjern først swapfilen fra den partition, hvor den i sidste ende ønskes placeret. Forlad dialogfeltet og genstart computeren. Dernæst defragmenteres partitionen. Gå så igen ind i ovennævnte dialogfelt, placer swapfilen på den ønskede partition og sørg for at største og mindste størrelse sættes til samme tal. Genstart computeren endnu engang.

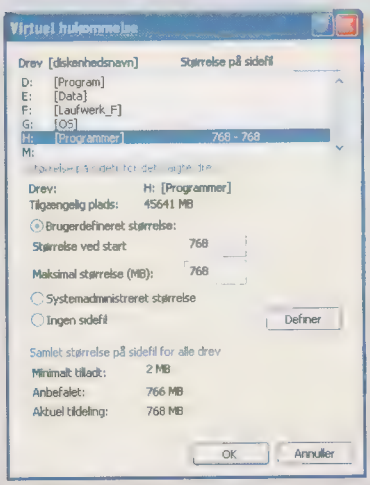

Når største og mindste størrelse sættes til samme værdi, låses swapfilen fast. Det beskytter mod fragmentering

10. KLASSISK STARTMENU

I Windows XP findes startmenuen i to versioner. Standardversionen er flot og farverig. Den klassiske version fylder mindre og er langt mere funktionel. Vælg den klassiske version af startmenuen ved at højreklikke på Start-knappen og vælge Egenskaber. På fanebladet Menuen Start sættes mærke ved Klassisk version af menuen Start.

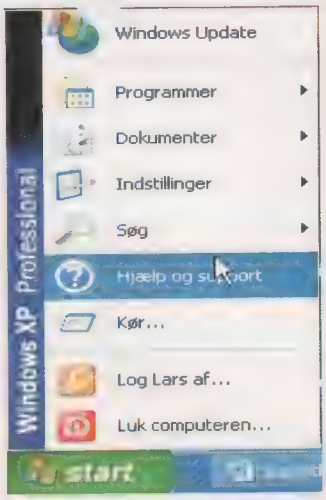

Den klassiske startmenu er måske mindre smart, men mere funktionel.

11. FJERN PERSONLIGE MENUER

Nyere Windows-versioner skjuler menupunkter, der ikke bruges ret meget. Det skulle forbedre oversigten ved at fremhæve de vigtigste menupunkter. I virkeligheden forvirrer det dog mere, idet menupunkterne flytter rundt, så brugeren aldrig kan regne med at finde dem samme sted som sidst. Derfor er det en god ide at koble denne funktion fra.
I Windows-startmenuen gøres det ved at højreklikke på Start-knappen og vælge Egenskaber. På fanebladet Menuen Start vælges Tilpas ud for Klassisk version ... I det nye dialogfelt fjernes markeringen ud for Brug personlige menuer.
I Office-programmer som Word og Excel findes den samme funktion. Her kobles den fra i menuen Funktioner/ Tilpas/ Indstillinger. Her skal der sættes mærke ved punktet Vis altid lange menuer.

12. FJERN MESSENGER

Med installationen af Windows XP følger også Windows Messenger. Det gælder, uanset om programmet er ønsket eller ej. Hvis man har brug for det, er det naturligvis et udmærket program. Hvis ikke, kan programmet deaktiveres således.
Begynd med at starte Messenger fra Start-menuen. Herved startes chat-clienten. Svar nej til alle spørgsmål om at logge på. Start så selve programmet ved at højreklikke på ikonet ved siden af uret og vælg Åbn. Gå ind i menuen Funktioner/Indstillinger og vælg fanebladet Indstillinger. Her fjernes fluebenet ud for de to øverste punkter i afsnittet generelt. Afslut ved at trykke på OK. Så ser man ikke mere til Messenger.
Hvis man vil fjerne programmet helt fra computeren, så går det også. Først åbnes Denne computer. Gå ind i menuen Funktioner/Mappeindstillinger og derpå til fanebladet Vis. Sørg for at alle filer og mappe vises. Gå dernæst ind i folderen Windows/Inf og find filen sysoc.inf. Det er en tekstfil, som kan åbnes med Notepad eller en anden editor. Brug derefter editorens søgefunktion til at finde og fjerne ordet HIDE alle de steder, hvor det forekommer; men pas på, at alt andet får lov til at blive stående – også eventuelle mellemrum. Gem så filen og luk editoren.
Efter disse forberedelser går man ind i Kontrolpanel/Tilføj eller fjern programmer, og vælger Tilføj/fjern Windows-komponenter. I dette vindue fjernes fluebenet ud for Windows Messenger, og som belønning får man 1,7 mb fri plads på harddisken.

13. VIS FIL-ATTRIBUTER

Ved visning af detaljer præsenterer Stifinder filernes navn, størrelse, type og dato. I Windows 98 og senere får man derimod ikke vist filernes attribut, altså om filerne er skjulte, systemfiler, read-only osv. Denne nyttige detalje kan dog tilføjes med en lille ændring i Registreringsdatabasen.
Gå ind RegEdit og find nøglen HKEY_CURRENT_USER\ Software\ Microsoft\ Windows\ CurrentVersion\ Explorer\ Advanced. Heri oprettes en ny DWORD-værdi, som får navnet ShowAttribCol og tildeles værdien 1. Når computeren er genstartet, vil man i Stifinder kunne se en ny spalte med filernes attributter.

14. FJERNSUPPORT MED OMTANKE

Med Windows XP kan man indhente hjælp og vejledning fra venner, uanset hvor de bor. Med den indbyggede Fjernsupport, kan man give en god ven fuld adgang til computeren via internettet. Det er en udmærket funktion; men set i relation til virus og trojanere er den også potentielt farlig. Derfor bør funktionen kobles fra, når den ikke bruges.
Gå ind i Kontrolpanel/ System/ Fjernforbindelse og fjern markeringen ud for Tillad, at invitationer til fjernsupport sendes fra denne computer.

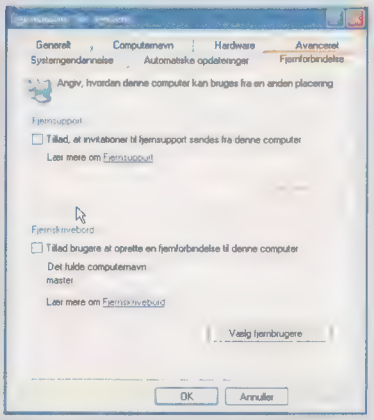

Af hensyn til sikkerheden bør Fjernsupport kun aktiveres, når funktionen skal bruges..

15. POWERTOYS XP

Windows indeholder mange udmærkede hjælpeprogrammer; men nogle af de bedste nåede ikke at komme med i den officielle udgivelse. De kan så i stedet hentes på Microsofts hjemmeside. Gå ind på siden www.microsoft.com/windowsxp/pro/downloads/powertoys.asp. Der er en række udmærkede programmer på denne side, men det mest interessante er nok TweakUI. Med det kan en række vigtige indstillinger ændres. Det er f.eks. muligt at flytte special-foldere som Dokumenter, hvis der er bedre plads på en anden partition.

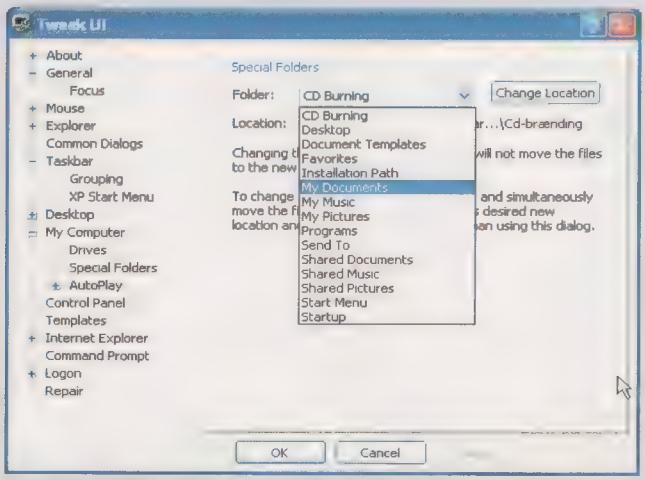

Med TweakUI, som er en del af PowerToys, kan de særlige foldere som Dokumenter flyttes til en anden partition.

16. INSTALLÉR VISNINGSPROGRAMMER

Til en komplet Windows-installation hører visningsprogrammer til en række af de mest udbredte filformater. Disse programmer er gratis, de skal bare hentes på producenternes hjemmesider. Som et minimum bør man installere følgende programmer:
Adobe Acrobat Reader til visning af PDF-filer. Gå ind på www.adobe.com. Vælg menuen Products/Acrobat family. Nederst på denne side vælges Free Adobe Reader.
Macromedia Flash og Shockwave Player. Gå ind på www.macromedia.com. Vælg menuen Downloads/Get Flash Player. Tryk på knappen Install now. På samme side findes Macromedia Shockwave Player. Begge programmer bør installeres.
Real Player. Gå ind på siden www.real.com. I menuen øverst på skærmen vælges Free Player. Tryk så på ikonet Free Download.
Sun Java. Windows kan ganske vist i et vist omfang forstå java; men originalen fra Sun er mere omfattende og hurtigere. Hent den på www.java.com. Tryk på Free Download i det grønne felt.

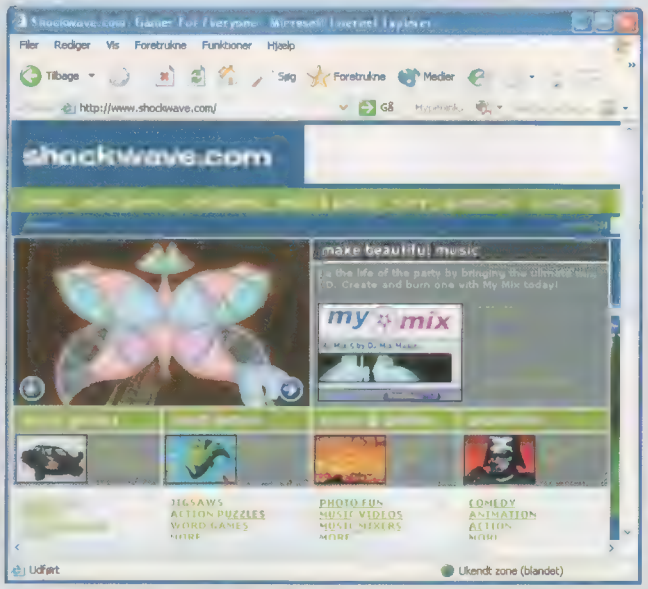

Macromedia Shockwave og Flash Player hører hjemme på enhver pc.

17. IRFAN VIEW

Der findes freeware-programmer, som simpelthen bør ligge på alle pc'er. Et af dem er Irfan View. Programmet, som er udviklet af en kroatisk student i Østrig, kan vise stort set alle former for billeder og afspille mange former for video og lyd. Derudover kan det gemme billedserier som selvkørende shows eller screensavere. Det kan beskære og dreje billeder og mange andre ting.
Alligevel er der tale om et lille og enkelt program, som enhver nybegynder kan håndtere. Det består kun af en enkelt exe-fil og kræver derfor ikke nogen form for installation. Programmet kan hentes på www.irfanview.com.

18. WIN AMP

Windows Media Player er selvfølgelig udmærket; men det bør altid suppleres med WinAmp. Dette klassiske program til afspilning af musik og video er lige udkommet i version 5, og den gratis version kan hentes på www.winamp.com.

19. DAEMON TOOLS

På en moderne harddisk med flere hundrede megabyte, kan der sagtens blive plads til en cd eller to. Derfor er det en god ide at lægge sine cd'er ind på harddisken i form af iso-filer, der så kan lægges i et virtuelt cd-drev. På den måde slipper man for at håndtere de originale cd'er, man risikerer ikke at ridse cd'erne og programmerne kører meget hurtigere.
Der findes mange forskellige virtuelle cd-drev; men Daemon Tools overgår dem alle. Programmet kan styre op til fire virtuelle cd-drev. Det kan håndtere stort set alle typer af image-filer, uanset hvilket brænderprogram, man bruger til at lave dem med. Programmet findes på dansk og sidst men ikke mindst er det freeware.
Daemon Tools hører derfor hjemme på enhver pc. Programmet kan hentes på www.daemon-tools.cc. Bemærk at adressen er ændret, idet endelsen tidligere var .com.

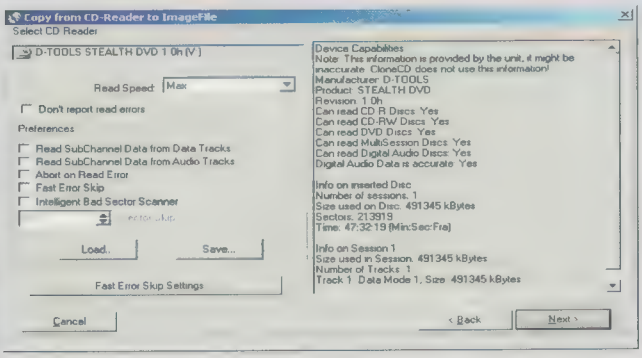

20. MODTAG ZIP-FILER I MAIL

Mange virus spredes via e-mail. Det har Microsoft åbenbart også opdaget. Derfor er de nyeste versioner af Outlook Express blevet udstyret med en funktion, som gør det umuligt at åbne eller gemme vedhængte filer, der evt. kunne indeholde en virus.
Funktionen kan kun betegnes som en feberredning. Den blokerer nemlig også for modtagelse af zip- og doc-filer, og den gør det alene ud fra filendelsen uden hensyn til indholdet af filen. Dertil kommer, at alle fornuftige brugere har udstyret deres pc med et antivirus-program, der kontrollerer ind- og udgående mail. Blokeringen er altså også overflødig.
Gå ind i Outlook Express i menuen Funktioner/ Indstillinger/ Sikkerhed. Fjern markeringen ud for Tillad ikke, at vedhæftede filer, der muligvis kan indeholde virus, gemmes eller åbnes. Dermed er det igen muligt at modtage zip-filer.

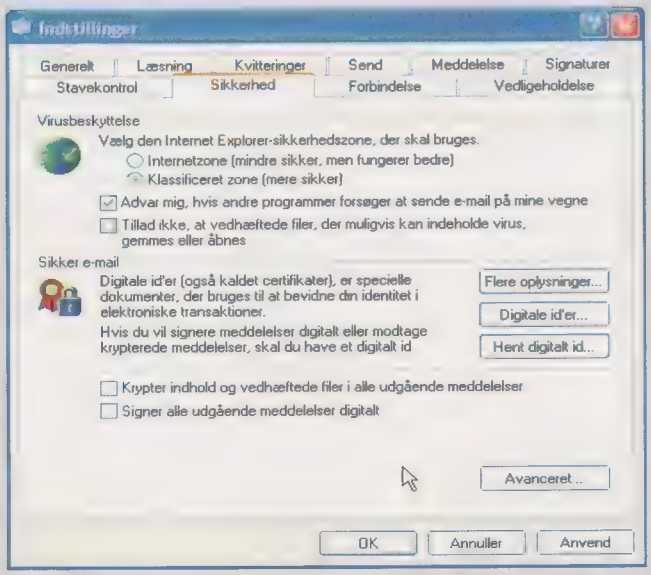

Med denne opsætning er det atter muligt at modtage tilsendte zip-filer.

KONKURRENCE

VIND FEDE HITMAN: CONTRACTS-PRÆMIER

Den skaldede lejemorder med det bistre blik og den dødbringende wire er tilbage i vanlig topform, og nu har fem heldige læsere chancen for at deltage i hr. 47s nyeste eventyr hjemme på deres egen pc. I samarbejde med Ubi Soft udlodder Privat Computer fem eksemplarer af IO Interactives nyeste titel, Hitman: Contracts. Til de fem heldige vindere er der også en lækker Hitman t-shirt, og samme t-shirt kommer til at pryde torsoen på yderligere fem læsere.

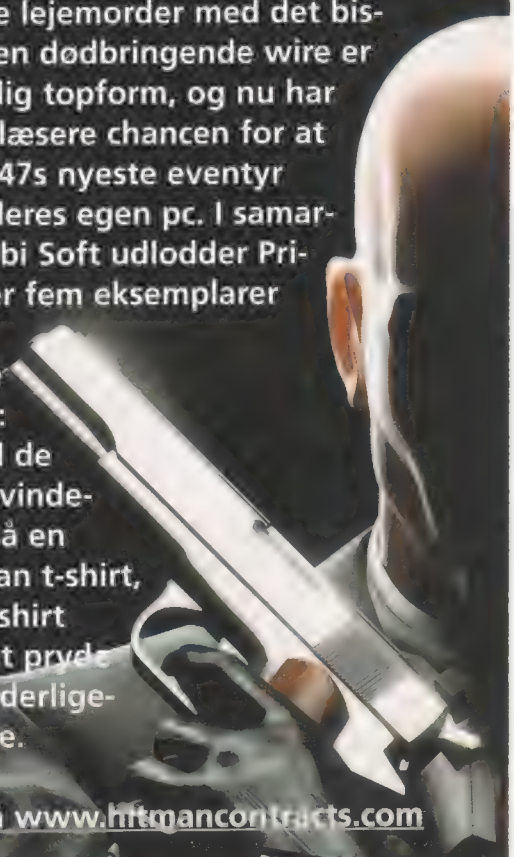

Mere info på www.hitmancontracts.com

Hvor mange spil er der indtil nu lavet i Hitman-serien?

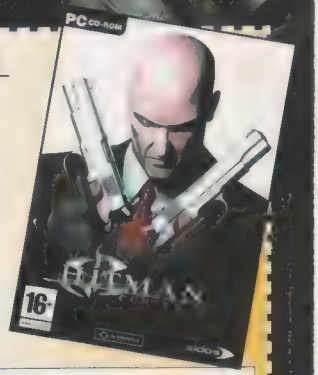

1. 2 spil ☐
2. 3 spil ☐
3. 4 spil ☐

Navn:

Adresse:

Post Nr. **By:**

Alder: **Tlf:**

E-mail:

Abonnerer du på Privat Computer? Ja ☐ nej ☐

Mrk. kuverten: Hitman-Konkurrence

Konkurrencen løber fra og med 27.05.2004 til og med 29.06.2004

For at deltage i konkurrencen skal du blot svare på nedenstående spørgsmål og sende dit svar til Privat Computer. Du kan enten svare ved at sende en e-mail til konkurrence@pricom.dk – skriv dit svar i emnelinjen og dit navn og adresse i selve mailen – eller du kan sende nedenstående kupon til redaktionen med god gammeldags snailmail. Vi kan jo godt lide stadigvæk at modtage rigtige breve. Hvis du ikke vil klippe i bladet, er du velkommen til at sende en fotokopi eller et håndskrevet svar – bare husk at få alle oplysninger med, ikke mindst svar, navn og adresse.

CANADA SLÅR TILBAGE

- ATI lancerer Radeon X800

I et forsøg på at stjæle spotlyset fra ærkerivalen NVIDIA, der netop har introduceret en ny linie af GeForce grafikchips, smider ATI også deres næste generation af Radeon på markedet. X800 er modelnavnet, vi helt sikkert vil høre mere om den kommende tid. Men hvordan ser chippen ud i forhold til NVIDIAs løsning og ældre Radeon-kort?

Selvfølgelig får NVIDIA ikke lov til at have al opmærksomheden for sig selv. Mens hele (nørd)-verden måber over næste generation af GeForce, prøver Canadiske ATI selvfølgelig at få skudt en sætning ind om, at godt nok er NVIDIAs nye chips hurtig, men vores er altså... ja hurtigere.

Til at starte med, kommer der to såkaldte "board designs" på markedet. Det er en slags vejledning i, hvordan alle producenterne, som f.eks. ASUS, MSI osv., skal bygge kortene, og de bliver som sådan alle rimelig ens med køleprofilen som den største variation. De to nye kort hedder henholdsvis Radeon X800 Pro og Radeon X800 XT Platinum Edition.

Begge er baseret på grafikchippen, der i lang tid har været kendt under kodenavnet R420. Begge er produceret med 0.13 mikron produktionsteknologi, hvilket skulle give mulighed for højere taktfrekvenser end tidligere, hvor ATI har benyttet 0.15 mikron til sine high-end produkter. R420 består af 160 millioner transistorer. Hele 50 millioner mere end Radeon 9800 XT, men det blegner lidt i forhold til NVIDIAs GeForce 6800 med NV40-chippen, der består af hele 222 millioner transistorer. Vi undersøger hvorfor senere i teksten.

Hurtig knallert dér

ATIs nye Platinium-sag har hele 16 pixel pipelines og seks vertexsha-

Tekst: Jeppe Christensen

dere, ligesom GeForce 6800, mens Pro-udgaven må "nøjes" med 12 pixel pipelines. De seks vertexshadere står for at behandle og evt. manipulere al geometri i en 3D-scene, så den i sidste ende kan fremvises på en skærm i to dimensioner. Senere sendes informationen videre til pixel-motoren (de 16 pixel pipelines), hvor der påføres teksturer, skygger og anden billedbehandling. Radeon 9800 XT var kun udstyret med fire vertexshadere, så alene her er der tale om en 50 % hastighedsforøgelse. Tager vi i betragtning, at taktfrekvensen også er sat i værk, fra 412 til 520 MHz, så er der tale om rigtig meget saft og kraft for pengene. Hukommelsen er på 256 MB og kører med en hastighed på 560 MHz. På Pro-modellen er taktfrekvenserne hhv. 475 MHz og 450 MHz.

ATI har valgt at udstyre de nye kort med GDDR3-hukommelse, der bruger mindre strøm end almindelig DDR-ram og er udviklet specielt til de datamønstre, grafikkort normalt arbejder med.

Da hukommelsen bruger mindre strøm og chippen er produceret med en bedre produktionsteknik, har ATI kunne bevare et design med en forholdvis lille køleprofil. Således fylder X800 Pro og XT begge kun ét slot i bundkortet, og der skal kun bruges et enkelt strømstik. NVIDIAs krabat af et grafikkort har en køleløsning, der fylder to slots og skal suge så meget strøm, at det er udstyret med to Molex-strømstik.

Mindre, lettere, hurtigere

Men hvordan har ATI egentlig båret sig ad med at lave en chip med færre transistorer og højere taktfrekvens end NVIDIA? Hvor har de skudt genvej? Hvis vi skærer det meget ud i pap, har ATI simpelthen fokuseret på det kendte og sikre, optimeret det og skruet op for hastigheden. NVIDIAs GeForce 6800 er på mange måder en meget mere avanceret chip, men mange af funktionerne vil ikke gøre en væsentlig forskel mange år ud i fremtiden.

Først og fremmest arbejder ATI R420-chippen "kun" med 24-bit farver internt. Det er hvad, der kræves af DirectX 9.0 og er således fint nok, men NVIDIA har valgt at gå hele vejen og benytter sig af 32-bit farver i hele bearbejdningsprocessen. Det giver selvfølgelig øget kompleksitet til chippen, men også bedre billedkvalitet. Men vi skal nok hen til næste generation af spil (eller næste igen), før det reelt betyder noget.

NVIDIA har også slået sig stort op på, at firmaet nu understøtter Pixel Shader 3.0. Det gør ATI ikke med X800-kortene. Man holder sig til version 2.0 – og hvad så, spørger du måske? Ja, det gør vi egentlig også. Pixel Shader 2.0 byder ikke på flottere grafik. Til gengæld er det blevet meget nemmere at skrive store shader-programmer, og dermed muligt at trylle mere i spillene. Det lader dog ikke til, at der bliver brug for Pixel Shader 3.0 lige foreløbig. X800 kan klare Pixel Shader-programmer op til 1536 linjers kode, hvor GeForce 6800 kan klare hele 65.000. Men vi kommer ikke til at se et eneste spil i 2004, der bruger mere end 30-50 linjer, så begge kort skulle være fremtidssikrede... I alt fald indtil DirectX 10 ryger på gaden. Og ifølge gutterne fra Redmond kan det godt tage et pænt stykke tid.

Komprimering er sagen

Selv om ATIs X800-serie på papiret ser lidt mere feature-fattig ud end NVIDIAs NV40, er det ikke ensbetydende med, at der ikke fokuseres på billedkvaliteten. Canadierne slår meget på deres nye format, der kan komprimere normalmaps uden tab af billedkvalitet. Normalmaps er en metode, der bruges til at få et billed til at se ud som om, at det består af mange flere polygoner, end det ellers er tilfældet. De gør det altså muligt, at skabe flot grafik med forholdsvis få polygoner, og da hver enkelt polygon på skærmen sluger ydelse, er normalmaps et godt kompromis.

En normalmap fungerer ved, at man bruger to forskellige udgaver af en 3D-figur. En oprindelig detaljeret med mange polygoner og den, der faktisk bliver brugt i 3D-scenen. Man udregner så forskellen mellem de to og gemmer resultatet som en normalmap.

Men der er altid en pris, og i dette tilfælde hedder valutaen grafikhukommelse. Normalmaps fylder en del i hukommelsen og ved at bruge en tabsfri komprimering kan udviklerne bruge den ekstra plads til mere detaljeret grafik. Blandt andet har Valve, firmaet bag Half-Life 2, i lang tid presset på for at få en god og brugbar komprimeringsteknologi til normalmaps. Også den næste version af Serious Sam vil gøre brug af ATI-teknologien.

Og alt det andet...

Det stopper selvfølgelig ikke her. Med de nye chips introducerer ATI også nye og bedre former for antialiasing. Og fordi flere og flere kobler deres pc'er op til højtopløselige LCD-tv, har ATI også forbedret understøttelsen for dette. På videoområdet er der nu mulighed for programmerbare videoefffekter i realtime og der understøttes fuld indkodning af MPEG-1,-2 og 4.

Hastighed, spørger du nu om? Ja, nu har vi ikke selv haft mulighed for at teste X800 til denne udgivelse, men ATIs egne tal og de første tidlige tests på nettet viser en fordobling i forhold til Radeon 9800 XT. Der er ingen tvivl om, at X800 er noget af en fartdjævel, og i forhold til NVIDIAs Geforce 6800 ser fremtiden også lys ud for canadierne. Du kan læse en gennemgående test af de nye GeForce og Radeon-kort i næste nummer af Privat Computer.

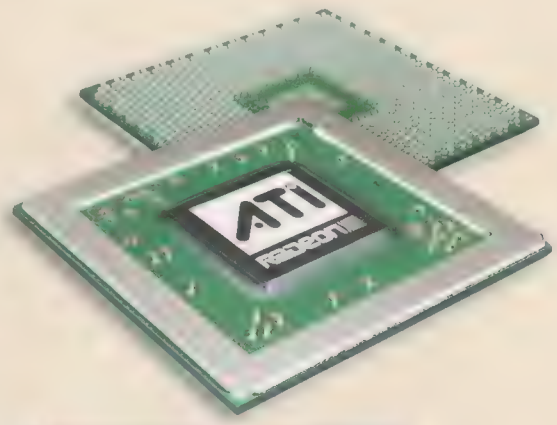

HVOR BLEV TESTEN AF?

I sidste nummer af Privat Computer lovede vi en test af NVIDIAs GeForce 6800-grafikchip. Desværre har gutterne hos grafikgiganten haft lidt sværere ved at få maskineriet i gang end først ventet. Derfor finder du først de tørre tal i næste nummer af Privat Computer. Der kan vi heldigvis også krydre sagerne lidt ved at smide ATIs Radeon X800 ind i ringen.

LYD PÅ FARTEN

Lydkort i bærbare støjer værre end en jetmotor og har flere atmosfæriske forstyrrelser fra harddisken end et tv på en færge i rum sø. Så her er i stedet et eksternt lydkort, der rykker.

Der er gået sport i at lave lydkort, man kan smide i tasken sammen med den bærbare. Eller som man kan bruge sammen med den bærbare i en opsætning i stuen. For faktum er jo, at salget af bærbare haler kraftigt ind på salget af stationære maskiner, ligesom det også er et faktum, at lydkort i bærbare som regel ikke er værd at lægge ører til. Tidligere forsøgte man sig med lydkort til PCMCIA, men der har aldrig været noget, der virkede ordentligt. Så det var først, da USB- og Firewire-teknologierne gjorde deres indtog på selv de billigste bærbare computere, at det begyndte at blive interessant at lave lydkort til dem. Vi har kigget nærmere på en ny løsning fra tyske Terratec, som er en god all-round-model til pengene.

Take-off

Lige som den kommer ud af pakken, forventer man egentlig et skilt på Terratec Aureon 7.1 Firewire, hvor der står "We brake for nobody". De tre lydstyrkereguleringer til hovedtelefon, master-output og mikrofon ligner nemlig jetmotorer, og deres placering ved siden af hinanden fremkalder minder om Star Wars (eller Spaceballs) og de store rumkrydseres bagender. Det indtryk formindskes ikke ligefrem af den robuste finish og det børstede aluminium, Aureon'en er lavet i – og så lyser "jetmotorerne" gudhjælpemig også op, når dyret tændes! Men Aureon'en er også lavet til at kunne stå fremme mellem den bærbare og fjernsynet, så der skal jo helst også være lidt for øjet.

På fronten finder man to jackstik, hvoraf den ene er til hovedtelefoner og den anden er til en mikrofon. Derudover er der en del små lysdioder, der indikerer, hvilken indstilling, lydkortet befinder sig i, om det er et mikrofonsignal eller et line-signal, der kommer ind og så videre.

Ind og ud

Bagerst finder man seks analoge ind- og udgange i form af phonostik. De fire af dem er udgange, og afhængig af, hvor stort dit surroundanlæg er, kan du fylde dem op efterhånden. Hvis du blot skal bruge stereo, bruger du bare de to første. Har du et 5.1-setup fylder du de seks første stik op og så fremdeles, indtil alle otte stik er fyldt, og du kører i fuld 7.1 surround. Der er ingen forstærker indbygget i dette eksterne lydkort, så du skal helst have en surroundforstærker med analoge indgange til alle otte kanaler, hvis du skal udnytte Aureonen fuldt ud på denne måde. Den slags forstærkere er dog efterhånden en sjældenhed, og så er det jo godt, at der også på Aureonen sidder to optiske stik, en ind- og en udgang. Det er noget nemmere lige at koble til, skulle vi hilse at sige. Bagpå finder man også en helt almindelig analog stereoindgang, men som noget særligt og ganske specielt er der gudhjælpemig en grammofon-indgang i boksen også. Det gør Aureon'en særligt velegnet til amatør-DJs, der gerne vil lave mix på computeren, men især er det en fordel i hjemme-setup'et hos alle os, der gerne vil sætte Aureon'en ned i stuen sammen med den bærbare. På denne måde skal man nemlig kun bruge en bærbar og en kraft- eller surroundforstærker, så kører bussen. Og skulle man have lyst til at sætte en Firewire-harddisk til sin bærbare, så er der et ekstra stik inkluderet bagpå Aureonen, ligesom der også er et stik til den medfølgende strømforsyning. Som det nemlig næsten altid er med denne slags Firewire-løsninger, så kan den kun køre på strøm fra pc'en, hvis din pc har det store, seks-polede Firewire-stik. Og pc'er har som regel kun det lille fire-polede stik, man kender fra digitalkameraer.

Typisk Terratec

Softwaren, der følger med Aureonen er typisk tysk og typisk Terratec: Let at installere, sparsomt i designet, men funktionelt og stabilt. WinDVD følger med i pakken, og det betyder, at du kan smide en dvd i drevet på den bærbare (hvis den har en et dvd-drev, altså) og lade dette program tage sig af Dolby Digital surround-dekodningen… og vil du hellere

TERRATEC SOUNDSYSTEM AUREON 7.1 FIREWIRE

Producent: Terratec, www.terratec.com
Distributør: Santech Micro Group, www.smg.dk, tlf. 9632 4411
Pris: 1.999 kr. inkl. moms

Tekst af: Morten Bay

bruge DTS/AC3, kan du videreformidle de rå lyddata gennem den optiske s/pdif-port til en ekstern dekoder i for eksempel en forstærker. For dem, der har en musiker i maven, kan vi fortælle, at der følger ASIO-drivere med til Aureon'en, hvilket betyder, at den kan bruges sammen med populære programmer som Cubase SX og Reason. For at det ikke skal være løgn, kan de ovennævnte outputs separeres i ASIO-driverne, så hvis man vil koble dem til en mixerpult og lave lydproduktion på den måde, kan man altså få otte outputs ud af Aureon'en. Derudover kan Aureon'en også fungere som standalone-enhed. Du slutter bare strømforsyningen til og så kan du med den medfølgende, programmerbare fjernbetjening skifte rundt mellem f.eks. pladespiller- og lineindgangen. Se, DET er smart.

Den fede lyd

Men alt dette hjælper naturligvis ikke noget, hvis ikke lydkvaliteten er i orden. Og det er den. Vi startede med at teste Aureon'en i et stereosetup med professionelle studiomonitorer og blæste den seneste N.E.R.D.-plade ud af dem for fuldt drøn. Det lød sgu fedt – alle detaljerne i lyden kom til sin ret og dynamikken var lige som den skulle være – hvilket ikke mindst skyldes kortets maksimale opløsning, der er på 192Khz i 24 bit! Lyd-"fejl" eller skrat var der ikke noget af. Næste test var surround-setup'et, hvor vi testede 5.1-opsætningen. Også her excellerede Aureon'en, spredningen og dynamikken i lydbilledet fik os lynhurtigt involveret i handlingen – hvad enten vi kastede en film eller et spil efter den. Til spil virker Aureon'en i øvrigt med Sensaura 3D, hvor alle de vigtige lydstandarder for spil er understøttet, lige fra DirectX til EAX. Et par enkelte gange hakkede lyden lidt, når cpu'en fik for meget at lave, men det havde den nok gjort med et hvilket som helst lydkort. Ellers var der intet at klage over – man mærkede stort set ikke, at Aureon'en sad på en Firewire-snor og ikke i et PCI-slot. Aureon'en koster lige omkring 2.000 kr. afhængig af, hvor du køber den – og til den pris får man så mange funktioner og så god lydkvalitet kastet i nakken, at vi ikke er bange for at give Aureonen en varm anbefaling herfra.

ALTERNATIVER

Creative Audigy 2 NX

Men der findes også konkurrenter til Aureon'en. Lydkortkongerne Creative har f.eks. deres Audigy 2 NX, der også giver dig 7.1-lyd og en fjernbetjening, men kun op til 96 KHz opløsning i 24 bit. Der er heller ingen ASIO-drivere eller grammofonindgang, ligesom den eksterne boks ikke har lige så mange separerede, analoge udgange ligesom Aureon'en har. Til gengæld arbejder den med USB 2.0, hvilket betyder, at flere bærbare kan være med i legen. De fleste af forbindelserne sker gennem de noget upraktiske, skrøbelige og knapt så vellydende mini-jackstick, selv om Creative i det mindste har lavet dem til guldstik, og så kræver den ekstern strømforsyning. Der er dog også digitale udgange på Audigy 2 NX. Fordelen ved kortet er dog, at det er noget mindre og koster ca. halvdelen af Aureonen.

Maya EX5

Den lille, flade og gennemsigtige æske fra Maya kører også med minijack-stick, leverer kun 5.1-surround, men er til gengæld møgbillig. Den kan fås helt ned til 700 kr. Men så får man også kun USB1.1, hvilket kan betyde en del hakken i lyden, især hvis man spiller spil, der kræver meget processorkraft og samtidig har en controller tilsluttet via den samme USB-hub. Der er seks analoge udgange og to indgange på kortet, der understøtter Sensaura 3D ligesom Aureon'en. Derudover kan du finde digitale coaxial ind- og udgange på kortet, og en enkelt optisk udgang. Men der er altså ingen ASIO-drivere. Hvis man skal lave musik med et Maya-produkt, skal man i stedet en klasse op og have fat i Maya 44, der både kører USB 2.0 og har guld-phonostik monteret. Men så skal du også betale 1.399 kr. i stedet. Men så skal du heller ikke slæbe rundt på en strømforsyning.

Tekst: Anders Østergård Jensen

Belkin MED PÅ BØLGEN

Belkins trådløse netværksudstyr lover hastigheder på hele 54 Mbps – endda på meget lange afstande.

I de seneste år er trådløse netværk blevet ufatteligt populære på forbruger- og hjemmemarkedet. Ikke bare skyldes det faldende priser på den førhen dyre hardware, men også at producenterne efterhånden er nået til en vis konsensus om, hvilke standarder hr. Hansen skal sætte i netværksstikket derhjemme. Den første, egentlige netværksstandard med acceptabel hastighed blev navngivet 802.11b (døbt og bestemt af den amerikanske organisation for ingeniørstandarder, IEEE). Dengang kunne man præsentere stabile håndtryk per luftpost på 11 Mbps – lidt en kende hurtigere end dengang cpu'en hed 486 og netværksstik bestod af et t-stik, coaxialkabler og terminatorer på 50 ohm.

Senere er 802.11g-standarden kommet til. Denne gang er der tale om næsten en femdobling af hastigheden – 54 Mbps. Det kræver dog også et specielt netværkskort, der kan klare den høje hastighed. Ellers nedgraderer access pointet automatisk overførslen til de gabende langsomme 11 Mbps.

Bemærk, at de angivne hastigheder dog vil falde, hvis du går længere væk fra AP'et, eller bevæger dig nogle vægge væk fra netværksenheden. Radiobølger svækkes ved længere afstande eller fysiske blokader, hvilket stadig er den egentlige ulempe, når man skal etablere et trådløst netværk i større boligblokke.

Om Belkin

Belkin lover 54 Mbps på længere afstande. Løftet skal åbenbart overholdes ved at isætte en slags turbofunktion i det medfølgende netværkskort, der naturligvis også er lavet af Belkin. Hvis ikke du har det, bliver overførselshastigheden automatisk banket ned på jorden igen, hvis du forlader skrivebordet – og så er Belkins spejderære pludselig knapt så interessant.

Belkins netværkskort er i sin helhed en ganske nydelig sag. Overførslen til den bærbare computer foregår via et ganske normalt cardbusslot. Antennen er diskret pakket ind i en sort hætte på toppen af "kreditkortet" og viser med to tydelige, grønne statuslamper, om der er henholdsvis aktivitet i æteren og strøm til vidunderligheden.

Da hardwaren er ganske ny, kunne Windows XP ikke genkende kortet. Ti sekunder efter cd'en med manualer og drivere var sat i computerens drev, blev enheden automatisk installeret.

Hastigheden

Med det efter sigende lynhurtige netværkskort i jakkelommen har vi sat en ftp-server op i vores testnetværk. Ved at flytte en zipfil på 214 MB til ftp'en via vores nyopsatte, trådløse netværk – først ved skrivebordet og derefter 20 meter væk fra redaktionens travle vinduesfacader. Ved første forsøg stod testcomputeren 30 centimeter væk fra AP'et og spurtede ærligt talt derud af. I alt tog overførslen to minutter og 14 sekunder, hvilket svarer 1,59 MB per sekund.

Uden for den tykke husmur og tætte vinduer var overførslen straks en anden snak. Tyve meter væk fra antennen – med AP'et på første etage – tog det næsten tyve minutter at overføre samme zipfil til ftp-serveren. Bestemt ikke en imponerende hastighed fra en producent, der lover en rimelig hastighed i selv urimeligt uføre.

Bortset fra de ærlig talt meningsløse løfter om høje hastigheder bag de dobbelte betonmure, er vi bestemt imponerede af Belkins kabelløse kontorløsning. Med en relativt lav pris på godt 349 kroner for netværkskortet og 629 kroner for Access Pointet og en særdeles indbydende indpakning er der her tale om et sæt helt igennem holdbare produkter, hvor man dog burde have sparet på superlativer om netværkshastigheden fra Belkins side. Hvis du ikke er hjemmevant i radionetværkets hjemland, er det her et ganske fint sted at starte. Har du behov for knapper at skrue på og taster at pille ved, er der også masser af muligheder i Belkins produkter.

BELKIN WIFI-UDSTYR

Producent: Belkin, www.belkin.com
Distributør: Ingram Micro, tlf.: 4516 5682
Priser: Belkin Wireless Notebook Network Card - F5D7010yy kr. 349,-
Belkin Wireless Network Access Point - F5D7130yy kr. 629,-

Tekst af: Simon Mark

AERO COOL HT-101

Taiwanske Aero Cool har kreeret en spændende processorkøler, som passer både til AMD- og Intel-maskiner. Vi kigger HT-101 i sømmene for at se, om den kan gøre sig gældende på et marked blandt et hav af kølere.

Aero Cool er ny og forholdsvis ukendt på det danske hardwaremarked. Den taiwanske producents sortiment byder blandt andet på kabinetter, separate blæsere, strømforsyninger og processorkølere – og det er netop en køler, vi her har under luppen.

Producenten har tidligere gjort sig bemærket med opsigtsvækkende kølere i hidtil usete udformninger, og HT-101 er bestemt ingen undtagelse. Køleren gør sig godt bemærket ved at være lavet i ren kobber – normal synonymt med højtydende køleløsninger. Yderligere hjælper heatpipes med til at transportere varmen effektivt ud til kobberfinnerne, hvor luftgennemstrømningen kan hjælpes på vej med en eller to blæsere, enten 70 eller 80 mm. Med monteringshuller på begge sider af køleren er der mulighed for vindstød op til stormstyrke, hvis man vel at mærke vender blæserne, så de leder luften samme vej. Den transparente blæser, der medfølger, gør et godt stykke arbejde ved både at holde køleren tilpas kold og ikke gå på kompromis med støjniveauet.

Bagsiden af medaljen ved det spændende design er muligheden for, at HT-101 kommer til at fremstå som det skæve tårn i Pisa. Vægten og højden af kobber-køleren resulterer i, at tyngdekraften presser hårdt på High Tower-køleren – med risiko for et skrækscenario, hvor køleren knækker af bundkortet. Problemet er størst på AMD-systemer, hvor man monterer HT-101 fast via clips-systemet, der i mine øjne ikke helt er dimensioneret til den slags belastning. Vi er straks mere begejstrede for løsningen møntet på maskiner med Intel-processor, hvor man benytter hullerne omkring soklen til at fastspænde køleren, der bliver holdt forsvarligt fast ved hjælp af en metalplade på bagsiden af bundkortet. Under alle omstændigheder må det anbefales at afmontere køleren inden transport for at undgå skader på hardwaren.

For at se om HT-101 kunne levere varen, når det kom til stykket, blev den offer for en lyntest, hvor der blev sammenlignet med en Alpha-profil (monteret med samme blæser), som i realiteten er noget dyrere. Den potente Alpha-køler slog HT-101 på målstregen, men temperaturforskellene skulle aflæses efter kommaet. Undertegnede kunne heller ikke dy sig og monterede derfor endnu en blæser på køleren. Med det resultat, at HT-101 viste et solidt potentiale til overclocking, og at Alpha måtte se sig henvist til andenpladsen. Det skal understreges, at HT-101-køleren gør en god figur med kun en køler monteret, hvor to blæsere kun er en nødvendighed, hvis man har en svaghed for overclocking.

Generelt er der tale om et kvalitetsprodukt, som er rart at arbejde med. Installationen er smertefri, og der følger også en hæderlig kølepasta med. Vi kan alt i alt varmt anbefale Aero Cool High Tower 101, der har et fint forhold mellem støj og ydelse – også uden at koste spidsen af en jetjager.

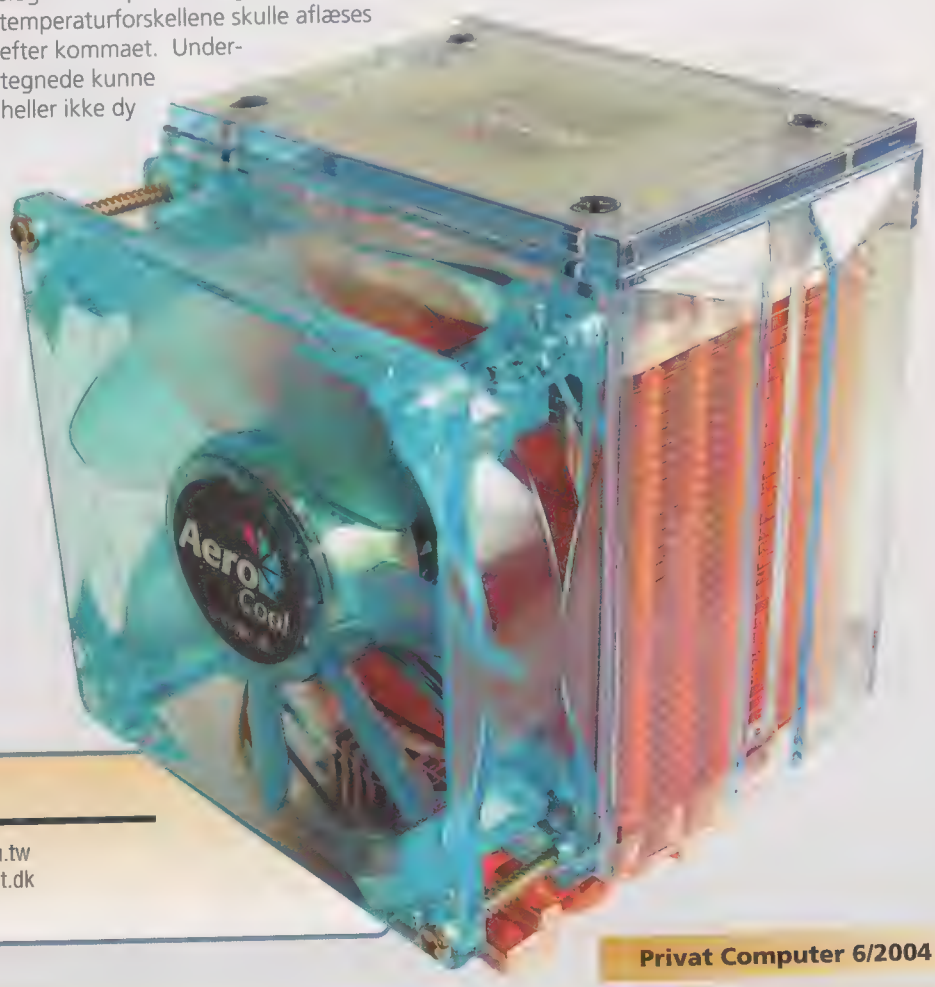

AERO COOL HT 101

Producent: Aero Cool, www.aerocool.com.tw
Distributør: Webconsult, www.webconsult.dk
Pris: 360 kr. inkl. moms

VIND MED VIPklub

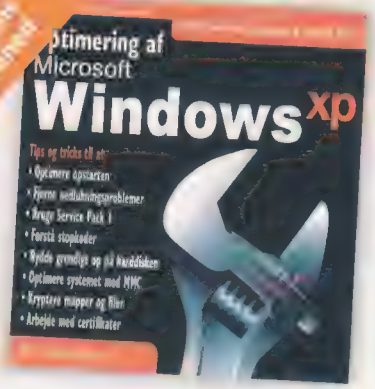

Optimering af Windows XP
Vejl. pris: kr. 199,–
Sponsor: Kroghs Forlag
Vindernr.: se www.itsvar.dk

751B 5.1 SILVERLINE HEADSET
Vejl. pris: kr. 399,–
Sponsor: Trust
Vindernr.: se www.itsvar.dk

SONIC HEROES
Vejl. pris: kr. 525,–
Sponsor: PAN VISION
Vindernr.: se www.itsvar.dk

Deltag i lodtrækning om flotte præmier hver dag året rundt!

Som abonnent på Alt om DATA, Privat Computer og Datatid er du automatisk medlem af VIPklubben. Her er der præmier for over 200.000 kroner om året i den store VIPkonkurrence.

Du skal blot gå ind på www.itsvar.dk/reg og oprette dig som bruger. Herefter kan du se alle vindernumrene i VIPkonkurrencen. Numrene bliver vist i 30 dage, og vinder du, skal du klikke på knappen ud for præmien.
Husk du skal selv tjekke, om dit nummer bliver udtrukket.
Held og lykke!

Vi har præmier fra:

LEXMARK · Trust · GIGABYTE · KROGHS FORLAG · Canon · Sandberg · SWAN DISTRIBUTION · K-E-MEDIA · forlaget Globe · PRO SOFT · Libris · Ubi Soft

TIPS & TRICKS

Lars Jørgen Helbo bringer her Tips & Tricks til alskens software. Mail dine fif og fiduser til: **programtips@pricom.dk**

Indsendt af: Rune Skov, rune@musling.dk

HURTIG LUKNING

Her er et lille tip, som kan hjælpe med at lukke computeren lidt hurtigere. Højreklik et tomt sted på skrivebordet. Vælg Ny/Genvej. I kommandolinien skrives: C:\windows\rundll.exe user.exe,exitwindows. Klik derefter på næste, og angiv hvilket navn din genvej skal have. Nu skal du blot trykke på genvejen, så lukker computeren.

Indsendt af: Johan H. Støving, Kontakt@Y2G-TV.dk

GHOST

Jeg har med interesse læst den udmærkede artikel om backup af filer. Heri omtales bl.a. ghosting-teknikken, som jeg selv er flittig bruger af. I artiklen nævnes som en ulempe, at metoden tager lang tid og at man er nødt til at tage backup af hele partitionen.
Det kan man imidlertid snildt komme udenom ved at lave to partitioner. Den ene er kun til operativsystem, drivere og programmer. Flyt så My Documents over på den anden partition, og lav en genvej til den ude på skrivebordet. På den måde husker man altid at gemme på filpartitionen. Når alt er på plads, systemet er optimeret og harddisken defragmenteret, laves et ghost-billede af partition et. Dette billede gemmes i en mappe på partition to. Nu er det altid muligt at genetablere systemet, hvis Windows med tiden bliver for langsomt. Fordelen ved denne metode er, at man kombinerer ghost-system backup med simpel sikkerhedskopiering af datafiler. På den måde er det kun nødvendigt at lave et nyt ghost-billede, når man har installeret nye programmer.

PRÆMIE

Fra Helbos egen værktøjskasse

TILPAS DENNE COMPUTER

I Windows XP kan brugeren selv bestemme, hvilke oplysninger, der skal vises under detaljer i Denne Computer. Gå ind i Denne Computer og vælg Vis/Detaljer. Sæt så musen i linien over de viste drev eller filer og tryk på højre museknap. I kontekstmenuen vælges de oplysninger, der skal vises for hver enkelt partition, folder eller fil. På den måde er det muligt at få vist filsystemet for partitioner eller dato for både oprettelse og sidste ændring af en fil.

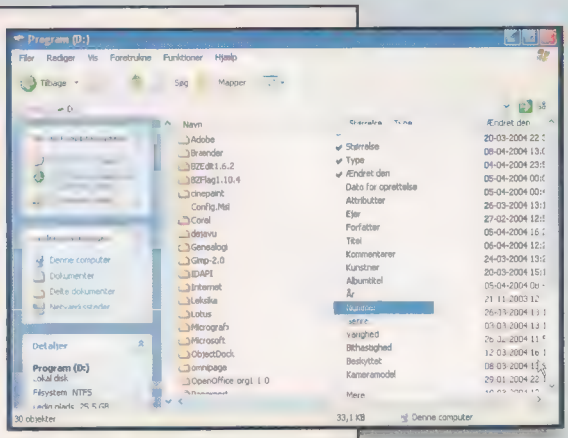

I denne kontekstmenu fastlægges, hvilke oplysninger, der skal vises i vinduet.

NY FOLDER

Oprettelse af nye foldere er en ret kompliceret proces i Windows Explorer. Først skal folderen oprettes med menuen Filer/Ny eller med kontekstmenuen. Disse menuer bliver hurtigt meget store og dermed langsomme. Derefter skal den nye folder omdøbes til det ønskede navn.
Det hele går meget hurtigere med et lille freeware-program BxNewFolder. Programmet kan hentes på www.baxbex.de/freeware.html. Hent og installer programmet, og gå derefter igen ind i Denne Computer. I værktøjslinjen er der nu tilføjet en ny ikon. Med et tryk på den vises et dialogfelt. Her indtastes navnet på den nye folder. Tryk på OK og folderen oprettes. Det er væsentligt hurtigere, især fordi den nye folder straks får det rigtige navn. Funktionen kan også kaldes frem med et tryk på funktionstasten F12.

Tryk på ikonet og indtast navnet på den nye folder.

HURTIGERE FILKOPIERING

Kopiering og flytning af filer kan hurtigt udvikle sig til en uoverskuelig affære med mange åbne vinduer. Det kan imidlertid gøres meget nemmere med et freeware-program ved navn FolderBox. Programmet kan hentes på www.baxbex.de/freeware.html. Hent og installer programmet. Gå så ind i Denne Computer og ind i menuen Vis/Panel. Her er der nu tilføjet et ekstra menupunkt ved navn Folder Box. Vælg det, så der bliver tilføjet et flueben ud for det.
Herved tilføjes et nyt panel nederst i Explorer-vinduet, og heri vises indholdet af en folder. Inden for et enkelt vindue bliver der således plads til både folder-oversigten og indholdet af to forskellige foldere. Filer kan kopieres og flyttes mellem de to viste foldere med drag-and-drop på ganske almindelig vis. Det gør det noget nemmere at holde orden på harddisken.

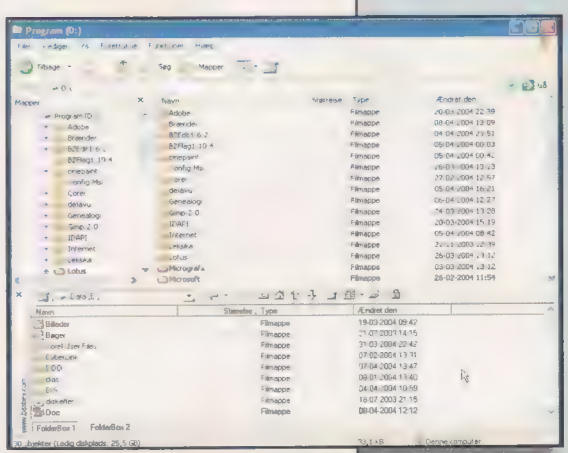

Med to felter til filer er kopiering meget nemmere.

Fra Helbos egen værktøjskasse

OMDØB FLERE FILER

Windows Stifinder er et glimrende redskab, hvis en fil eller to skal omdøbes. Sværere bliver det, hvis det drejer sig om 20 filer eller flere. Forestil dig f.eks. at du har taget en længere billedserie med dit digitalkamera. Filerne er kopieret over på pc'en, og nu skal alle filerne have nogle mere sigende navne. Det kunne f.eks. være Peters-konfirmation-10-maj-2004 efterfulgt af et løbenummer. Med 100 filer og Stifinder vil det tage sin tid.

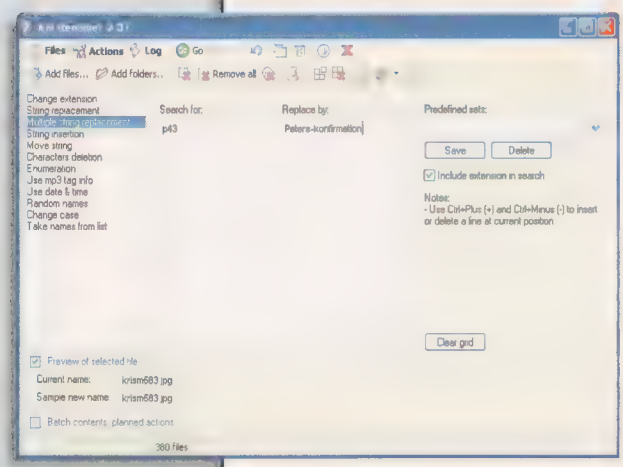

Med Ant Renamer er det bl.a. muligt at lave søg- og erstat-operationer i filnavne.

Meget nemmere går det med freeware-programmet Ant Renamer, der kan hentes på www.antp.be/software/, som tilhører den belgiske programmør Antoine Potten.
Med programmet udvælges først de filer, der skal omdøbes. Det kan være enkelte filer eller alle filer i en eller flere foldere. Dernæst fastlægges regler for omdøbningen. Det er muligt at indsætte, slette eller erstatte ord på et hvilket som helst sted i navnet. Programmet kan også læse filinformationer, f.eks. filens dato og bruge den i navnet. Der er utroligt mange muligheder, og programmet er alligevel rimeligt nemt at bruge.

Fra Helbos egen værktøjskasse

TILFØJ CITATER

Programmet Quotes 2002 bruges til at forvalte citater og indsætte dem i signaturen under e-mails. Programmet styres via et ikon i taskbaren. Med den kan citater kopieres til og fra andre programmer. Hvis man f.eks. falder over et godt citat på en hjemmeside, er det bare at markere teksten og så fra kontekstmenuen til taskbar-ikonet vælge den citat-samling, som teksten skal sættes ind i. Hver citatsamling ligger i en simpel tekstfil. Det er derfor nemt at bearbejde dem, f.eks. hvis man vil oversætte de citatsamlinger, der kommer med programmet.
Programmet kan samarbejde med mailprogrammerne Outlook, Outlook Express, Netscape og Eudora, sådan at der automatisk tilføjes et citat i signaturen til hver afsendt e-mail. Programmet kan selv vælge et tilfældigt citat, eller man kan igen via taksbaren bestemme, hvilken citatsamling og dermed hvilket emne, der passer til den aktuelle e-mail.
Det bedste af det hele er, at programmet er freeware. Det kan altså hentes helt gratis fra adressen www.qliner.com. På samme side ligger også flere samlinger af citater til fri afhentning. De kan findes med kontekstmenuen Choose Quote data Files/Browse Internet. Indtil videre er der kun citater på engelsk, fransk og tysk, men det er også muligt at indlevere sine egne samlinger, så måske nogen får lyst til at lave en dansk citatsamling.

Fra Helbos egen værktøjskasse

STIFINDER

Når Stifinder åbnes fra startmenuen, viser den normalt folderen Dokumenter. Hvis man hellere vil have Stifinder til at begynde arbejdet et andet sted, er det imidlertid også muligt. Gå ind i Start/Programmer/Tilbehør og højreklik på Windows Stifinder. Vælg Egenskaber og derefter fanebladet Genvej. I feltet Destination står %SystemRoot%\explorer.exe. Efter denne tekst tilføjes et mellemrum og /e,startfolder, hvor startfolder er den komplette sti til den folder, som Stifinder skal starte i.

Fra Helbos egen værktøjskasse

KAZAA P-LEVEL

Brugere af nyere Kazaa-versioner kender sikkert begrebet Participation-level. Dermed får brugerne prioritet. Hvis to brugere ønsker at downloade den samme fil, så vil brugeren med det højeste level få lov til at hente den først. Et højere level opnås ved at uploade filer. Det kan være svært, for måske er der slet ikke nogen, der gider hente de filer, man har, og har man endelig opnået et rimeligt højt niveau, vil man opdage, at det hurtigt falder, så snart man begynder at downloade.
Det sidste kan i det mindste forebygges. Når P-level er nået op på en tilstrækkelig høj værdi, går du ind i Registreringsdatabasen. Find HKEY_CURRENT_USER\Software\Kazaa. I denne nøgle står to værdier LimitBitrate og LastSearchHash. Gem dem med eksport-funktionen. Herefter behøver du ikke mere bekymre dig om dit P-level, hvis det falder for meget, skal du bare kopiere de to værdier tilbage på rette plads.

Fra Helbos egen værktøjskasse

FJERN FORMATERING

Engang imellem går det helt galt med formateringen af teksten i Word. Det kan f.eks. ske, hvis to afsnit med forskellig formatering forenes til et. Der kan også opstå problemer, når et tekstafsnit kopieres ind i et Word-dokument. Ved kopiering fra en webside, kan man f.eks. nemt ende med hvid skrift på hvid baggrund. Her er det ofte bedre at bruge funktionen Rediger/Indsæt speciel frem for den almindelige indsæt-kommando, men hvem husker altid det?
Når det er gået galt, gælder det om at få den forkerte formatering fjernet igen. Det kan gøres både nemt og hurtigt med følgende tip. Marker først det tekstafsnit, hvor formateringen skal fjernes. Hvis det er hele dokumentet, der giver problemer, tryk på Control-A. Tryk derefter på Control-Shift-N. Dermed fjernes enhver formatering i den markerede tekst.

TEGN ABONNEMENT PÅ VERDENS STØRSTE GADGET-BLAD T3

NETOP NU kan du tegne abonnement på T3 og få et ekstra nummer gratis. Du betaler kun for 6, men får 7 leveret!

LÆS ALT OM DE NYESTE

- mobiltelefoner
- stereoanlæg
- bærbare
- kameraer
- mobilt legetøj
- og meget mere ...

FÅ 1 NUMMER EKSTRA!

☑ *Ja tak!* jeg vil gerne modtage 7 numre af T3 og kun betale for 6

Min pris er 297 kr.

SÅDAN GØR DU

1. Udfyld kuponen, klip den ud og send den med posten. Portoen er betalt!
2. Udfyld kuponen, klip den ud og fax den på 33 91 01 21
3. Gå ind på www.T3danmark.dk og klik dig frem til abonnementssiden

UDFYLD KUPONEN

Navn_____

Adresse_____

_____

Postnr._____ By_____

Telefonnummer_____

E-mail adresse_____

T3 / for 6 >PORTO TILLÆGGES FOR GRØNLAND, FÆRØERNE OG UDLAND

POST
Sendes ufrankeret
T3 betaler portoen

T3
St. Kongensgade 72
+++1003+++
1045 København K

Gratis SIKKERHED

For de fleste vil antivirus og internetsikkerhed være ensbetydende med Norton eller McAfee. Men hvorfor betale for noget, man kan få gratis? Lars Jørgen Helbo har set på gratis alternativer til de kommercielle sikkerhedspakker

Internettet er et farligt sted. Virus, trojanere, spam, reklamer og hackere truer konstant den uskyldige bruger. Uden passende beskyttelse kan det næsten kun gå galt. Men hvordan skal man så beskytte sig mod disse farer? En mulighed er at købe en komplet sikkerhedspakke. Symantec og McAfee har f.eks. deres Internet Security-pakker, som lover sikkerhed mod alle mulige farer på nettet.

Det er en nem løsning, men er det også den bedste? Nettets farer er i virkeligheden meget forskellige. Derfor kræver de også forskellige og specialiserede løsninger, så en pakkeløsning er måske ikke det ideelle. Dertil kommer, at der i forhold til flere af problemerne findes specialiserede løsninger, som kan hentes ganske gratis. Det kræver bare, at brugeren sætter sig lidt ind i tingene og finder frem til den rigtige løsning. I denne artikel ser vi på farerne og præsenterer nogle af de gratis hjælpemidler.

Hvilke farer?

For at kunne imødegå de forskellige farer og risici er det vigtigt at kende dem. Vi vil derfor først se på, hvad der helt præcist gemmer sig bag de forskellige begreber.

Virus

En virus er et program, der har en uønsket funktion og kan formere sig selv. Dvs. det kan kopiere sig selv til en anden pc, f.eks. via et netværk, uden at brugeren bemærker det. Den uønskede funktion kan være alt muligt, lige fra en sjov bemærkning, der vises på skærmen til en formatering af harddisken.

Spredningen kan ske på flere måder. Tidligere foregik det oftest ved at inficere andre filer, og når den intetanende bruger gav filerne videre til vennerne på diskette, fulgte infektionen med. I dag sker spredningen hovedsageligt via nettet, og der bruges i hvert fald tre metoder.

Den ene er vedhæftning til filer, som brugerne så downloader fra diverse hjemmesider. Den anden mulighed er spredning via e-mail. Nogle vira indeholder ligefrem deres eget mailprogram, og sender så sig selv via nettet, idet de bruger tilfældige adresser, som modtager og afsender. Adresserne kan de enten finde på den inficerede computer eller de konstruerer dem ud fra fundne webadresser. Den tredje mulighed er FTP. Nogle vira sender sig selv via FTP til alle mulige tilfældige IP-adresser.

Der findes efterhånden langt over 50.000 forskellige vira, og hver måned kommer der et par hundrede nye til.

Trojanere

En trojaner er også et program med uønskede funktioner; men i modsætning til en virus, kan den ikke formere sig. Den gemmer sig i stedet i et program, eller den er et program, som udadtil foregiver at have en helt anden funktion.

Det kunne f.eks. være en flot screensaver, som ligger et sted på nettet. Den virker tilsyneladende også, som den skal. Men uden at brugeren mærker det, misbruger den computerens modem til at ringe op til et dyrt betalingsnummer, eller den indsamler data fra harddisken og sender dem af sted via nettet.

Spam

Spam betegner uønskede e-mails eller mere præcist reklamemails. Der er typisk tale om reklamer for viagra, andre lægemidler, amerikanske kreditforeningslån, porno osv. Men de må ikke umiddelbart forveksles med de mails, hvormed virus videresender sig selv. De kan ganske vist også optræde i så store mængder, at det er generende; men der er principielt tale om to forskellige fænomener, og derfor skal de bekæmpes på forskellige måder.

Reklamer

På nettet støder man mange steder og under mange former på rekla- ▶

Gode tilbud om alt fra viagra til nigerianske oliekilder kan ødelægge den bedste dag ved computeren.

Tekst: Lars Jørgen Helbo

TILBUD
0,-

mer. Der er dels de åbenlyse reklamer i form af bannere og popup-vinduer i browseren. Det kan være irriterende nok i sig selv. Værre er imidlertid de mere skjulte former.

Der findes f.eks. programmer, der downloader store mængder reklamer for at kunne vise dem senere. Der findes programmer, som fastlåser browserens startside til en bestemt hjemmeside, uanset hvad brugeren måtte ønske eller indstille.

Endelig er der de såkaldte tracking eller profiling cookies. Brugen af cookies er egentlig en udmærket ting. En cookie er en lille fil, som ligger på harddisken. Heri kan en webserver skrive oplysninger, og læse dem næste gang brugeren besøger samme hjemmeside. På den måde kan brugeren f.eks. få hjemmesiden vist på sit eget sprog hver gang.

Desværre kan cookies også misbruges. En cookie kan også indeholde et unikt nummer. På den måde kan webserveren se, om brugeren har været der før, og den kan f.eks. sikre, at samme bruger ikke deltager i en afstemning flere gange. Problemet kommer, når det samme store firma gennem reklamebannere på mange forskellige websider, får adgang til at læse de cookies, der ligger på harddisken. Så kan systemet misbruges til at sammensætte en brugerprofil. Firmaet kan registrere, hvilke websider du fortrinsvis besøger og kan derefter vise reklamer, der passer til dine interesser.

Det svarer til, at ekspedienten i en forretning ville hæfte et skilt på ryggen af hver kunde. På skiltet står, hvornår kunden har været i forretningen, og hvilke varer han har set på. Det kan ekspedienten i næste forretning så læse og indrette sin salgsmetode efter. I den virkelige verden er det naturligvis utænkeligt, men på nettet fungerer det allerede.

Hackere

En hacker er en person, som uretmæssigt forsøger at skaffe sig adgang til andre computere via et netværk. Hvorfor de gør det, og hvad de vil opnå, er svært at forudsige; men i de fleste tilfælde handler det nok mest om at bevise over for sig selv og vennerne, at man kan. I andre tilfælde kan der være tale om industrispionage og lignende.

Deraf følger, at risikoen for almindelige brugere nok ikke er så forfærdelig stor. Der er ikke megen prestige i at hacke sig ind i Jens Hansens pc. Men det kan selvfølgelig ikke udelukkes, at en eller anden begynder vil gøre forsøget.

Dit forsvar

Efter at vi nu har set på de forskellige farer, som internetbrugeren er udsat for, vil vi tage fat på de mulige modforholdsregler. Det handler jo om at opbygge et sammensat forsvar, som kan afværge alle de forskellige trusler.

FIREWALL-PROGRAMMER

Det tredje element i et effektivt forsvar kunne være en firewall, der er et program, der overvåger og kontrollerer trafikken til og fra nettet i begge retninger. Der er tre grunde til, at en firewall er vigtig.

For det første kan en firewall afværge egentlige hackerangreb. For det andet kan den stoppe de vira, der sender sig selv via FTP til alle mulige tilfældige IP-adresser. Den type virus vil i første omgang ikke blive fanget af antivirus-programmet, og derfor er det vigtigt at have en firewall, som kan holde dem ude. For det tredje er der problemet med trojanere. Hvis sådan et program er sluppet ind på computeren, vil det ofte forsøge at ringe hjem, og det kan en firewall forhindre.

Den sandsynligste af disse tre trusler er uden tvivl de FTP-overførte virus. Antallet af rigtige hackere er trods alt begrænset, og private pc'er er ikke det mest spændende for dem. Truslen fra trojanere er reel nok; men de bør bekæmpes, før de kan etablere sig på pc'en. Virustruslen er derimod overhængende. Uden passende beskyttelse vil pc'en sandsynligvis være inficeret mindre end en time efter, at den er forbundet med internettet.

Router

En router er en rigtig god form for firewall, og så er den inkluderet i de fleste ADSL-abonnementer. Ved opsætningen af routeren bestemmer brugeren selv hvilke porte, der skal være åbne og lukkede for henholdsvis udgående og indgående trafik. Opsætningen er relativt enkel og den store fordel er, at der er tale om en hardwareløsning. Firewall-programmet ligger i routerens eprom-chip, og derfor er det fysisk umuligt at hacke det.

Ulempen er, at routeren kun kontrollerer selve trafikken. Den kontrollerer ikke, hvilket program, der står bag. Den kan ikke skelne mellem en almindelig mail og en, der sendes af en trojaner med indbygget mailprogram.

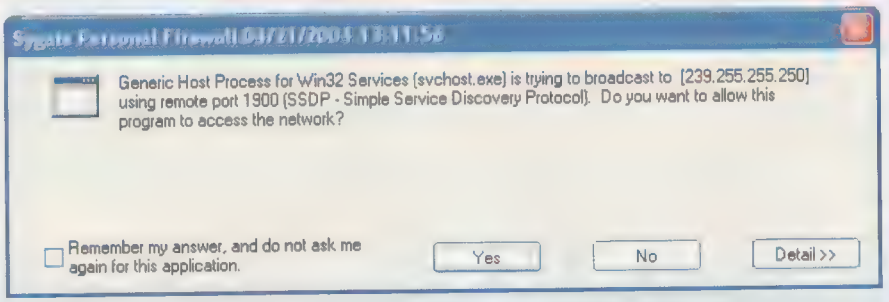

Vil du tillade Generic host proces at kontakte 239.255.255.250 via port 1900? Ja eller nej?

Windows XP firewall

Brugere af Windows XP har allerede en firewall. Den er ikke alt for avanceret, men den ligger allerede på pc'en og skal bare kobles til, hvilket også er ret enkelt. Gå ind i Kontrolpanel/Netværksforbindelser og find forbindelsen til internettet. Højreklik på denne forbindelse og vælg Egenskaber. På fanebladet Avanceret sættes flueben ud for Beskyt min computer... Hvis bestemte programmer skal have lov til at passere firewall'en, går du ind under Indstillinger og vælger de programmer, der skal have tilladelse til at passere.

Andre firewalls

Derudover findes der en hel del firewall-programmer, som kan installeres på computeren. På www.tucows.com findes et stort udvalg. Anbefales kan især Sygate og Jetico Personal Firewall, da de begge to er gratis.

Problemet med en software-firewall er imidlertid, at opsætningen kræver et ret godt kendskab til netværk, noget som almindelige brugere sjældent har. Programmerne fungerer på nogenlunde samme måde. Efter installation og start vil de overvåge trafikken til og fra internettet. Når et program forsøger at sende data til eller fra nettet, vil firewall'en spørge brugeren, om denne transmission skal tillades, og ud fra svarene dannes regler, som programmet bruger fremover. Ofte er det imidlertid svært at gennemskue, hvad det er, der foregår, og hvis en firewall indstilles forkert, kan den skade mere, end den gavner.

ANTIVIRUS-PROGRAMMER

Et godt antivirus-program er et centralt element i forsvaret mod internettets trusler. Programmet skal naturligvis kunne finde eventuelle vira på harddisken; men automatisk scanning og opdatering er heller ikke uvæsentlig. Selv det bedste program har jo ingen virkning, hvis det ikke bliver brugt, og hvis brugen er for besværlig, risikerer man at glemme det.

Der er f.eks. flere steder på nettet, hvor man kan få lavet en gratis online, scanning. Det kan være udmærket i særlige tilfælde eller som supplement til et andet program. Men til daglig brug er det for besværligt, her er det nødvendigt med et rigtigt program.

De mest kendte producenter af antivirus-programmer er uden tvivl McAfee (www.mcafee.com) og Norton/Symantec (www.symantec.com). Men det er bestemt ikke de eneste. Det bør man huske som kritisk forbruger. Der er god grund til at se sig omkring og sammenligne firmaernes tilbud.

Nu er det selvfølgelig meget svært at gennemskue, hvilket program, der kan finde flest vira, og det er helt umuligt at forudse, hvilket program, der først opdager den virus, der dukker op i næste uge. I virkeligheden er det jo heller ikke afgørende, hvor mange tusinde vira, et program kender. Afgørende er jo bare, at det kan finde den ene virus, man selv bliver ramt af. Det kan man bare ikke forudse. Uanset hvilket program man vælger, er der en risiko for, at man har valgt forkert. Det eneste man kan gøre, er at supplere med lejlighedsvis brug at et ekstra program eller en online-scanning.

Derimod er der gode muligheder for at sammenligne programmernes brugervenlighed og pris, og det bør man gøre.

Ud over de to ovennævnte firmaer McAfee og Symantec, bør man i den forbindelse kigge på produkter fra Frisk Software (www.f-prot.com), Panda Software (www.pandasoftware.com), Kaspersky Lab (www.kaspersky.com), AVG anti-virus (www.grisoft.com) og Alwil Software (www.avast.com).

Særligt spændende er programmerne fra Frisk, AVG og Alwil. Alle tre firmaer har nemlig antivirus-programmer, der er gratis til privat brug, og hvis et af dem kan dække behovet, kan man jo lige så godt spare på pengene. De gratis versioner bygger nemlig i alle tilfælde på de samme virus-definitionsfiler som de versioner, der koster penge. De giver altså den samme beskyttelse.

F-Prot AV

Antivirus-programmet fra Frisk Software hedder F-Prot AV. Det findes i versioner til forskellige operativsystemer, og versionen til DOS er gratis. Nu er der jo ikke mange, der stadig kører med DOS. Men programmet kan også køre under Windows 9x, og bortset fra det kan det være meget smart at have et DOS-program, hvis Windows pludselig bliver slået ud af en virus.

På den anden side er det naturligvis klart, at et DOS-program ikke er udpræget komfortabelt, selv hvis det kan køre i et vindue, og programmet kan ikke bruges under Windows 2000/XP.

Link: www.f-prot.com

AVG Antivirus

Den gratis version af AVG fra Grisoft er i modsætning til F-Prot et rigtigt Windows-program med en moderne brugeroverflade. Det har enkelte indskrænkninger i forhold til den kommercielle version. For det første må det kun anvendes til privat brug. For det andet kan man ikke selv sammensætte automatiske scanninger. Det sidste er dog heller ikke noget problem. Det er nemlig muligt at lade programmet køre en komplet scanning af computeren på et frit valgt tidspunkt en gang i døgnet, eller man kan vælge at scanne manuelt.

Link: www.grisoft.com

Avast!

Alwil Software laver programmet Avast!, og her er det den komplette version uden indskrænkninger, der leveres gratis til alle private brugere. Der er kun to betingelser. For det første må man ikke bruge computeren til at tjene penge. Hvis man gør det, skal man betale for programmet. For det andet skal man registrere programmet online en gang om året.

Opsætningen af Avast! er måske en smule mere avanceret og dermed også kompliceret end ved AVG. Til gengæld er der flere indstillingsmuligheder og brugeroverfladen er rigtig flot og avanceret.

Link: www.avast.com

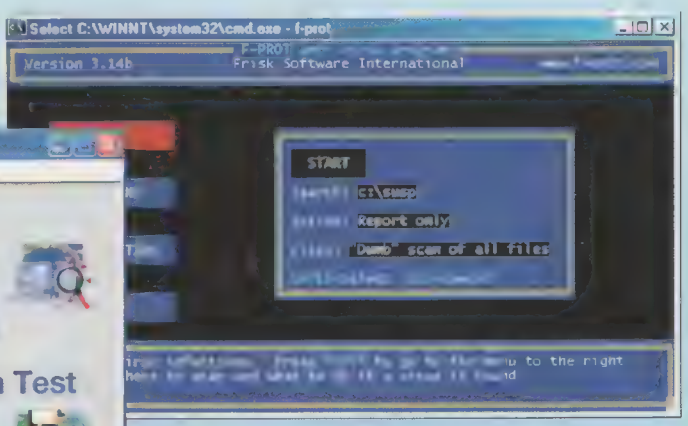

F-Prot til DOS er et udmærket program, som også fungerer under Windows 9x, men måske ikke helt tidssvarende.

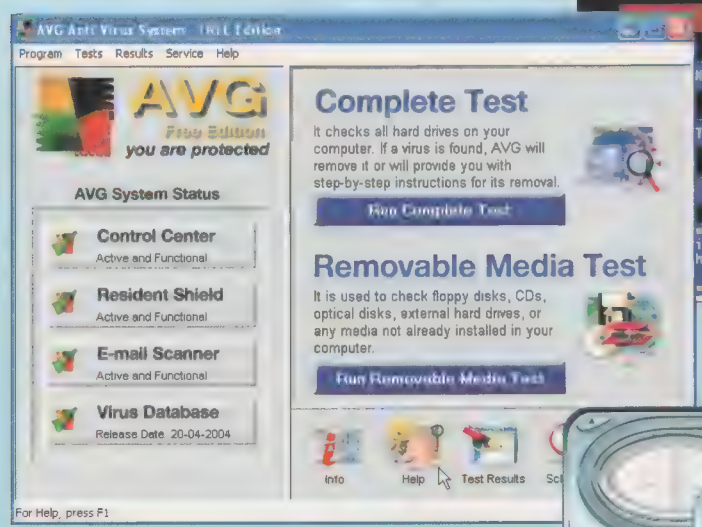

Den gratis version af AVG er måske ikke så køn, men programmet er enkelt, effektivt og gratis.

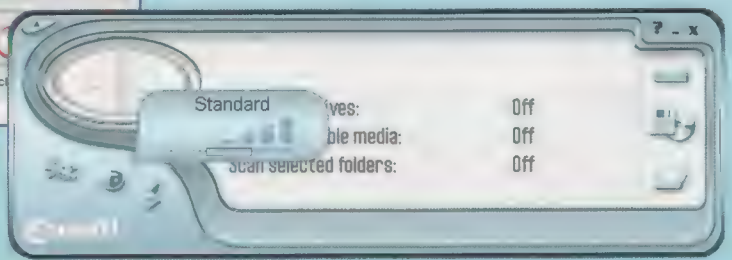

Avast! kommer i modsætning til AVG med et topmoderne design. Der er også flere indstillingsmuligheder, til gengæld kræves mere af brugeren.

REKLAMER OG TROJANERE

Med et antivirus-program som Avast! eller AVG har man en god og grundlæggende beskyttelse; men denne beskyttelse bør suppleres med et anti-adware-program. Et antivirusprogram vil ikke beskytte mod de føromtalte tracking cookies. Det er jo ikke programmer, og derfor regnes de ikke som virus. Det samme gælder hjemmesider, der låser browserens startside. Det vil et antivirusprogram normalt heller ikke forhindre.

Endelig kan der være problemer med nogle trojaner. Som nævnt formerer de sig ikke; men de har en skjult og uønsket funktion. Man kan imidlertid altid diskutere, hvilke funktioner, der er uønskede. Derfor er det ikke sikkert, at antivirus-programmet vil gribe ind her.

Heldigvis findes der andre programmer, som specielt kan tage sig af disse problemer. Fire af dem skal nævnes her.

Ad-aware

Programmet Ad-aware stammer fra det svenske firma Lavasoft, og kan hentes via firmaets tyske hjemmeside. Programmet er nemt at bruge. Det skal bare startes med jævne mellemrum, og programmet kender tusindvis af tvivlsomme cookies og programmer med mere eller mindre suspekte bifunktioner.

Teoretisk set skal man selv afgøre, om de fundne filer og programmer skal slettes, eller om man måske har brug for dem. I praksis kan man roligt slette alt, hvad Ad-aware finder. Standardversionen af programmet er gratis, og den er fuldt tilstrækkelig til privat brug.

Link: www.lavasoft.de

Spybot Search and Destroy

Dette program er lavet af den tyske programmør Patrick M. Kolla, og det er også gratis. Funktionen er langt hen ad vejen den samme som for Ad-aware, og der er stor overlapning mellem programmerne. Men da begge programmer er gratis – de er nemme at bruge, bør man for en sikkerheds skyld anskaffe dem begge. For ofte finder det ene program noget, som det andet har overset.

Link: www.safer-networking.org

SpywareBlaster

Mens man med de to ovennævnte programmer selv skal scanne computeren manuelt og fjerne uønskede filer, går freeware-programmet SpywareBlaster et skridt videre. Programmet indeholder også en liste over tvivlsomme programmer, men programmet arbejder med omvendt bevisbyrde. Hvis brugeren ikke udtrykkeligt har accepteret et program eller en cookie som tilladt, vil programmet selv fjerne det.

Link: www.javacoolsoftware.com

CookieWall

Det store problem med cookies er, at der findes både gode og onde. Løsningen på det dilemma hedder CookieWall. Programmet, der er freeware, er en slags firewall for cookies, og dermed kan brugeren selv vælge hvilke cookies, der skal tillades og hvilke, der skal afvises.

Programmet viser simpelthen alle cookies på computeren i en lang liste. På denne liste kan brugeren så selv afgøre, hvilke websider, der skal have lov til at lægge cookies på harddisken og hvilke der ikke skal. Det lyder måske kompliceret, men i praksis er det ret enkelt. Det handler nemlig kun om, hvilke hjemmesider og dermed firmaer, brugeren har tillid til. Er du i tvivl, så kig på hjemmesiden, og overvej, om det er et firma, du vil have noget med at gøre.

Link: www.analogx.com

Programmet Ad-aware scanner hele computeren for reklameprogrammer.

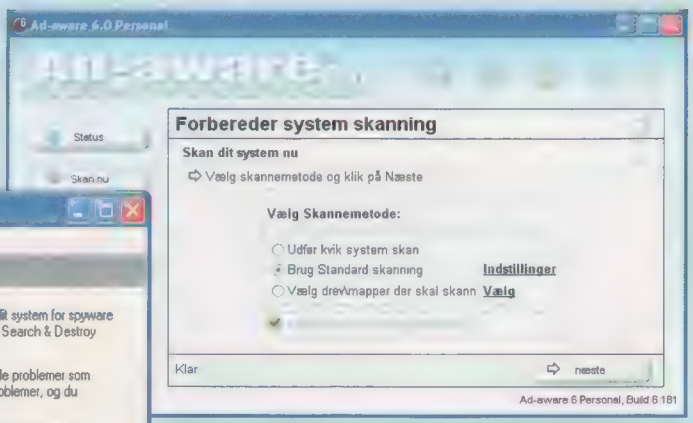

Spybot Search and Destroy har delvist samme funktion som Ad-Aware, men sigter mere mod spionprogrammer eller trojanere.

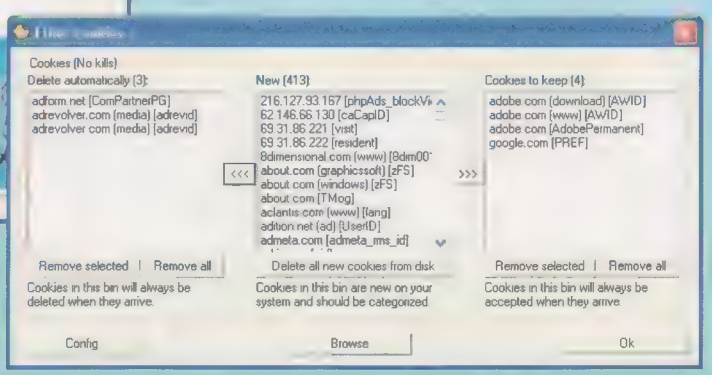

Med CookieWall er det nemt at sortere gode og onde cookies. Hvis man ikke ved, om man vil tillade en cookie fra adform.net, så kast et blik på www.adform.net.

KAMPEN MOD REKLAMERNE

Med antivirusprogrammer og router eller firewall er de egentlige farer udelukket. Tilbage er det, der muligvis ikke er farligt, men som man ikke gider se på. Dvs. alle reklamerne i mails, bannere og popup-vinduer.

Fælles for disse er, at der ikke findes nogen absolut løsning. Reklamer er noget, vi må leve med, men med de rigtige hjælpemidler kan mængden bringes ned på et acceptabelt niveau.

Mail-sortering

Virusinficerede e-mails fjernes af antivirusprogrammet. Men tilbage er reklamerne for viagra og penisforstørrelse. Man kan i et vist omfang forebygge dem ved ikke at lægge mail-adressen alt for frit frem. Firmaer der sender spam, finder typisk deres ofre i nyhedsgrupper og på hjemmesider. På den anden side har man jo ikke megen fornøjelse af en mailadresse, som ingen kender.

Derfor er det vigtigt at filtrere de indkommende mails. Denne funktion findes i de fleste mailprogrammer, man skal bare lære at bruge den. I Outlook Express findes funktionen i menuen Funktioner/Meddelelsesregler/Post. Når en ny spam-mail er kommet, så vent et øjeblik med at slette den og gå først ind i denne menu.

Her kan man opstille regler for, hvad der skal ske med nye mails. Man kan f.eks. definere en regel om at mails, hvor emnelinien eller selve teksten indeholder ord som penis eller viagra automatisk skal puttes i papirkurven.

Popup-vinduer

Ligesom med cookies og mails findes der både gode og onde popup-vinduer. Rigtigt anvendt kan et nyt browservindue være en udmærket måde at vise informationer på. I mange tilfælde er de ekstra vinduer dog yderst irriterende.

Der findes mange programmer, som kan forhindre visningen af overflødige vinduer. Browserne Mozilla og Opera har ligefrem en indbygget funktion til formålet. I de fleste tilfælde har de dog svært ved at ramme den rigtige balance. Enten vises for mange reklamer, eller vigtige popup-vinduer kommer ikke frem på skærmen.

Freeware-programmet NoAds er et alternativ. Programmet er lille og yderst simpelt. Det indeholder bare en liste med navnene på de vinduer, som ikke må vises på skærmen. Når en popup-reklame dukker op, hentes NoAds op fra værktøjslinien. I programmet vises titlerne fra alle åbne vinduer. Med et enkelt klik fortæller man programmet, hvilket vindue der skal sættes på den sorte liste. Straks forsvinder vinduet, og man ser det aldrig mere.

Metoden vil ikke fjerne alle popup-reklamer; men mængden begrænses væsentligt, og man styrer selv, hvad der skal vises, og hvad der er uønsket. NoAds kan hentes på:
www.southbaypc.com.

Facit

Internettet er et usikkert sted, hvor mange farer truer den uskyldige surfer. Men der er også hjælp at hente, og det behøver ikke engang at koste noget. De her viste programmer er på hvert sit område mindst lige så effektive som de store og kendte.

Det kræver bare, at man sætter sig lidt ind i sagerne og finder frem til de rigtige programmer i stedet for bare at bruge dem, som alle andre har. De sparede penge kan så eventuelt investeres i en router med indbygget hardware-firewall. På den måde får man sammenlagt mere sikkerhed for færre penge.

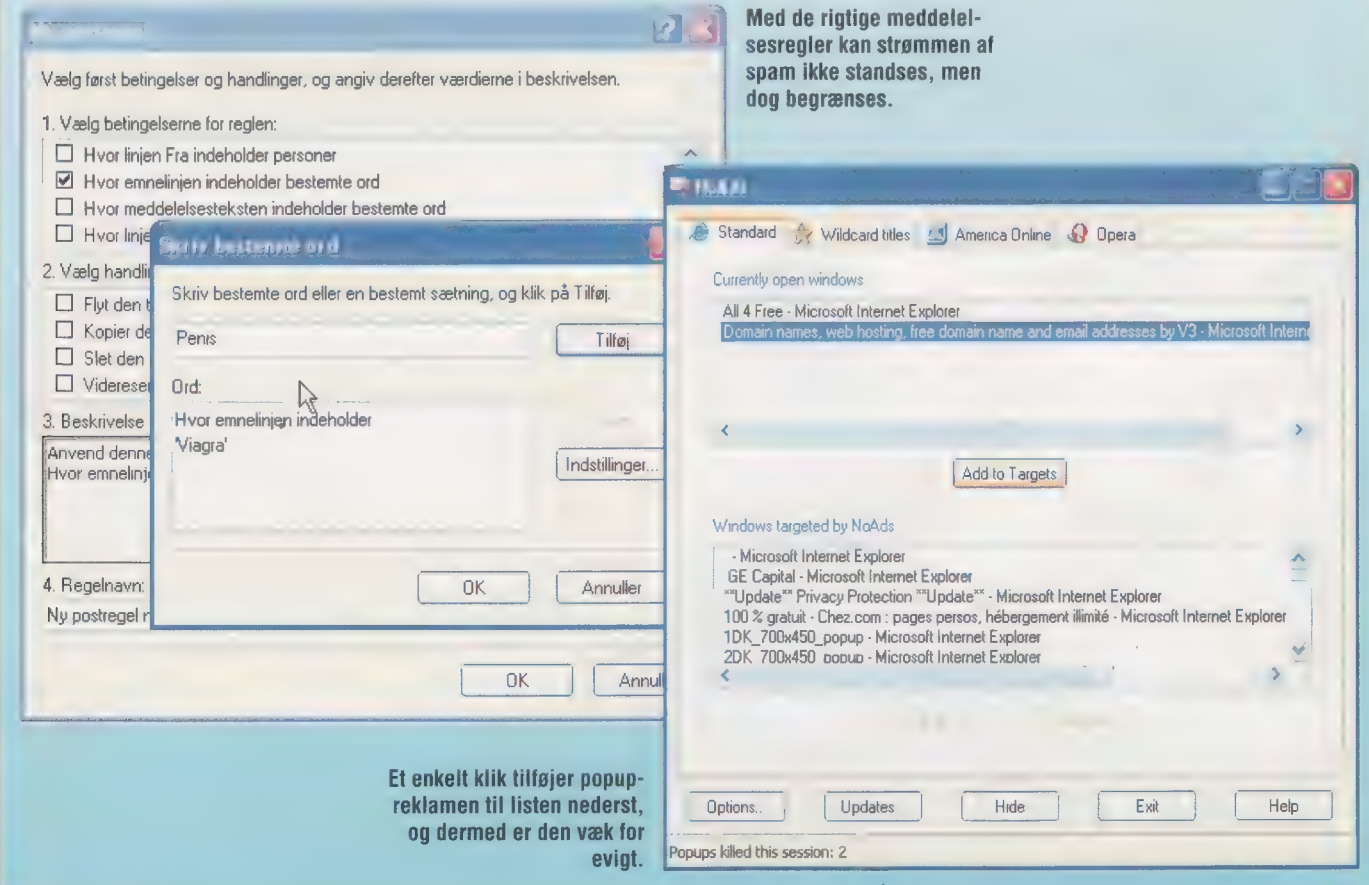

Med de rigtige meddelelsesregler kan strømmen af spam ikke standses, men dog begrænses.

Et enkelt klik tilføjer popup-reklamen til listen nederst, og dermed er den væk for evigt.

Din Egen TV-STATION

Forestil dig, at du sidder i en liggestol ude i haven med din bærbare computer på skødet, mens du følger med i Tour de France på dens skærm. Med meget få midler kan dette blive en realitet. Du skal bruge et hurtigt trådløst netværk, en pc i et skab og Privat Computer til at vise dig, hvordan du gør...

Hvis du læser dette blad, er der en stor sandsynlighed for, at du har computere som din hobby, og er sådan én der har computerdele spredt ud over hele gulvet mindst en gang om måneden. Formodentlig købte du og konen hus med masser af plads, fordi du vidste, at du måtte have et rum, du kunne nørde i, og "diverse" på budgettet i banken dækker som regel over noget med indkøb af mere ram eller en hurtigere processor.

Sandsynligheden for at du har en masse pc-dele til overs fra de sidste tre-fire års opgraderinger, er derfor også rimelig meget til stede. Nu giver Privat Computer dig et rigtigt godt bud på, hvad du kan bruge dem til – du kan lave din egen tv-station og streame tv-signaler rundt i huset eller ud i haven fra en central server... trådløst!

Der er masser af løsninger derude til få eller mange penge, der muliggør trådløs streaming, og det er ikke så længe siden, vi testede nogle af dem her i bladet. Problemet er, at jo bedre, de skal være, jo dyrere er de, og der er faktisk et gratis alternativ, der også kan gøre brug af den gamle hardware, du alligevel har liggende. Hvor god en kvalitet det hele kommer til at foregå i, afhænger dog af de dele, du har, og især om du lige har en ekstra 2,8 GHz P4 og en gigabyte ram, du ikke lige bruger. Vi skal nemlig bygge et system op, der broadcaster video gennem dit hjemmenetværk, og den slags kræver en del kræfter, hvis du skal helt op i dvd-kvalitet på flimmeren. Det kommer også an på, hvor stort et fjernsyn, du har. For de små kvalitetstab er alt andet lige noget sværere at få øje på den lille 20" widescreen-skærm end på en 42" plasma-satan. Så hvad du får ud af at bygge systemet, afhænger helt af dine egne forhold derhjemme. Derfor viser vi dig nu, hvor murstenen står, og hvordan du skal sætte dem sammen. Hvor højt et hus, du så bygger, er helt op til dig selv.

WME som centrum

Windows Media Encoder er centralnerven i hele systemet. Det er en sjov og velbevaret hemmelighed, at Microsoft faktisk tilbyder et gratis program, der fra en hvilken som helst videokilde kan streame video og lyd ud til verden via nettet – eller som i dette tilfælde, til dit eget lokalnetværk – helt realtime og on-the-fly, som det hedder på godt dansk.

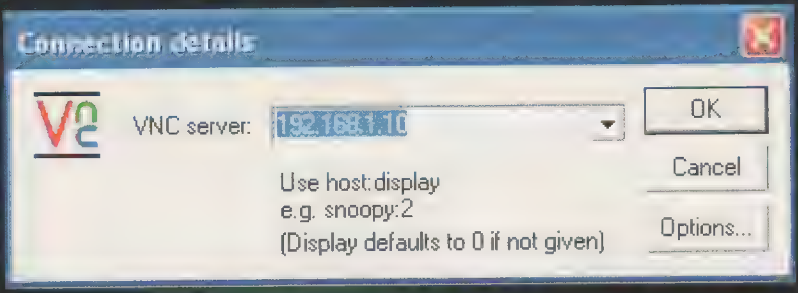

Fig.1. Med RealVNC kan man fjernstyre en anden maskine. Man vælger ved at angive maskinens ip-nummer.

Windows Media Encoder er egentlig lavet til at encode musik og video til Windows Media-formatet, men der er også en funktion indbygget, der hedder Broadcast, og det er den, vi skal kigge nærmere på. Windows Media Encoder kan hentes på www.microsoft.com/wi[illegible]dia.

Her finder du u[illegible] loads" tre forskel[illegible] Encoder 7.1. De[illegible] kunne vælge Wi[illegible] som codec, når først [illegible]stalleret. Herudover skal du bruge programmet RealVNC. Hvis du ikke kender Real Virtual Network Client i forvejen, så er det et helt vildt smart lille fjernstyringsprogram, som via netværket kan fjernstyre en anden maskine med RealVNC installeret. Du kan downloade programmet fra www.realvnc.com.

Hardware

Men du skal også bruge noget af det hårde, og helst noget af det, du har liggende i forvejen. Helt konkret skal du bruge en pc, som du dedikerer til at være server. Her lægger du al den video, du gerne vil kunne streame, her kan du også lægge din MP3-samling og det er også i denne maskine, du skal installere et grabberkort af en slags. Det kan være, du har et gammelt All-in-Wonder-kort liggende eller et tv-tunerkort af en eller anden art. Encoderen understøtter de fleste grafikkort, der kører med de såkaldte wdm-drivere, og du kan se, om dit kort duer ved at kigge på denne side hos Microsoft: www.microsoft.com/windows/windowsmedia/service_provider/hardware/default.aspx.

Din server-pc skal helst ikke foretage sig andet end at lege server, men sørg alligevel for at give den masser saft og kraft. At encode i de opløsninger, vi gerne vil have, kræver en del ram og en hård processor, så hvis du har flere liggende, så brug den hurtigste processor til [illegible]ren. Sæt også den største [illegible]disk du har i serveren. Du skal [illegible] den til at optage på, når der [illegible] noget, du gerne vil se. Vær [illegible]som på, at grabberkort [illegible]get hardware encoding [illegible]digvis fungerer med [illegible] Media Encoder.

[illegible] liv i den gamle VHS

[illegible]kal også lige overveje, om der [illegible] en VHS-video eller en satellitboks ind i loopet et eller andet sted. Windows Media Encoder kan nemlig ikke nødvendigvis gøre nytte af dit tv-tunerkorts tv-funktion, og du er derfor nødt til at bruge den S-video eller composite-indgang, der er på de fleste kort. Det giver også klart det bedste billede. De fleste mennesker har en VHS-video, og hvis du gerne vil kunne se dine gamle VHS-bånd (eller har lyst til at lægge dem ind på din servers harddisk), skal du alligevel have den siddende som første led i hardwarekæden og fodre serveren med tv-signaler. Har du allerede losset VHS'en ud, kan man købe en ekstern tv-tuner for små penge i dag. Nogle enkelte programmer og tv-tunerkort kan få Windows Media Encoder til at samarbejde. Der har man begge programmer åbne samtidig og skifter kanal via fjernstyring af server-pc'en. Det kræver dog, at man hele tiden er i kontakt med serveren via en anden maskine, og det er i det hele taget besværligt og ustabilt. Så det vil vi lade være op til læserens ▶

Tekst: Morten Bay

Fig. 2. RealVNC viser den fjenstyrede maskines dekstop på ens egen skærm. For at spare på ressourcerne kan man indstille RealVNC til ikke at gengive Windows' baggrund og i stedet bare vise en blå baggrund.

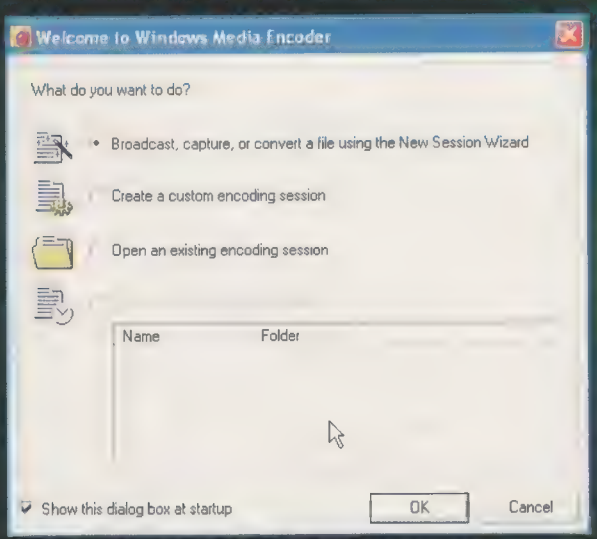

Fig. 3. Windows Media Encoder byder velkommen.

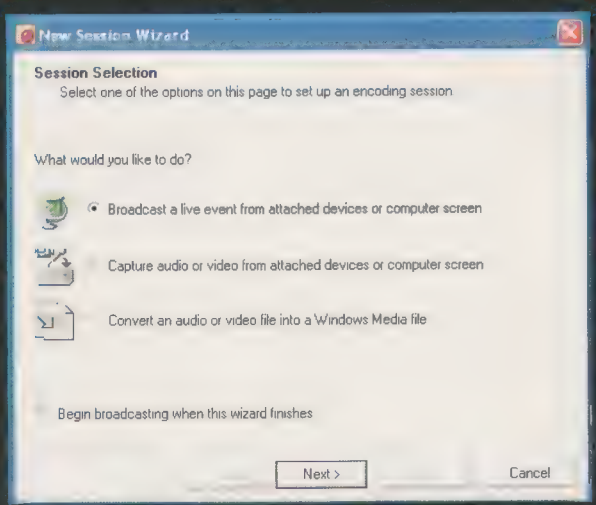

Fig. 4. Du kan både broadcaste, men også encode eller konvertere filer i Windows Media Encoder.

egen eksperimentering.

Hvor mange pc'er, du skal bruge ud over serveren, hænger helt sammen med, hvor mange "modtagere", der skal være af det signal, du sender ud gennem netværket. Modtagermaskinerne vil vise signalerne i Windows Media Player, og det betyder, at du kan "tune ind" på tv-signalerne fra arbejds-pc'en i kontoret eller fra laptoppen i sengen. Hvis du har en pc stående i stuen, er det oplagt at bruge den som modtager og føre et kabel over til tv'et fra den. Men det kan jo også være, du har så mange dele liggende, at du kan bygge et par maskiner, der er dedikerede til at være modtagermaskiner. I alle tilfælde skal der ikke mere til at bygge en modtagermaskine end et grafikkort med tv-udgang, et netværkskort (trådløst, hvis du vil) og processorkraft nok til at afvikle streamet video i høj opløsning. Harddisken behøver ikke have nogen særlig størrelse, den skal bare kunne indeholde Windows, Windows Media Encoder og RealVNC, og de fylder ingenting. Eventuel lagring af video sker jo alligevel på serveren.

Inden vi går videre med selve opsætningen af softwaren, så tjek lige, at din server er, som den skal være: højtydende, koblet op til dit hjemmenetværk, og tjek at der kommer et videosignal ind på den - på den ene eller den anden måde.

Opsætning

Når du har installeret Windows Media Encoder og RealVNC, er det en smal sag at sætte skidtet op. Det er klogest at starte med RealVNC, og der er ikke rigtigt nogen ben i at installere den. Det vigtige er bare at huske at få installeret de rigtige dele på de rigtige maskiner. RealVNC består af en "Server" og "Viewer"-del, og "Server"-delen skal naturligvis bare installeres på serveren, hvor man skal huske at sætte den til at starte op, hver gang Windows starter, for ellers kan du ikke se den, hvis serveren crasher eller du må restarte den. En anden ting, du skal huske, hvis du kører Windows XP eller 2000, er at sørge for at sætte Windows til at logge på som en bestemt bruger helt automatisk. Det gøres som regel under "Brugere" i Kontrolpanel. Serveren skulle jo helst kunne stilles ind i et skab eller lignende uden skærm og tastatur. Men RealVNC starter først efter login-processen, og dermed kan du ikke se serveren fra en anden maskine, hvis maskinen ikke logger på automatisk.

Under opsætning af RealVNC Server vil du blive bedt om at bruge et password. Det er en god idé at beskytte sig mod fremmed indtrængende, så brug det – RealVNC vil heller ikke tillade dig at lade være. Herefter skal "Viewer"-delen af RealVNC installeres på en af modtagermaskinerne.

Efter installation og start af programmet kan du højreklikke på RealVNC-logoet nede i systembakken. Her kan du vælge "New Connection", og når du gør det, får du mulighed for at bede Vieweren om at forbinde sig til en maskine med et bestemt IP-nummer. Her giver du den så serverens IP-nummer (Fig. 1). Når RealVNC er startet, så kan du simpelthen se den anden maskines desktop og med en ganske lillebitte forsinkelse kan du nu styre serverens aktiviteter fra en hvilken som helst maskine med RealVNC Viewer installeret. Nu kan du sådan set godt pille monitor, mus og keyboard af serveren og smide den ind i et skab. Hvis du har trådløst netværk derhjemme, skal du kun bruge et strømkabel.

De mange muligheder

Prøv nu at forbinde en af modtagermaskinerne med serveren. Start herefter Windows Media Encoder. Har du valgt WME 7.1 vil du formodentlig blive mødt af en meddelelse om, at Windows Media Encoder kun fungerer på engelsk, ignorer bare den. Du bliver nu mødt af en Wizard, der leder dig igennem broadcast-opsætningen. I det første vindue (Fig. 2) skal du vælge "Broadcast, capture og convert a file using the New Session Wizard". I det næste vindue (Fig. 3) skal du vælge hvilken type encoding, du vil lave. Hvis du vil konvertere nogle af din gamle VHS-bånd over til Windows Media og lagre dem på serveren, kan du vælge "Capture..."-funktionen. Men til dette formål skal du vælge "Broadcast..."-funktionen.

Når du trykker "next", bliver du mødt af et nyt billede, hvor du kan definere, hvilke video- og lydkort, du vil bruge. Som regel er der kun et, så gå bare videre, med mindre du ønsker at stille nogle af funktionerne på kortene. Vær her opmærksom på, at nogle helt almindelige lyd- og videokort har indstil-

linger, der lige skal på plads, og så skal man klikke på "configure". Især lydkort kan volde problemer, så tjek lige indstillingerne her (f.eks. om der er skruet op for kortet), inden du går videre. Ved det næste skærmbillede (fig. 4) er det tingene bliver alvorlige. Her skal du angive navnet på din server samt den IP-adresse udefrakommende kan se dine ting på.

Viderespredning af tv-signaler kræver tilladelse. Men det betyder faktisk, at hvis din ADSL-uplink er god nok, og du åbner op for porten på den rigtige måde, så kan du streame video ud til hele verden. Forestil dig at sidde på en internetcafé i Hong Kong og se DR1, som du streamer ud på nettet direkte fra din egen antenne. Så længe du ikke giver IP-adressen til nogen, er det dog ikke broadcasting, og så er det formodentlig lovligt.

En smart funktion er her, at du kan finde en fri port, der ikke bruges af andre programmer, der kører over dit netværk. Tryk på "Find Free Port"-knappen – det er vejen til en bedre streaming. Men det, der er vigtigst, er feltet, hvor du kan angive navnet på din medieserver i forhold til dit lokalnetværk. Kald den noget, du kan huske eller skriv navnet ned.

Selvransagelse...

Det næste skærmbillede (Fig. 5) er måske det vigtigste i hele opsætningsfasen – det er her, du skal angive den profil, encoderen skal bruge. Det er her, det bliver svært, for det afhænger af utroligt mange parametre, og der er en række spørgsmål, du skal stille dig selv, inden du vælger. Har du et kabelnetværk eller er du på trådløst netværk? Hvis det sidste er tilfældet, og hvis det er et 802.11b-netværk, du har, så skal du nok overveje at opgradere til 802.11g eller endnu bedre, de nye Super-G netværk, der har overførselshastigheder på op til 108 Mbps. Årsagen hertil er, at du ved den bedste opløsning faktisk sender ret meget gennem netværket med en konstant video-bitstrøm på op til 10 Mbps, som er det maksimale, WME kan klare. Men en dvd kører med MPEG-2 i lidt over 2 Mbps, så 10 burde være rigeligt. Men den går ikke på et almindeligt 802.11b-netværk, du skal som minimum op i 802.11g. Hvis du gerne vil kunne gå på nettet samtidig, så er det i hvert fald klogt at opgradere. Du skal også lige sikre dig, at der ikke et eller andet sted i systemet sidder en hub eller en router, der ikke kan klare op til 100 Mbps. Dit billede kommer hurtigt til at hakke, hvis et eller andet led i kæden kun kan klare 10 Mbps. Problemet er dog klaret, hvis du f.eks. opgraderer dit trådløse access point til en Super-G-router med et par ekstra tilslutninger.

Et sidste spørgsmål, der er vigtigt at stille sig selv i denne situation, er et spørgsmål om behov. Skal tv-billedet op på en 42" plasmaskærm, eller skal man bare kunne se det på pc'en på kontoret? Det kan være ret afgørende for, om du f.eks. skal vælge PAL i halv opløsning eller hel, når vi herunder går i gang med at kigge på profilerne.

Skab din medieprofil

I wizardbilledet med medieprofilerne (fig. 6) har du to muligheder. Du kan enten klikke på "Create and manage profiles", som giver dig mulighed for at organisere og skabe nye opsætninger. Du kan også vælge at nøjes med at ændre på den p.t. valgte profil. Så skal du bare trykke på "Edit". Når du går i gang med at ændre på profilen, skal du først vælge et "publikum" for din broadcast. Med andre ord – hvor meget kan dine modtagende computere modtage? Her vil det være praktisk at stile højt, for jf. ovenstående sidder du jo på et lokalnetværk, hvor der er plads til at sende en hel del igennem.

På det næste billede (fig. 7) vælger du dit codec. Windows Media 9 er et af de bedste, men dræner også en hel processorkraft, så vælg med omtanke. Under "Video Size" kan du vælge en størrelse, der passer til tv-skærmen i den anden ende. Vær her opmærksom på, at et fjernsyn på op til 20" sagtens kan nøjes med 320 x 240 eller den mere korrekte tv-størrelse 352 x 288. En dobbelt opløsning giver selvfølgelig et bedre billede, men som med så meget andet i denne del af projektet, handler det om at prøve sig frem med forskellige indstillinger, indtil man har fundet den, der passer til ens skærme og netværk. På næste billede stilles framerate, der typisk for Danmark er 24 eller 25. Herefter bliver du mødt med et skærmbillede, der viser alle dine valgte indstillinger, og du har lavet en profil, der passer til netop dine behov.

De afsluttende manøvrer

Det sidste vigtige skærmbillede (Fig. 8) kommer, når du er færdig med at sætte din medieprofil op. Her kan du bestemme, om WME skal gemme en kopi af den broadcast, du laver og i givet fald hvor. Denne funktion kan du bruge, når du vil benytte din medieserver som videomaskine, hvis der f.eks. kommer et eller andet, du gerne vil optage i fjerneren. Så er det bare at sætte fluebenet og angive et bestemmelsessted for filen.

Efter et skærmbillede, hvor du kan vælge om du vil lægge velkomst-videobidder og andet ind i din broadcast (her vil man typisk vælge nej), kommer der et billede, hvor du kan skrive diverse metadata ind om klippets navn, dit navn med videre. Det er jo i denne situation kun dig selv, der skal se på det, så

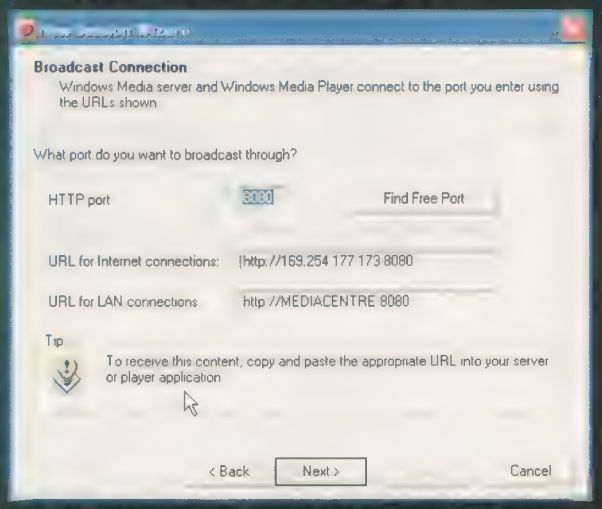

Fig. 5. Her kan du angive navnet og URL'en, som du senere skal bruge, når du via Windows Media Player skal afspille den broadcast, du laver.

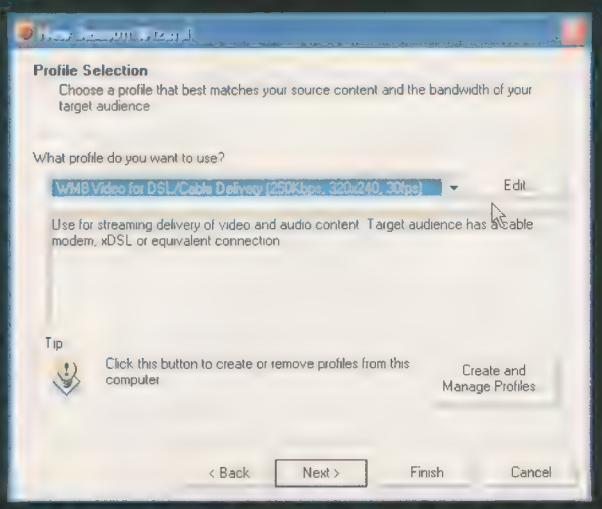

Fig. 6. Indstillingsmulighederne i Windows Media Encoder er utallige, og du kan indstille programmet til at passe præcist til dine behov.

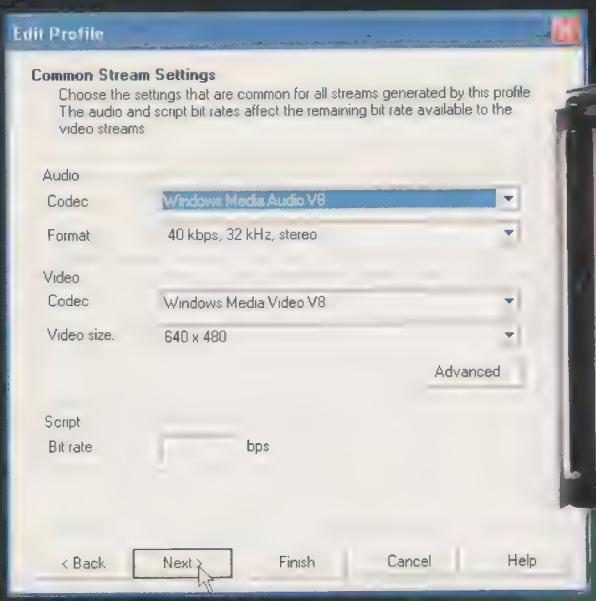

Fig. 7. Vælg dine codec-indstillinger og især skærmstørrelsen med omtanke. Det skal passe til resten af systemet, ellers vil din video hakke og se skidt ud.

Så er tv-stationen i luften. Med et tryk på start-knappen kan du sende tv-signaler ud til alle dine modtagende computere.

dette felt må du helt selv bestemme, hvad du gør ved. Endelig kommer der endnu en skærm, der viser dine valgte indstillinger, inden du er klar til at broadcaste.

We're on the air!

Nu dukker der så et skærmbillede op (Fig. 9), hvor du kan se et preview af det, der bliver sendt ud til dit lokalnetværk. Når du trykker på "Start", så kører bussen og alt, der bliver sendt i din server bliver transmitteret direkte videre. På skærmen kan du også se cpu-forbrug og lydstyrke mm, og skulle der være nogle indstillinger, du gerne vil stille (vil du f.eks. gerne sætte WME til at optage det, den sender ud, eller vil du sætte en anden skærmstørrelse eller framerate), så kan det gøres ved at stoppe broadcasten og ændre indstillingerne i menuerne i toppen. Man behøver altså ikke at skulle hele wizarden igennem igen – de samme funktionerne findes ovenfor.

Det eneste, du nu behøver at gøre, er at gå hen på en modtagercomputer, åbne Windows Media Player, gå ind under "File", åbne "Open URL" og indtaste navnet på din medieserver. Herefter skulle din egen tv-station gerne sende via dit netværk direkte til Windows Media Player efter en kort buffertid. Nu kan du så gå i gang med at finjustere systemet og få alle profilerne til at passe til, hvad dit netværk og dine pc'ers processorkraft kan klare. Når du vil skifte kanal, skal du så gøre det på den VHS-video eller eksterne tuner, vi tidligere satte først i kæden. Står den i et andet rum, kan man anskaffe sig et af de sende/modtage-systemer, der egentlig er beregnet til at sende tv-signaler gennem huset med. De virker sjældent særlig godt til tv, men deres videresendelse af infrarøde signaler fra en fjernbetjening er udmærkede. Et sådant sæt koster som regel ikke mere end en 300 - 400 kr. Du skal dog regne med en smule forsinkelse, fra du trykker på knappen, til der skiftes kanal – afhængig af, hvor hurtig din medieserver er, og hvor meget af bufferen den bruger til videoen. Men ellers har du nu et system, der let og elegant kan give dig tv, hver gang du sidder ved en pc i huset, og som du oven i købet kan spille musik igennem også. Lagrer du først al din musik på serveren, er det jo bare at forbinde den som netværksdrev til modtagermaskinen, og så spiller MP3'erne lige så fint over netværket som videoen gør. En kombination af et hurtigt trådløst netværk, en laptop, en liggestol, kold hvidvin og god ost giver med dette system helt uanede muligheder for at se Tour de France til sommer. God fornøjelse.

SOFTWARE

Windows Media Encoder
Link: www.microsoft.com/windowsmedia

RealVNC
Link: www.realvnc.com.

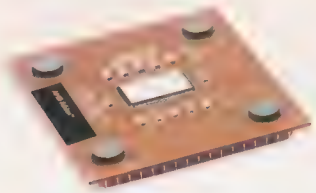

ALPHA SHIELD

I Privat Computer nr. 2/2004, var der en annonce for noget, der hedder Alpha Shield. Jeg sad og kiggede nogle gamle blade igennem og kom til noget med p2p. Derved kom jeg til at tænke på denne reklame. Der står Ingen sporbar IP-adresse, og nu tænker jeg, om det passer? Betyder det f.eks., at man kan sidde og hente på p2p, uden at de kan finde én?

Johnny Nielsen
johnny.n@tdcadsl.dk

Alpha Shield er i princippet en hardware firewall. Den sættes ind i LAN-forbindelsen mellem et ADSL-modem og computerens netværkskort. Her kontrollerer den trafikken. Udefrakommende datapakker bliver afvist, medmindre et program på computeren i forvejen udtrykkeligt har sendt bud efter dem.

Sammenlignet med andre hardware-firewalls er den store fordel ved Alpha Shield, at den er helt igennem Plug & Play. Den skal blot tilsluttes, straks virker den. Det er endda uden betydning, om den tilsluttede computer kører med Windows, Linux eller noget helt andet. Det er nemt. Brugeren skal ikke lave nogen form for konfiguration eller tilpasning, hvilket selvfølgelig er dejligt for brugere, der intet aner om den slags.

Hvad angår påstanden om, at der ikke er nogen sporbar IP-adresse, så er det et fortolkningsspørgsmål. Enhver computer på internettet har en IP-adresse og den er synlig udefra. Uden synlig IP-adresse fungerer forbindelsen ikke. Men her skal det forstås sådan, at en hacker ikke kan bruge IP-adressen til at spore sig ind på og dermed hacke computeren. Man bliver altså ikke usynlig eller anonym.

Hvad angår p2p-programmer er der imidlertid et andet problem. Det er selvfølgelig dejligt, at man slipper for konfigurationen; men det betyder samtidigt at man ikke kan tilpasse forbindelsen til eventuelle særlige krav. Der er f.eks. ingen mulighed for at åbne bestemte porte. Det betyder, at mange p2p-programmer, internetbaserede spil, chat-programmer mv. ikke fungerer eller kun med alvorlige begrænsninger. Hvis man bruger andet end www og mail, bør man altså hellere vælge en konfigurerbar router med indbygget firewall, hvor man selv kan åbne nødvendige porte. Samtidig får man så mulighed for at tilslutte flere computere. Sådan en router kan købes for under 400 kr.

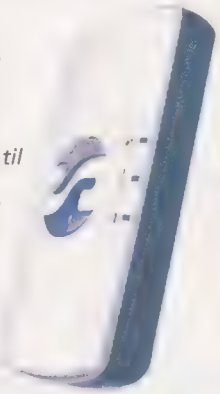

Alpha Shield giver hurtig og nem sikkerhed mod hackere; men den kan ikke anbefales til p2p-brugere, der vil sikre sig mod APG.

CPU CLOCK-FREKVENS

Jeg har et lille problem, idet jeg ejer en AMD Athlon XP 2000+. Da jeg startede den op forleden, så jeg, at den på mystisk vis har ændret tallene fra 1800 MHz til 1250 MHz. Jeg har ikke lagt mærke til det før nu, men jeg er sikker på, at da jeg købte den, stod den på 1800 MHz. Jeg aner ikke hvorfor, men håber da, at I kan løse mit problem.

Max Kristensen
karl_kristensen@adslhome.dk

Du har et problem mere. Din mail til os var angiveligt afsendt den 23. november 2000. Dvs. længe før Athlon 2000+ kom på markedet. Forklaringen på disse besynderligheder skal søges i din BIOS-opsætning. På en eller anden måde er den åbenbart blevet nulstillet. Derfor går uret forkert og derfor er clockfrekvensen ikke længere indstillet korrekt. Der kan være flere årsager til denne nulstilling. En mulighed er, at det lille batteri, som sidder på bundkortet, er slidt op og trænger til at blive skiftet ud. Men forklaringen kan også blot være, at computeren er gået ned.

Under alle omstændigheder skal du en tur ind i BIOS-setup. Umiddelbart efter computeren er tændt, trykker du på tasten Delete. Derved kommer du ind i et menusystem, hvor du kan lave alle nødvendige indstillinger. Det kan være opbygget på flere forskellige måder, alt efter hvilket bundkort og dermed BIOS du har. Du bør imidlertid gennemgå alle menuerne, og sørge for at alting er, som det bør være. Der er f.eks. en del computere, som deaktiverer USB-portene i standardindstillingen, og det skal naturligvis også rettes.

Taktfrekvensen skal normalt rettes under et menupunkt, der hedder noget med Frequency and Voltage. Her skal du indstille Front Side Bus. Cpu'ens interne taktfrekvens indstilles så automatisk i forhold hertil.

Lars Jørgen Helbo

CD-HASTIGHED

Nu har jeg i mange år som abonnent fulgt dig løse stort og småt af de mange problemer, du er stillet overfor. Derfor er jeg nu spændt på, om det samme vil overgå mig. Jeg har nogle dvd'er og cd'er, der frygtelig gerne vil læses ved 1x speed i stedet for de hhv. 16x og 52x mit drev Samsung SW-352BEA som udgangspunkt forsøger på.

Sagen er, at cd'erne er af ældre dato og nemt kan afspilles i almindelige cd-afspillere ved 1x, men pc'en nægter pure på grund af diverse læsefejl. Men da det er min egen erfaring, at mængden af læsefejl nedsættes kraftigt med lavere hastighed, søger jeg nu et program, der kan befale drevet til kun at læse ved 1x speed for en stund. Jeg har forsøgt mig med Nero Burn's drivespeed uden held! Det går simpelthen ikke ned i hastighed! Kan du se en løsning?

Casper Larsen
larsen_casper@
hotmail.com

Ja, det er højst sandsynligt, at en lavere hastighed kan løse problemet. Samtidig kan det også reducere støjen fra computeren, og i mange tilfælde vil programmerne ikke køre mærkbart langsommere af den grund.

Der er en tysk programmør ved navn Jörn Fiebelkorn, som har haft samme ide. Han har derfor udviklet et lille program ved navn CD Bremse eller CD Throttle, hvormed man kan reducere hastigheden på cd- og dvd-drev. Om og hvor meget hastigheden kan reduceres, afhænger af hardwaren. Det er ikke alle drev, der kan styres på denne måde; men dit Samsung-drev burde kunne bringes ned på 4x cd- og 1x dvd-hastighed. ►

Programmet er shareware og kan hentes på www.cd-bremse.de. Hvis programmet kan løse opgaven og du kommer til Kiel i sommerferien, kan du registrere det ved at aflevere en kasse Pepsi Light hos programmøren, der bruger store mængder af dette produkt. En anden mulighed er at sende ham 5 euro.

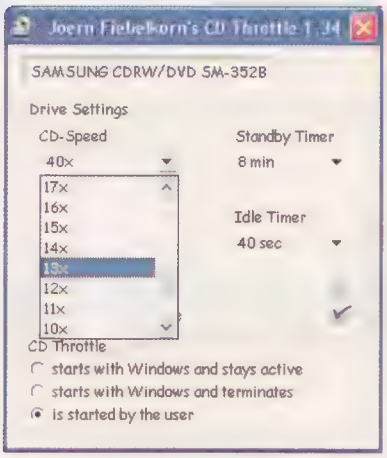

Med programmet CD-bremse kan hastigheden på cd- og dvd-drev reduceres.

INTERNET EXPLORER

I sidste nummer af Privat Computer faldt jeg over et spørgsmål i den Tekniske Brevkasse. En læser forklarede, at han ikke kunne gemme billeder fra hjemmesider i det oprindelige format, kun som bitmap.

Jeg har selv haft samme problem, og vidste derfor også, hvad der skal gøres for at få gem som-funktionen til at virke igen. Denne løsning vil jeg gerne give videre, da der sikkert er andre læsere, som kan have gavn af den.

Man behøver bare at åbne Egenskaber for Internet Explorer eller gå ind i Funktioner/Internetindstillinger. Under det faneblad, der hedder Generelt, er der en knap, der hedder Slet filer... Lige over knappen er det forklaret, at Internet Explorer gemmer de hjemmesider, man er inde på med de tilhørende billeder, så de kan åbnes hurtigere næste gang. Min konklusion er, at Internet Explorer har opbrugt pladsen til at gemme på; men et tryk på Slet filer renser ud i disse gemte hjemmesider. Derefter vil det atter være muligt at gemme i billedets originale format og med det originale navn.

David Scheegell
David@Scheegell.dk

Det lyder højst sandsynligt, at der er en sammenhæng. Når browseren henter en side fra nettet, lægges filerne i mappen Temporary Internet Files. Her ligger de i det oprindelige format, f.eks. jpg eller gif for billeder, og funktionen Gem som derfor kun skal kopiere filerne derhen, hvor brugeren ønsker det. Hvis billedet derimod ikke kan findes i dette mellemlager, så er browseren nødt til at kopiere fra skærmen, og så bliver formatet helt naturligt bmp.

Der burde imidlertid ikke opstå pladsproblemer i mellemlageret. Hvis det er ved at være fyldt, skal browseren nemlig selv sørge for at slette de ældste filer, så der hele tiden er plads nok til de nye. Men det er der altså åbenbart nogle versioner af Internet Explorer, der ikke kan finde ud af.

Brugeren må så gribe ind, og det kan gøres på flere måder. Ved at genindlæse siden fra nettet, kan man måske i andet eller tredje forsøg overtale browseren til at skaffe plads i mellemlageret. Det er dog klart, at din løsning med at tømme mellemlageret manuelt virker noget længere. Men det optimale ville naturligvis være, hvis browseren selv kunne ordne problemet, og det kan de nyeste versioner af Internet Explorer.

FLADSKÆRM

Engang imellem er der problemer med min fladskærm. Det er, som om billedet står og sitrer. Hvis jeg trykker på select knappen på skærmen, dvs. vælger autojustering, falder billedet til ro. Men efter ca. 10 minutter begynder det igen at sitre. Jeg har også prøvet at trække skærmstik og netstik fra skærmen. Det løser også problemet midlertidigt. Hvad kan der eventuelt være galt?

Jørgen Lyak
lyak@post10.tele.dk

Nu kan et dårligt billede naturligvis have mange årsager; men generelt er der i hvert fald to ting, som man skal være opmærksom på i forbindelse med en fladskærm. Det ene er opløsningen. En traditionel skærm kan indstilles til mange forskellige opløsninger; men en fladskærm er så at sige født med en fast opløsning. Ved en 17-tommer fladskærm er det normalt 1280 x1028 pixel. Man kan godt vælge en anden opløsning; men så skal billedet interpoleres, og det vil altid gå alvorligt ud over kvaliteten.

Det andet er billedfrekvensen. Teorien siger, at man her altid bør vælge 60 Hz, fordi monitorens AD-konverter så får bedre tid til at omsætte signalet. I praksis har det imidlertid vist sig, at nogle skærme kører bedre omkring 75 Hz, fordi autojusteringen fungerer bedre her. Derfor kan du prøve at justere på billedfrekvensen. Prøv derfor de enkelte frekvenser igennem en ad gangen og start kalibreringsautomatikken hver gang. Det kan muligvis give et bedre resultat.

DEFEKT HARDDISK

For lang tid siden læste jeg i et af jeres blade om nogle programmer, der kunne redde filer, der var blevet ødelagt eller slettet ved en fejl. Nu har jeg det problem, at min harddisk af og til laver fejl. Sidst skete det, mens jeg arbejdede med mine billeder. Nogle af billederne kan jeg godt se, men af andre kan jeg kun se halvdelen eller en tredjedel. Kender I et program, som måske kan redde dem?

Uffe Torres Hanson
uffe.t.bjelke@vip.cybercity.dk

Jeg tror desværre ikke, der er alverden at gøre. Filerne på harddisken gemmes i et antal sektorer. Adressen på første sektor skrives i indholdsfortegnelsen til folderen, og i hver sektor, som hører til en fil, skrives adressen på den næste sektor. På den måde bliver sektorerne hæftet sammen til en kæde, og den ene ende af denne kæde hænger fast i indholdsfortegnelsen.

Når en fil slettes, fjernes den kun fra indholdsfortegnelsen. Kæden af sammenhængende sektorer eksisterer stadig, og med et program som Norton Utilities er det muligt at genfinde den. Programmerne scanner simpelthen hele harddiskens overflade og finder alle kæder af sammenhængende sektorer, som ikke er registreret i nogen indholdsfortegnelse.

Men når du stadig kan se en del af billedet, så er kæden blevet rykket over. En af sektorerne er slettet eller ødelagt, og det kan man normalt ikke rette op på. Selv hvis det skulle lykkes at finde sektorerne med den nederste del af billedet, vil den midterste del i den defekte sektor jo mangle.

Du bør imidlertid forsøge at forebygge videre datatab. Du skriver, at der flere gange har været problemer. Det kunne desværre tyde på en hardwarefejl. Måske er et mikroskopisk stykke af den magnetiske belægning blevet revet af. Derved ødelægges en eller flere sektorer. I første omgang kan bios kompensere for det ved at spærre de ødelagte sektorer; men de afrevne partikler ligger jo stadig inde i harddisken. Her kan de med tiden slibe overfladen og ødelægge det ene område efter det andet.

Du bør derfor tage backup af alle data. Dernæst bør du undersøge harddisken grundigt med scandisk. Gør det flere gange over en periode. Sørg også for at køre defragmentering, og hvis der bliver ved med at komme fejl, så skift harddisken ud. ■

Vi danskere er foran med bredbånd og mobiltelefoni, men det er efterhånden også det eneste, vi fører an med. I udlandet, især i USA, er mulighederne for digital underholdning meget større. Læs her, hvad vi på her på Privat Computers redaktion gerne vil importere en tur over Atlanten.

De har ingen offentlig sygeforsikring. De er alt for overvægtige og de er verdens største miljøsvin. De fattige er virkelig fattige, og de rige er virkelig rige. Der er store huller i mobildækningen, næsten ingen UMTS og bredbåndspenetrationen er dårligere end herhjemme – der er ikke mange grunde til at være misundelig på amerikanerne, når det kommer til stykket. Men der er alligevel nogle stykker, og de ligger alle sammen i den teknologiske ende. For hvis der er noget amerikanerne har, som vi ikke har – ud over store biler – er det fede muligheder for digital underholdning. 50 millioner sange er blevet købt over nettet, alene på Apples' iTunes-musikbiks, på CinemaNow kan amerikanerne få lov at se nye Hollywood-film over nettet og de har ikke bare digital-tv, de har digital-tv i High Definition! Her har vi kigget nærmere på nogle af de ting, vi kan være jaloux på amerikanere over.

Det vil jeg OGSÅ HA'!

TIVO

Hvad nu, hvis din satellitmodtager ikke bare havde en harddisk, så den kunne time-shifte og du kunne gemme dine yndlingsfilm… men den også selv kunne finde ud af at tjekke op på sendetidspunkter og andre detaljer, når den skal optage? Sådan er TiVo – en settopboks, der via et modem selv tjekker op på, hvad de forskellige tv-stationer sender og hvornår. Har du bedt dem om at optage alle udgaver af "Friends", der bliver sendt, gør den det automatisk – og springer genudsendelser over! Du kan også bare bede den optage alt, der sendes med George Clooney. Den kan endda selv, ud fra dine egne vurderinger af de optagede udsendelser, gætte sig frem til andre udsendelser, den tror du godt kan lide – og optage dem. Derud-over kan man købe en udvidelse til boksen, der gør det muligt at gemme MP3-filer og fotos på harddisken – og så har man jo et helt underholdningscenter.

www.tivo.com

Tekst: Morten Bay

HDTV

HBO (Home Box Office) har gjort rigtigt meget for USA. Som den største kabeltv-kanal derovre er den ikke underlagt de samme censurregler som de nationale netværk, og de er derfor hverken bange for at vise nøgne bryster (heller ikke, hvis de sidder på Janet Jackson) eller voldelige film, der ikke kan vises andre steder. Samtidig har de været med til at skabe serier som Sopranos og Band of Brothers og har i det hele taget rykket ved hele måden, Amerika ser tv på. Fornylig gjorde de det igen. Digital-tv har været en del af amerikanernes virkelighed i et godt stykke tide, men sidste år lancerede HBO en kanal med HDTV. High Definition TV er tv i opløsninger helt op til 1920 x 1080 pixel mod de 720 x 576, vores normale PAL-standard byder os. Man skal nok have set det for at forstå, hvor stor en forskel, det egentlig gør, og hvor fantastisk HDTV rent faktisk ser ud, især hvis kildematerialet også er optaget i den høje opløsning. Vi er enkelte på redaktionen, der har haft fornøjelsen af at se de smukke billeder og er meget imponerede. Især film, der vises i HDTV, er imponerende at se på, for filmmediets organiske system kommer næsten til sin ret på samme måde som i biografen. Og fordi det sendes digitalt, er der ingen atmosfæriske forstyrrelser til at ødelægge den smukke billedkvalitet. I USA er man så langt fremme med HDTV, at Microsoft har inkluderet en HDTV-indstilling i Windows Media 9. Herhjemme har man endnu engang valgt at udsætte diskussionen om bare at få digitalt tv, der ikke sendes via satellit, men gennem luften. Hallo, kulturminister, vi vil også ha'!

SATTELITRADIO

Herhjemme har vi DAB-radio, og de af os, der allerede nyder godt af den fede lydkvalitet og den udvidede mulighed for at høre præcis den musik, man gerne vil have, er glade for DAB. Meeen... er det virkeligt nok med opdelinger i jazz, klassisk, rock, softpop og Top-20, som DR gør det på sine DAB-kanaler? Hvad nu hvis man er i reggaehumør? Eller har The Blues? Eller kun kan holde ud at høre på dødsmetal? Så må man flytte til USA og installere en satellitradio i sin bil. Systemet fungerer fuldstændig ligesom digitalt satellit-tv, men på grund af radiosignalernes fleksibilitet behøver man ikke en fast-fikseret kæmpeparabol på sin bil for at lytte til satellitradio. Til gengæld kræver det et abonnement hos en satellitradio-udbyder. Her tilbyder f.eks. XM Radio 68 kanalers reklamefri musik, med flere valgmuligheder inden for hver musikgenre, 32 nyheds-, underholdnings- og sportskanaler samt 21 trafikkanaler, så du altid ved, hvor du skal køre for kun 65 kr. om måneden. Måske er DAB ikke at være så smart alligevel...
www.xmradio.com

DIGITALE BIOGRAFER

Den sidste af de ting, de godt må sende en tur over Atlanten, er den digitale biografprojektion. I filmens hovedstad, Hollywood, og i resten af Los Angeles er der biografer, der viser film uden filmruller og i stedet projicerer digitale billeder op på skærmen. Man skulle ikke tro det, men det er faktisk rigtig tydeligt at se forskellen. Filmmediet kommer bedre til sin ret – for det, man sidder og ser på, er en digital kopi af master-filmen, og ikke celluloid-kopi nr. 437 af samme. Rigtig interessant for nørderne er e-Cinema eller digital biografdistribution, hvor filmen beames ned fra satellit direkte til biograflærredet! Sjovt nok er Indien et af de lande, der er længst fremme med udbredelsen af denne form for digitale biografer. De har mere end 200 biografer af denne art – men nu er Indien også verdens største filmproducent med Hollywood på en klar andenplads. Hong Kong-firmaet GDC leverer servere til de fleste digitale biografer verden over, og der er fem biografer i USA, der kan klare satellitprojektion via GDCs DSR Digital Film Server, men der er også tre biografer i England med GDC-teknologi, hvis man ikke gider rejse så langt.
www.gdc-tech.com

ONLINE MUSIKBUTIKKER

Selv om vi har den lidt sløve og besværlige musikshop hos TDC, og nye tiltag er på vej i form af Phonofile-netværket, så er der stadig ikke nogen danske musikbutikker på nettet, der virkelig rykker. Det er der knapt nok på europæisk plan; faktisk er det kun i Storbritannien, der findes online-butikker, hvor man kan købe musikfiler i en butik, der virker, har det man skal bruge og ikke kræver en doktorgrad at bruge. Sådan er det ikke i USA. Her skyder musikbutikker op på nettet som paddehatte, og virksomheder lige fra supermarkedskæden Wal-Mart til softwarefirmaer som Microsoft og RealNetworks har online-butikker, hvor man kan købe musikfiler i forskellige formater. Men mest interessante er disse:

Apple iTunes Music Store
Den amerikanske musikbutik, der absolut sælger mest, er Apples iTunes-butik. Den er ikke bare populær, fordi verdens mest populære MP3-afspiller hedder iPod, men også fordi udvalget er i orden. Prisen er 99 cent eller lige omkring 6,50 kr. for en sang. Og det er usædvanligt nemt at bruge det program, man downloader til både at afspille, organisere og hente musikken i. Denne gyldne kombination har skaffet Apple en førerplads i det digitale musikmarked med over 50 millioner solgte sange på under et år. Også til Windows-brugere.
www.itunes.com

Napster 2.0
Nr. 2 lige i baghjulet på Apple er Napster 2.0, der er ejet af Roxio, folkene bag Easy CD Creator. Napster er mere pc-venlig end Apple iTunes, men fungerer i øvrigt på samme måde – man downloader et program, som man henter, organiserer og afspiller musikken i. Men til forskel fra Apple iTunes sælger Napster 2.0 Windows Media Audio-filer, og hvis man skal have dem over på sin iPod, skal man købe retten til at brænde dem til cd og så overføre dem ad den vej. Også her er prisen lige omkring en dollar pr. sang.
www.napster.com

Musicmatch
Musicmatch har lavet en service, der har næsten samme udvalg som de to ovenstående, og hvor prisen og brugervenligheden matcher konkurrenterne. Det sidste især, fordi mange i forvejen bruger Musicmatchs udmærkede afspiller. Men det mest interessante ved Musicmatch-servicen er den funktion, de kalder Artist-on-demand, hvor man via et abonnement kan få lov at bede Musicmatch streame blandet musik med en given kunstner til ens computer. På den måde kan man bare bede Musicmatch spille musik fra hele Pink Floyds bagkatalog og så få gang i røgelsespindene, når man skal have en stille aften.
www.musicmatch.com

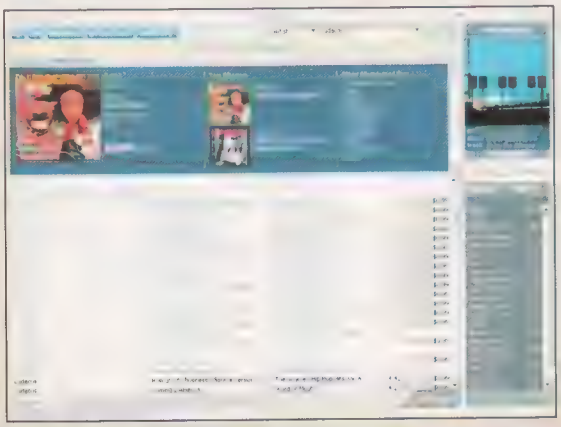

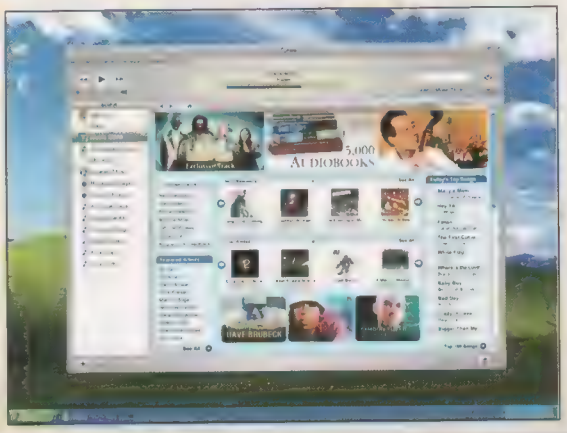

ONLINE FILMSERVICES

CinemaNow er en af de ting, vi er allermest misundelige på her på redaktionen. For når man logger ind på www.cinemanow.com fra et europæisk IP-nummer, så får man kun et noget skodagtigt udvalg af film at se. Men når man derimod logger på fra USA, så kan man få lov til at se film som den nye Denzel Washington-thriller 'Out of Time', Ridley Scotts 'Matchstick Men' med Nicholas Cage samt et kæmpe bagkatalog af filmklassikere og de film, der var oppe for et par år siden, men som man godt lige vil se igen.. Man kan simpelthen købe filmene til evigt eje via download, eller streame dem ned til ens computer og se dem på den måde. Vælger man det sidste, koster det 25-30 kr. at leje en film i 24 timer. Se det er smart. CinemaNow er lanceret i England, og rygtet fra CeBIT-messen i foråret lader vide, at danske KiSS er i gang med at lancere en dvd-afspiller, der kan vise film direkte fra CinemaNow- også i Danmark.
www.cinemanow.com

GÅ IKKE GLIP AF PRIVAT COMPUTER I NÆSTE MÅNED

INSTALLERE EN 64'ER PÅ PC'EN

Når du nostalgisk husker tilbage på 80'ernes hjemmecomputere, så er det næppe den lange loadetid, du savner. Så hvorfor hive den gamle brødkasse ned fra loftet, når du kan installere en komplet C64 eller arkademaskine på din pc. Vi kigger nærmere på programmer, der laver din pc om til noget helt andet.

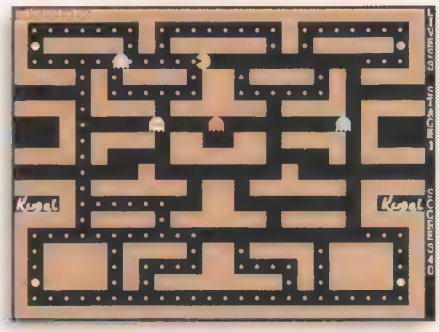

INTEL 2004

Pc'en som du kender den, står over for det største nybrud nogensinde. Intel har totalrenoveret hardwarestandarderne fra gulv til loft og er nu klar med grundlaget for fremtidens computer. Vi guider dig sikkert gennem begreber som DDR2-ram, PCI Express og BTX – og prøvekører hele dynen.

RUMBLE IN THE JUNGLE

Grafikgiganterne er klar med helt nye kort, og der er dømt hastighed og billedkvalitet, som siger spar to til alt, du tidligere har set. Vi lader de to nye grafik-kort fra ATI og NVIDIA tørne sammen med hinanden og deres forgængere i en hæsblæsende duel.

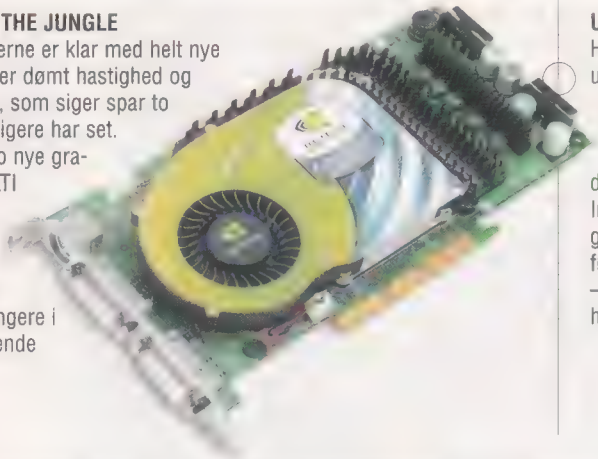

UNDGÅ DÅRLIGE KØB

Hardware er dyrt, så hvordan undgår man at gøre et dårligt køb? I gamle dage ville man spørge sig for, men det er svært med al den hardware, der er på markedet. Og dog. Internettet kan være en guldgrube af værdifuld information fra forbrugere ligesom dig selv – vi viser hvor du skal lede efter hjælp.

(Med forbehold for ændringer)

PRIVAT COMPUTER nr. 7 er på gaden den 30. juni 2004

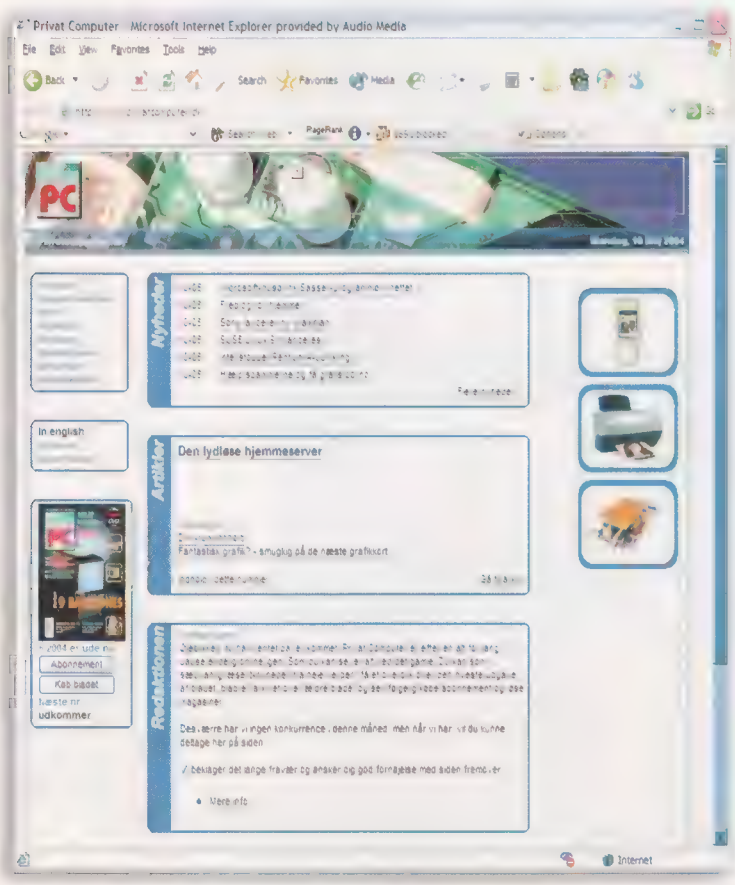

VELKOMMEN TILBAGE TIL

www. PrivatComputer.dk

Efter en længere pause er Privat Computers webside igen oppe at køre – i en ny og (forhåbentlig) mere stabil udgave.

Ligesom tidligere kan du først og fremmest bruge hjemmesiden, når du vil deltage i vores konkurrencer, men du kan også læse om det aktuelle nummer, søge i vores arkiv, købe et enkelt nummer eller et abonnement – og så kan du hver dag læse de seneste it-nyheder fra hele verden.

Vi beklager, at læserne har måttet undvære vores website i så lang tid, og vi håber, at I vil få glæde af den nye udgave.

www.privatcomputer.dk

DVD-ROM INDHOLD

SÅDAN STARTER DU DVD-ROM'EN

Indsæt dvd-rom'en under Windows 95/98/2000 og programmet START. EXE starter automatisk. Dette program starter Internet Explorer 4.0+ (IE). DOS og Windows 3.1x understøttes ikke officielt, men programmet WIN16.EXE er en 16-bits version af START.EXE, som kan bruges under Windows 3.1x.

SYSTEMKRAV

Privat Computers dvd-rom'er præsenteres som HTML-sider, og derfor får du kun det fulde udbytte, hvis du har IE4.0 eller en nyere version installeret. Browseren kan installeres fra dvd-rom'en. Vi anbefaler, at skærmen indstilles til minimum 800 x 600 punkters opløsning i mange farver.
Du behøver ikke installere IE igen, når du modtager næste måneds dvd-rom. Du behøver heller ikke være koblet på Internettet for at benytte en browser, men da vi tit henviser til Internetadresser på dvd-rom, får du mere ud af dem, hvis du er online. Ønsker du ikke at installere IE, kan du benytte det begrænsede brugerinterface, der automatisk kommer frem, når du ikke har IE installeret. Dette interface kan kaldes frem ved at holde INSERT-knappen nede, når du starter dvd-rom'en.

SPØRG REDAKTIONEN

Selv om vi gerne vil, har vi desværre ikke mulighed for løbende at besvare telefonopkald fra vores læsere. Men vi vil gerne give dig en reel mulighed for at få kontakt med os, og derfor har vi oprettet en telefontid. Hver torsdag fra 15.30 til 16.30 kan du ringe til os på telefon nr. 3391 2833 og stille spørgsmål.
Da der er mange, der gerne vil tale med os, har vi desværre været nødt til at begrænse, hvad vi svarer på. Spørgsmål til artikler og spilanmeldelser bragt i bladet, indholdet på bladets dvd-rom, installation og brug af dvd-rom er velkomne. Kommentarer til og om bladet samt tips og gode historier sætter vi også stor pris på.
Desværre kan vi ikke være behjælpelige med rådgivning omkring indkøb af pc, brug af diverse software og installation af specifik hardware.
Du er til enhver tid velkommen til at skrive til vores brevkasser på hhv. brevkassen@pricom.dk eller teknisk.brevkasse@pricom.dk
Endelig er det selvfølgelig også muligt at sende en e-mail til redaktionen: editor@pricom.dk
Vedr. dvd-rom kan du sende en e-mail til dvd-rom.editor@pricom.dk

PROGRAMMER

FooBar 0.8.1
FooBar-afspilleren er lavet efter no nonsense-konceptet, og er den mest minimalistiske af afspillerne. Den leverer smukke resultater og tager alle de tabsfrie formater, som eksempelvis APE og FLAC.

iTunes for Windows 4.5

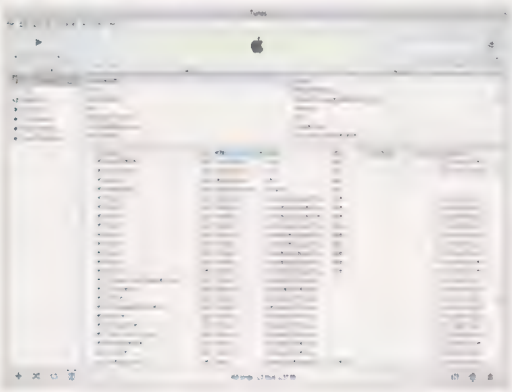

Man troede jo nærmest, det var løgn, da det skete, men iTunes er nu tilgængelig til Windows. iTunes er lækkert designet, og det oplagte valg til alle med Mac-misundelse.

JetAudio Basic 6.0.3.4331
JetAudio har selv efter WinAmps succes alligevel formået at beholde en vis brugerskare. Det er da også en fremragende mediaafspiller, med en lækkert designet brugerflade, og funktionaliteten i orden.

Musicmatch Jukebox Basic 8.2
Musicmatch Jukebox er en del mere end bare en afspiller. Den brænder, konverterer, afspiller musik, og selv om jeg ikke har fundet funktionen endnu, er jeg ret sikker på, at den også laver kaffe. Den komplette løsning til dem, der foretrækker at samle funktionaliteten.

WinAmp Full 5.03
Enhver der har leget med MP3-filer, kender WinAmp. En af de absolut bedste musikafspillere med god og bred funktionalitet. Her kan du installere version 5.03.

SHAREWARE

BZFlag 1.10.4

Et Open-Source-spil, hvor man kører rundt i tanks og skyder på sine modstandere. I flot 3D-grafik og over netværk. Navnet står for Battle Zone Capture Flag, og det er et teambaseret online-spil. Det er nok det eneste 3D-onlinespil, som kan spilles samtidig af computere med Windows, Unix, Irix, Linux, BSD og MacOS X – ja endda Silicon Graphics-maskiner. Windows-versionen kræver OpenGL-drivere.

PDFCreator 0.8
En gratis og virkelig god PDF-printerdriver til Windows, Linux og andre systemer. Man installerer blot programmet, og nu kan alle dokumenter udskrives til PDF-format, som kan læses af Adobe Acrobat. Den eneste store begrænsning, som driveren har for tiden er, at den ikke kan printe HTML-links. Alle HTML-links bliver trykt som almindelig tekst. Men til prisen kan man ikke klage!

PestPatrol 4.4
Her er et alternativ til Ad-Aware, som opdager spyware og adware på din computer, men derudover også holder øje med trojanske heste i real-time. Godt supplement til antivirus og firewall-software. PestPatrol er også habil til at opfange keyloggers, et ondt hackerværktøj, som Ad-Aware ikke opdager. Men det koster penge.

Pocket DVD Wizard 1.0
Der er nok ikke så mange, der ligefrem har savnet at se dvd-film på deres Pocket PC – men det kan man nu. Programmet her ripper en dvd og presser filmen ned i en størrelse og kvalitet, som passer til en Pocket PC, som kører med Windows Mobile 2002/2003. Der kan være over 90 minutters video på et 128 MB SD-kort.

System Analyser 5.3a
System Analyser registrerer information om BIOS, netværk, cpu og fpu, hukommelse, PCI-kort, videosystem, modemer og alle mulige andre komponenter af din computer. Resultatet kan du få listet som tekstfil eller udskrevet på printeren.

TurnFlash 2.10
Træt af Flash-reklamer, der larmer og tager evigheder om at blive downloadet? Det nytter ikke at afinstallere Macromedia Flash – så spørger den bare hver eneste gang, man besøger en hjemmeside med Flash-indhold. Nej, løsningen er at installere TurnFlash. Med dette program kan du nemt koble Flash til og fra i Internet Explorer. Og det er gratis.

Wallpaper Cycler 2.1
Vælg en række billeder som tapet, og Wallpaper Cycler vil skifte visning mellem hvert enkelt. Enten i fast rækkefølge eller i tilfældige rækkefølge. Du kan få skiftet billeder, mens computeren kører, og inddele tapeterne i kategorier. F.eks. forårskategori, eller god morgen-kategori, og sætte tider på, hvornår billederne kan vises.

xStarter 1.34
Optag makroer til forskellige trivielle opgaver, du udfører på din computer. xStarter kan synkronisere mapper for dig, kopiere filer, komprimere data, starte programmer, hente filer og sende mails mv. Opgaverne kan sættes til at starte på tid, eller blive aktiveret af særlige hændelser, som man definerer selv.

Prøv også
Abrosoft FantaMorph Pro 2.4
ASCII Art Studio 2.0.1
AudioEdit Deluxe 3.4
CapsLockOff 0.90
Game Editor 1.1
Mobile Net Switch 2.32
BlogWizard 1.0.1.12
DriverView 1.0.0
DeviceLock 5.53
MessLess Inventory 3.6
NirExt v1.00
Ophelia's Bingo World 2.01
PacMan Adventures 3D 1.03
PodUtil 2.0b2
Printer Guardian 4.0
Ringtone Converter
ShareOutlook 1.3.12
Talking Time Keeper 8.03
The Bat! 2.04
WinMerge 2.1.6.0
zMUD 7.05

DANMARKS SEJESTE SPILBLAD
Nr. 6 • 9. årgang • 27. maj – 29. juni 2004

GAME ZONE

TO BLADE I ÉT
Vend og læs Privat computer

UEFA EURO 2004
FIFA med EM smag

CRUSADER KINGS
Tung strategi kan også være sjovt

Hitman CONTRACTS
Manden med stregkoden er tilbage

SMSLAND.DK

Din mobil skal have en fungerende WAP opsætning. I tvivl - så hent én for KUN 50 øre ved at sende koden med WAP til 1208 Dette gælder kun NOKIA og SONY ERICSSON. (Hvis du har en anden telefon eller Debitel, skal du kontakte dit teleselskab!

Gå ind i beskedfunktionen på din mobil, og skriv en ny SMS med koden for det du gerne vil have fx. **PR M EY2** og send koden til **1208**. Du modtager det du har bestilt inden for kort tid, og du skal huske at gemme det. Problemer - ring på 70276527 i Alle hverdage 12 15 eller skriv til support@smsas.com

FARVEBILLEDER

Send en besked med koden for det du vil have til **1208** Send f.eks. **PR M AF41**

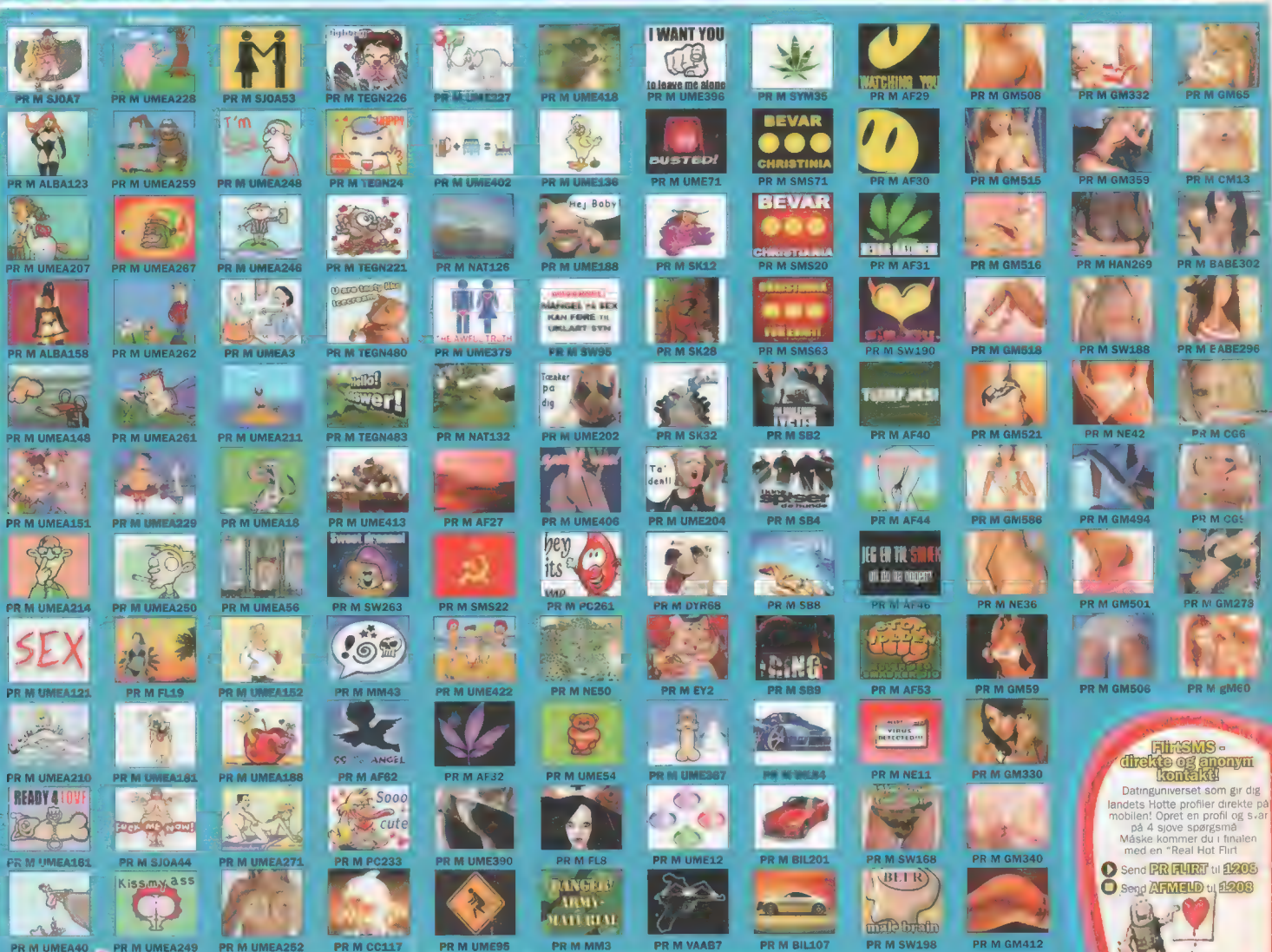

FlirtSMS - direkte og anonym kontakt!

Datinguniverset som gir dig landets Hotte profiler direkte på mobilen! Opret en profil og svar på 4 sjove spørgsmå Måske kommer du i finalen med en "Real Hot Flirt

Send **PR FLIRT** til **1208**

Send **AFMELD** til **1208**

Pris pr. besked kr. 5,-

MOBILSPIL

Send en besked med koden for det du vil have til **1208** Send f.eks. **PR G CYBO**

Dette er verdens første online spil til mobiltelefonen!

I dette fantastiske eventyr møder du drager, gladiatorer og ikke mindst andre spillere. Dit mod og din styrke bliver alt afgørende for Eidolon's skæbne...

Send koden **PR EOE**

Fungererer på Nokia 3100, 3108, 3200, 3300, 3510i, 3530, 3595, 5100, 5140, 6010, 6100, 6108, 6200, 6220, 6230, 6610, 6800, 6800, 6810, 6820, 7200, 7210, 7250, 7250i, 8910i

Pris Kr. 30,- for download inkl. 1 måneds spil, og derefter Kr. 30,-/måned

Send koden **PR G KARA** til **1208**

Send koden **PR G SCPT** til **1208**

Send koden **PR G FRSP** til **1208**

Send koden **PR G CHESSM** til **1208**

Fungererer på Nokia: 3100, 3200, 3300, 3510i, 5100, 6100, 6610, 6800, 7210, 7250

POLYFONISKE TONER

Send en besked med koden for det du vil have til 1208 Send f.eks. PR PL PIMP

TOP 10	TOP DOWNLOADS	POP ROCK
1	LOC, Undskyld ..... PR PL 21894P4	Anastacia, Left Outside Alone..... PR PL 22043P4
2	Britney Spears, Toxic ..... PR PL 21740P4	Craig David, You Don't Miss Your Water ... PR PL 22014P4
3	Jokeren, Havnen ..... PR PL 21342P4	Atomic Kitten, Someone Like Me ..... PR PL 22164P4
4	Safri Duo, All The People In The World..... PR PL 21315P4	Avril Lavigne, Don't Tell Me ..... PR PL 22062P4
5	Lovernes Konge, Hakuna Matata ..... PR PL HAKUNAM	Craig David, You Don't Miss Your Water.... PR PL 22014P4
6	Johny Deluxe, Elskovspony ..... PR PL 21460P4	Erann DD, When You Hold Me ..... PR PL 50115
7	Z didada, Prinsesse ..... PR PL 21689P4	Kelis, Trick Me ..... PR PL 22113P4
8	50 Cent, Pimp..... PR PL P MP	Nik Og Jay, Strip ..... PR PL NKJAY10
9	Bubbi Bjørnene ..... PR PL 21895P4	Safri Duo, Rise..... PR PL 22139P4
10	Swan Lee, I Don't Mind ..... PR PL 22042P4	Shania Twain, Up ..... PR PL 22168P4

Pris 15

GAME ZONE GUIDE

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side 9

FASTE

UPDATE 5

PREVIEW

Side 9

STAR WARS GALAXIES:
JUMP TO LIGHTSPEED 9

GAMEPLAY

Side 10

RAINBOW SIX 6:
ATHENA SWORD 9

HITMAN: CONTRACTS 10

Side 12

CONAN 12

UEFA EURO 2004 13

Side13

TWO THRONES 14

RISE OF NATIONS:
THRONES AND PATRIOTS 16

Side 17

ANNO 1503: TREASURES,
MONSTERS AND PIRATES 16

CRUSADER KINGS 17

Side 18

SINGLES:
FLIRT UP YOUR LIFE 18

KNIGHTS OF THE TEMPLE 19

LEDER

Taskerne pakkes

Så er tiden inde igen. E3, den årlige messe for spilbranchen er lige om hjørnet. Det er der, man ser alle de små videoklip fra kommende produkter, som straks efter lækker ud på internettet, hvor spilfans analyserer hvert eneste sekund af de rystende dårlige videooptagelser.

Der er masser at komme efter i år, men også en imponerende mængde gentagelser. Igen skal vi se klip fra Half-Life 2, og Doom 3-videoer vil med garanti være at finde på adskillige skærme. Det er svært ikke at tænke tilbage til mit første besøg på messen i 98. Dengang hvor Duke Nuke'm Forever blev vist kørende på Quake 2-motoren. Tre år senere fik jeg udleveret en dvd med klip fra spillet kørende i Unreal-motoren. Og spillet – ja – det har vi ikke set endnu.

Hvor det spils udvikling nok må siges at være det mest omtalte nogensinde, viser det også præcis, hvor skadeligt det kan være at vise sine spil for tidligt. Imponerende at denne branche stadig kan se "det er færdigt, når det er færdigt" som gyldig arbejdsmodel. Men blandt de andre ting vi håber på at se, er Sonys og Nintendos nye håndholdte maskiner. Med lidt held får vi også et glimt af fremtidens konsoller. Hvis vi støder på en Xbox 2 eller Playstation 3 på turen, skal I i hvert fald nok høre om det.

Så i næste nummer har vi en reportage fra E3s skyttegrave. Og det bliver spændende at se, hvad kanonerne er ladet med.

God fornøjelse med bladet
Anders Lauge Madsen

POINTSKALA

Anmeldelser i GameZone afsluttes med en samlet vurdering, der angives i procent. Scoren er i sagens natur blot et tal, der ikke kan rumme særlige nuancer. Derfor: Læs anmeldelsen!

0%-24%
Dette spil er så dårligt, at man skulle tro, det var løgn. Spillet er uden tvivl fysisk skadeligt at spille, både for din computer og for dig selv. Grundlæggende burde dette spil slet ikke eksistere.

25%-49%
Dette spil er ikke blevet færdigudviklet, og fremstår som et dårligt stykke håndværk. Et spil, der hverken er værd at bruge tid eller penge på, og som måske aldrig skulle have været udgivet.

50%-69%
Et spil, der er hurtigt installeret, hurtigt spillet og hurtigt glemt. Et spil, der ikke er voldsomt interessant, men som man kan spille uden at tage skade og som i den rigtige situation kan byde på nogle timers underholdning.

70%-84%
Godt, gedigent spil hvor håndværket er i orden. Det er primært et spil, der henvender sig til fans af genren, og for dem er spillet udmærket. Men ellers er det et spil, der næppe tager kegler verden over.

85%-94%
Et yderst fremragende spil af høj klasse og med mange timers gameplay. Underholdningsværdien er i top, spillet er gennemarbejdet og vil uden tvivl være pengene værd. Spillet har nogle få skønhedspletter, der forhindrer en absolut topscore.

95% Classic Award
Dette spil har været ventet med længsel, og sætter helt nye standarder for genren fremover. Udviklerne har lagt et kæmpe arbejde i at få historie, gameplay, lyd og grafik til at gå op i en højere enhed. Spillet vil kunne spilles igen og igen, og derfor belønnes det med GameZones Classic Award.

NATTENS VÆRTER

Anders Lauge Madsen
Redaktør

Spil dyrkes bedst efter mørkets frembrud, når kæresten er gået i seng og roen melder sig. Selvfølgelig kan man spille både hvor og når som helst, men mørket byder på en særlig magi. Disse mennesker vil følge dig trygt og sikkert ind i nattens og spillenes verden. Her er lidt om, hvem de er er…

Spiller netop nu: Ninja Gaiden. Interesser: kommende E3-tur. Afskyer: at turen IGEN er fuldt booket. Stress er ikke sjovere i udlandet. Film: Kom nu Hellboy. I min MP3-afspiller: Massive Attack. På natbordet: League of Extraordinary Gentlemen II.

SPILDEMOER

Battle Mages

Opdateret version af Battle Mages-demoen. Realtime-strategi i en magisk verden, hvor du er den eneste, der har en chance for at stoppe den voksende ondskab.

Colin McRae Rally 04 MP

Forrige måned havde vi en ren singleplayerdemo, men i denne omgang er der mulighed for at prøve både single- og multiplayer.

Hidden & Dangerous 2 MP 1.05

Endnu en opdateret demo. Her er mulighed for at prøve multiplayerdelen af Hidden & Dangerous 2 med nyeste kode. Spillet er blevet væsentligt bedre efter rettelserne og har nu en ekstra bane, så det er absolut værd at prøve.

Hitman Contracts

Så er Hr. 47 tilbage i flere morderiske eventyr. Denne gang i en større historie, der endda kommer omkring begivenhederne i forgængeren.

Joint Operations Typhoon Rising

Med Joint Operations vil Novalogic tilbage i frontløbet om autentiske shootere. Demoen indeholder en bane, der kan spilles online og et imponerende udvalg af enheder og våben.

Neighbors from Hell 2

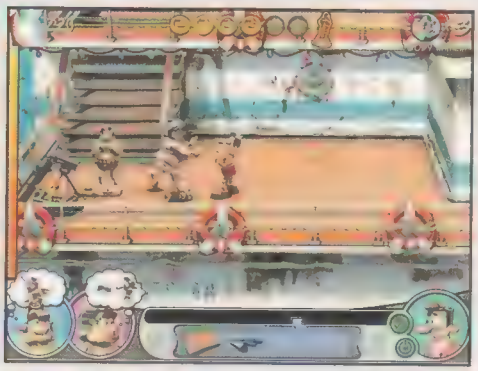

Så er der optræk til den store nabokrig igen. Denne gang er de taget på ferie, så der er mulighed for at genere naboen på det groveste på en lang række eksotiske lokaliteter.

Painkiller SP demo 2

Så er der mulighed for at prøve endnu en bane fra Painkiller. En 3D-shooter der ikke just er historietung, men koncentrerer sig om grundstammmen: at skyde i 3D.

Warlords Battlecry 3

Så er den klassiske realtime strategiserie tilbage igen. Demoen indeholder en tutorial, to skirmish baner samt en lille bid af singleplayerkampagnen.

Perimeter

Perimeter er noget så sjældent som et originalt strategispil. Gameplayet går hovedsageligt ud på to ting, terraforming og kamp. Rart at se lidt nyskabelse i en genre, der i den grad er blevet formularisk.

Rise of Nations Thrones and Patriots

Med sin interessante blanding af turbaseret og realtime-strategi har Rise of Nations fået flotte anmeldelser hele vejen. Nu er udvidelsen klar med nok nyt indhold til at imponere de fleste.

Schizm 2 Chameleon

Så er der nyt til adventurefans. Du starter som tilsyneladende eneste overlevende fra din race, indtil du en skønne dag opdager et helt kontinent, der har været uberørt af begivenhederne, men som bestemt har sine egne problemer.

SÖLDNER The Secret Wars

JoWood er ikke kendt for deres AAA-titler, men SÖLDNER ser rent faktisk ud til at kunne blive et rigtigt lækkert spil. Bemærk dette er en forholdsvis tidlig beta og ikke som sådan repræsenterer kvaliteten af det færdige produkt.

Tough Trucks Modified Monsters

Så er der mulighed for at spille Tough Trucks, et spil der låner kraftigt fra klassikeren Destruction Derby. Spillet er fra Activisions nye budget-serie, og demoen lader dig spille det fulde spil i en time.

UEFA Euro 2004

Så er der igen fodbold fra EA. Denne gang som titlen kunne antyde, baseret på Europa Mesterskabet. Et spil der bør tiltale alle FIFA-fans.

PATCHES

Call of Duty 1.4
Crusader Kings 1.01
Dead Man's Hand Patch 1
Gangland 1.2.1
Knights of The Temple patch 1
Lords of the Realm III
Operation Flashpoint Resistance 1.96
Painkiller CD Fix
Sacred Patch 1.66
Splinter Cell Pandora Tomorrow 1.1
StarCraft 1.11
StarCraft Brood War 1.11
War Times 1.02

MODS

Steam med fuld cache

Som de fleste Counter-Strike spillere har bemærket, skal programmet Steam nu bruges til at godkende cd-keys, og skal derfor køre i baggrunden, når Valves produkter skal spilles. Denne version har fuld cache, så du er klar til at spille alle inkluderede mods og spil fra starten. Bemærk at programmet kræver en gyldig Half-Life key for at installere.

Søren Køhler
Redaktionssekretær

Spiller netop nu: Gamle strategispil. Interesser: At få internetforbindelse igen. Afskyer: At vente på TDCs tekniker. Film: Big Fish, Terkel i Knibe, Kill Bill 2. I MP3-afspilleren: Love Shop. På natbordet: Murstensromanen Middlesex.

Søren J. Svendsen
Update

Spiller netop nu: Crusader Kings. Interesse: Få sat lejlighed I stand billigt. Afskyer: At dække af før man skal male. Film: Kill Bill 2. I MP3-afspilleren: Led Zeppelin How the West Was Won. På natbordet: Gameboy Advance.

Jeppe Christensen
Skribent

Spiller netop nu: Venter på Civilization 4. Interesser: (arbejds)ferien til Los Angeles. Afskyer: Jet-lag. Film: Once Upon a Time in Mexico. I min MP3-afspiller: Modest Mouse

Rune Keller
Update

Spiller netop nu: Arc The Lad: Twilight Of The Spirits. Interesser: Arcademuseum sæsonåbning. Afskyer: Fysisk arbejde. Film: Venter også på Hellboy. I min cd-afspiller: Chris Hülsbeck. På natbordet: Hellboy: Væk Djævelen!

Christian Desfeux
Grafik/Layout

Spiller netop nu: Tennis. Interesser: Tennis. Afskyer: At samle boldene op. Film: Mystic River. I min cd-afspiller: Frank Zappa - Roxy & Elsewere. På natbordet: Iliaden – Homer (genopfrisker historien om den trojanske krig)

UPDATE

Ved Rune Keller & Søren J. Svendsen

BATTLEFIELD 2 TIL MAJ

Digital Illusions og EA har endelig fundet nåde for deres hungrende fans og offentliggjort nyheden: Battlefield 2 er her om blot et lille års tid. Nu drejer det sig om moderne krigsførsel mellem soldater fra USA, Kina og en nyopfundet koalition af lande i Mellemøsten – gad vide om Digital Illusions har ladet sig inspirere lidt af Irak-krigen? De kæmper mod hinanden på baner med op til 100 deltagere ad gangen – det er 36 spillere flere end de 64, som første udgave kunne klare. Spillerne kan som tidligere også styre forskellige krigsfartøjer, fra jeeps over skibe til fly af forskellige slags. Battlefield-spillene har aldrig været realistiske, men de har været sjove.

Spræng huller i landskabet

Lidt mere realisme har man dog tænkt sig skal med i spillet gennem fysiksimulationen. Grafikmotoren er helt ny og kan nu beregne gennemtrængning af forskelligt materiale, afhængig af våbenkaliber og meget andet. Spillere skal nu lære at kende forskel på at være i dækning bag tykke mure og blot ligge i skjul under et løvtræ. Landskabet kan bombes i småstykker, og de vil være modelleringer af kendte områder fra vor tids væbnede konflikter. Skalaen for hver bane kan justeres, så det passer bedre med antal spillere – der er ikke brug for så meget plads, hvis man blot er 20, som hvis man spiller samtlige 100 på én gang. Er der nok deltagere, kan man vælge at spille i "Commander mode", hvor man kan få et overblik over slagmarken og udstikke ordrer til de mange soldater, man spiller sammen med. Hver spiller optjener erfaring, som kan låse op for mere raffinerede fartøjer, medaljer og specielle bemalinger til det fartøj, man bevæger sig rundt i. Udkommer kun til pc, men et ubekræftet internet-rygte sladrer lidt om en Xbox Live!-version. (sjs)
Mere info:
www.eagames.com

Med ny realisme må spillere regne med, at det bedst kan betale sig at ligge ned - bag noget tykt.

Det kunne sagtens være taget over Fallujahs gader, dette screenshot.

CT SPECIAL FORCES TIL DE STORE

Fra Gameboy til pc og konsol. Kan man få det bedre?

Det er en sjældenhed, vi oplever, når nu Gameboyspillet CT Special Forces bliver konverteret til 3D og udkommer til pc, Xbox og PlayStation 2 - det er normalt den anden vej rundt. CT står for Counter Terrorist, og hele titlen hedder CT Forces: Fire for Effect. Så kan vi nok alle sammen gætte, hvad gameplayet går ud på. Man styrer sin specialsoldat gennem missioner, hvor man skal finde og nedkæmpe terrorister. Man får ikke et uudtømmeligt arsenal til rådighed, men må klare sig med få skydevåben og de forsyninger, man kan finde undervejs. Det er Hip Interactive, som laver spillene, og de har tænkt sig at bruge pc'en og de store konsollers regnekræfter til at lave et mere realistisk spil. Grafikken forlader sit tegnefilmsagtige 2D-look og bliver et ægte 3D-spil, som både vil se mere realistisk ud og opføre sig efter fysikkens love. Udkommer til næste år. (sjs)
Mere info: www.hipinteractive.com

DEADLANDS

Engelske Headfirst Productions har fået fat i rettighederne til papirrollespillet Deadlands. Det er en dystopisk fremtidsverden i Det Vilde Vesten, efter at en megabombe blev sprængt og udslettede det meste liv i USA. Året er 2094, og derfor ser man både cyborgs og computere, men også seksløbere og cowboys. De overlevende mennesker skutter sig i de få byer, der er tilbage, og ude på den lovløse, golde prærie er der enorme storme og mutanter. Det lyder alt sammen meget hyggeligt, og det er da også lige i Headfirst Productions smag. De har i forvejen rettighederne til at lave et computerspil baseret på Call of Cthullhu, som er et papirrollespil baseret på H.P. Lovecrafts gysernoveller om ting med tentakler og mange munde fra jordens mørke urtid. (sjs)
Mere info: www.headfirst.com

Cyborg-cowboys i en mørk fremtid – lyder hyggeligt!

D-DAY-UDVIDELSE TIL COMBAT FLIGHT SIMULATOR 3

GMX Media vil meget gerne udgive den bedste add-on til Microsofts Combat Flight Simulator 3.0, som nogensinde er gået på vingerne. Og de får sikkert ret, hvis de ellers kan leve op til alle de punkter, som er med på spisesedlen over features, som man får med D-Day 1944. Det foregår naturligvis i luftrummet over Normandiet under D-Dagsinvasionen for 60 år siden. Man kan flyve maskiner fra begge sider af krigen, og der er medtaget en del reviderede typer af de velkendte modeller. F.eks. kan man både flyve en Spitfire IXc og IXe. Der er rettet nogle irriterende fejl, som har plaget bombeflyene i den originale Combat Flight Simulator 3.0, og GMX har fundet ud af at sætte landtropper på, som man kan kæmpe mod. Kampagnen er dynamisk, så man flyver ikke fastlagte missioner hver gang, men bliver stillet opgaver alt efter,

hvordan det gik tidligere. Der er i alt 120 missioner fordelt på fire kampagner. Skulle være udkommet, når dette læses. (sjs)
Mere info: www.gmxmedia.net

Eksplosionsfejlen i CFS 3.0 er fikset i D-Day 1944, lover GMX

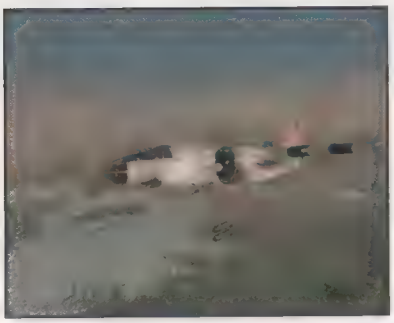

GAMECUBE-EFTERFØLGERE ANNONCERET

Der har længe verseret rygter om en rigtig opfølger til N64-spillet Paper Mario, der i sig selv var en slags opfølger til Super Nintendo-klassikeren Super Mario RPG. Nu har Nintendo annonceret, at Paper Mario 2 er under udvikling til GameCube af Intelligent Systems. Visuelt ligner spillet forgængeren, med illusionen af udklippede papirfigurer, og genren er igen rollespil med enkelte actionprægede elementer og minispil. Paper Mario 2 kommer sidst på året.
Inden årets udgang skulle GameCube-ejere også kunne købe det nye Mario Tennis, Mario Party 6, Star Fox 2 og Metroid Prime 2. Sidstnævnte vil som det første i serien byde på multiplayerspil. Med disse annonceringer for årets udgivelser kan de nye Zelda- og Mario-spil først forventes i 2005.
I Japan kommer der overraskende også et GameCube-spil i Fire Emblem-serien. Der har til ældre platforme været omkring ti udgivelser i Nintendos strategiske RPG-serie, men ingen i Europa. (rk)
Mere info: www.nintendo.com

Paper Mario 2.

Fire Emblem.

Metroid Prime 2.

TYSK SPILMOTOR PÅ BANEN

Trinigy GmbH fra Enigen i delstaten Baden-Württemberg er meget stolte af, at deres nye spilmotor Vision Game Engine er blevet valgt til brug i Emergency 3, som skal udgives af Take 2 på et p.t. ukendt tidspunkt. Emergency-serien er vel det tætteste, man kommer på et SimRedningskorps, uden at Will Wright blander sig. Trinigys spilmotor sørger ikke kun for grafikken, men også fysik og lyd. Det er normalt amerikanere, der tager sig af at udstede licenser til deres spilmotorer, f.eks. Half-Life, Quake eller Unreal. Derfor kan Trinigy godt være lidt stolte af sig selv. Trinigy håber også, at spilmotoren kan blive brugt i Xbox-titlerne Lula 3D, Psychotoxic og Gotcha! (sjs)
Mere info: www.trinigy.de

Vision Game Engine er udvalgt til brug i næste Emergency-spil.

EMPIRE EARTH 2

Empire Earth 2 bygger selvfølgelig videre på den i forvejen veletablerede undergenre af realtime-strategispillene, som blev startet med Age of Empires for godt otte år siden. Man styrer et af 14 forskellige folkeslag i en langvarig kamp om ressourcer og land. Bønder sættes til at fælde træer, så afgrøder og hugge sten, som de kan bygge huse af. Mad Doc vil gerne forbedre genren med bedre styringsværktøjer – genrens akilleshæl er den voksende kompleksitet , som opstår, når man skal holde styr på hundredevis af soldater og bønder, som tit står og gemmer sig bag et træ eller en bygning. Det skal være nemmere at styre dem, og kamptropper bliver meget bedre til at flytte rundt på kortene i formation. Det skulle også betyde færre "støvskysslagsmål", altså de typiske storslag mellem to hære, som mere ligner noget fra Anders And med en gigantisk klump af flyvende knytnæver og støv. Mad Doc vil også gerne gøre det mere effektivt at samarbejde, når man spiller netspil, så to allierede kan koordinere angreb. De er klar til pc i første halvår af 2005. (sjs)
Mere info: www.empireearth.com

Der skal være mere styr på tingene i Empire Earth 2.

RAZER VIPER 1000

Razer er tilbage med en 1000 DPI optisk mus, hvilket er 25% højere opløsning end Logitechs populære MX-serie. Hvis man vil have en Razer Viper, må man ty til VISA-kortet. Indtil videre forhandles den kun via internettet fra en butik i England. Prisen er $49 plus forsendelse. Razermusene har levet en omtumlet tilværelse. De kom til verden i 2000 som et luksusalternativ til gamere, som var træt af Microsofts og Logitechs dengang dårlige mus. Men teknologien og markedskræfterne overhalede Razer indenom. De to musegiganter gjorde deres mus bedre, og den optiske teknologi gjorde kuglemusen til en museumsgenstand på få år. (sjs)
Mere info: eurostore.razerzone.com

Den ny, optiske gamermus fra Razer har 1000 DPIs opløsning.

NYT CAPCOM-STUDIE

Clover Studio er navnet på en ny udvikler, der er grundlagt af Capcom. Holdet vil have 64 ansatte under ledelse af manden bag Viewtiful Joe, Atsushi Inaba. To andre af Capcoms store folk, Resident Evil-skaberen Shinji Mikami og Devil May Cry-instruktøren Hideki Kamiya, flytter også til den nye udvikler.
Første udspil fra Clover Studio bliver Viewtiful Joe 2 til PlayStation 2 og GameCube. I opfølgeren til det bemærkelsesværdige beat 'em up vil der være mulighed for at spille to sammen samt at bruge den nye replay-funktion, hvormed segmenter af

KELLERS KØLIGE KONSOL-KLUMME

SHINING FORCE-serien ser ud til at være på vej mod renæssance. Ud over det tidligere annoncerede remake til **GBA**, kommer der også to nye spil i serien. Det drejer sig om titlerne Shining Tears og Shining Force, der begge forventes til PS2.

SEGA SUPERSTARS er navnet på et nyt EyeToy-spil fra Segas Sonic Team. Her får spilleren mulighed for selv at optræde i minispil baseret på Sega-hits som Virtua Fighter, Samba De Amigo, Sonic og House of The Dead.

BOKTAI får en efterfølger. Som i det første **GBA**-spil er der tale om et actionpræget rollespil, hvor man udnytter en solsensor til at forbedre sin figur i spillet. Zoku Bokura No Taiyou: Taiyou Shounen Django udkommer til sommer i Japan og til efteråret i vesten. **DRAGON QUEST V** til PS2 – remake af gammelt Super Nintendo-spil – har solgt imponerende 1,5 millioner eksemplarer på blot to uger. Dermed er titlen den største salgssucces i Japan siden Final Fantasy X-2.

spillet kan gentages. Viewtiful Joe 2 udkommer til vinter. (rk)
Mere info: www.capcom.co.jp/clover

SNK sampakker nu nogle af deres mest populære spil til PS2 i USA. Således vil en pakke bestående af King Of Fighters 2002 og 2003 udkomme til efteråret, mens Metal Slug 4 og 5 kommer til foråret 2005. Hver af disse pakker vil koste lidt mindre end et normalt fuldprisspil.

MIDWAY ARCADE TREASURES 2 er på vej til alle konsoller. Det er en opsamling af 21 Midway-arcadespil fra perioden 1985-1995. Blandt højdepunkterne er Gauntlet 2, Hard Drivin', Mortal Kombat-serien og Xybots.

VAN HELSING præger biograferne og traditionen tro følger der også et spil med. Også den kommende King Kong-genindspilning bliver til et spil, hvor instruktør Peter Jackson angiveligt vil involvere sig i udviklingen.

LORD OF THE RINGS-ROLLESPIL FRA EA

Efter at have malket filmlicensen til sidste krone – troede vi – har EA et altomfattende rollespil i godteposen, hvor vi får lov at gennemspille hele sagaen om Ringen. Naturligvis stadig kun ud fra filmlicensen, eftersom Vivendi Universal har rettighederne til bøgerne. Gameplay vil spænde fra afrejsen i Herredet og frem til slaget ved Morannon foran Mordor. Spillerne skal leve sig ind i historien gennem sine karakterer, men vil møde de kendte personer fra filmen undervejs. Kampe foregår i runder og vil altså være knap så hektiske og actionprægede som de hidtidige Lord of the Rings-spil, men mere taktiske. Hvis man spiller godt, kan man låse op for missioner, hvor man får lov at kæmpe med Saurons styrker i deres forsøg på at finde Ringbæreren eller invadere Osgiliath og Minas Tirith. Spillet udkommer til Xbox, PS2, GameCube og GameBoy Advance til efteråret. (sjs)
Mere info: www.eagames.com

Udkæmp hele Ringkrigen i EAs kommende rollespil.

BURGER WARS

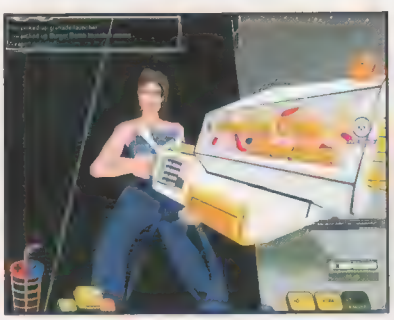

Smag mine Freedom Fries, taber!

Amped Labs gør grin med fastfood-industrien i deres nye Burger Wars-spil. Det foregår i året 2033, og de to eneste tilbageværende burgerkæder er i åben krig om kunderne. Ikke priskrig, nej, den ægte discountvare med flammekastere eller den frygtelige "Freedom Fries Shot Gun", der skyder med dødbringende pommes frites. Det er et actionmættet onlinespil, hvor man kæmper på store deathmatch-arenaer som Burger Clown-klovne i beskidte undertrøjer og med sved under armene, eller som bikini-babes med store bryster og bar hud i langskaftede støvler fra McBozo-kæden. De meget bistre figurer er en skarp kontrast til banerne, som er Super Mario Brothers-lignende "happy land" med en stor, smilende sol og tegnefilmsblomster. Man kan spille op til 64 på én gang, men når man logger af, bliver ens frags, udseende og andre data gemt, så man kan fortsætte næste gang, man logger på. Ud-

kommer til pc og Mac i løbet af sommeren. (sjs)
Mere info: www.burgerwar.com

NINTENDO MISTER EKSKLUSIVE UDVIKLERE

Nintendo og Silicon Knights har opsagt deres eksklusive samarbejdsaftale. Det betyder, at den canadiske udvikler nu er fri til at lave spil til alle platforme. Silicon Knights markerede sig med Eternal Darkness og Metal Gear Solid: The Twin Snakes som en af de væsentligste vestlige spiludviklere til GameCube.
En anden af disse var Factor 5, som samtidig har bekendtgjort, at de ikke vil udvikle flere spil til GameCube. Factor 5 har gennem de sidste to generationer været fast Nintendo-udvikler med mange gode Star Wars-spil på samvittigheden. Det forventes, at det tysk/amerikanske firma nu vil hellige sig PSP og næste-generations konsoller. (rk)
Mere info: www.siliconknights.com, www.factor5.com

Silicon Knights udvikler nu multi-platform...

... deres sidste Nintendo-spil blev The Twin Snakes.

ALFA: ANTITERROR

Det kan godt være at Los Angeles SWAT-politi og John fra P.I.S. har rendt med al berømmelsen, når det gælder indsatsstyrker til bekæmpelse af kriminalitet og terror. Men fokus for det nye ALFA: Antiterror-strategispil er KGBs ALFA-gruppe, som blev grundlagt i 1974, under Sovjettiden. Det var russernes middel til at bekæmpe terrorister såvel som organiseret kriminalitet. I spillet skal man styre sin antiterrorgruppe under vigtige operationer for KGB i bl.a. Tjetjenien og Afghanistan såvel som i hjemlandet, og perioden strækker sig fra 1984 til 2001. Grafikken viser et frit 3D-landskab, men man flytter efter tur. MiST Land som udvikler spillet, er godt klar over, at der skal våben til for at gøre os alle glade. Derfor kan man skyde med SVD-rifler, AKSU-74, Colt og raketstyr. De demo'ede spillet under E3, men det udkommer først til efteråret, til pc. (sjs)
Mere info: www.mistland.com

Bekæmp oprører i Afhganistan som KGBs ALFA-gruppe.

NY N-GAGE

Oven på det skuffende salg og kritikken af designet og funktionaliteten af N-Gage, har Nokia lavet en ny model af konsollen: N-Gage QD. Den nye version byder på en skarpere skærm, bedre spilorienterede knapper og muligheden for at skifte spil uden at skulle skille maskinen ad. Samtidig er den såkaldte "side talkin'"-orientering droppet; man skal tale i N-Gage QD som i en normal mobiltelefon. Med en pris på $99 med abonnement og $199 uden, er systemet også billigere end sin forgænger. Til gengæld fungerer den ikke længere som FM-radio og MP3-afspiller. (rk)
Mere info: www.n-gage.com

ASHERON'S CALL UDVIDER IGEN

Efter tre års pause har Turbine Entertainment tænkt sig at udsende en ny udvidelsespakke til onlinerollespillet Asheron's Call, der for nylig blev købt hjem fra Microsoft. Udvidelsespakkens primære formål er at få introduceret et nyt spil for butikkerne og kunderne. For tiden kan man kun købe Asheron's Call som et download fra Fileplanet.com. Prisen er $12,95, og det inkluderer en måneds spiltid. Grafikken får et ordentligt løft fra 1999-stil til noget mere tidssvarende med dobbelt så store textures og flere polygoner i figurer og landskab. Dernæst er der en ny type gameplay under udarbejdelse, som vil være henvendt til veteranerne i spillet, der synes, de har set og prøvet det hele lidt for mange gange. Der er andre features undervejs, men dem holder Turbine gemt bag ryggen indtil videre. Udvidelsen vil med al sandsynlighed blive distribueret i butikkerne. Udkommer foråret 2005 til pc. (sjs)
Mere info: ac.turbinegames.com ■

Siden Dark Majesty for knap tre år siden har Asheron's Call ingen udvidelser fået.

➤➤➤➤➤➤ SPIL PÅ VEJ

JUNI
- Blitzkrieg Burning Horizon
- Ground Control 2: Operation Exodus
- Leisure Suit Larry Collection
- Richard Burns Rally
- Thief: Deadly Shadow

AUGUST
- Catwoman

SEPTEMBER
- Battlefield 1942: The WWII Anthology
- Codename Panzers
- Leisure Suit Larry: Magna Cum Lauda
- Myst 4 Revelation
- S.T.A.L.K.E.R - Shadow of Chernobyl
- Silent Hunter 3
- Warhammer 40.000K: Dawn Of War

NOVEMBER
- Kong Arthur
- Polar Express

Månederne er vejledende og baseret på de danske distributørers oplysninger. Se flere fremtidige titler på vores hjemmeside: www.privatcomputer.dk

Star Wars Galaxies: Jump To Lightspeed

Vi glæder os stadig til at se implementeringen af de store skibe.

Dette blads målgruppe taget i betragtning må der sidde en del læsere derude med kærlige minder om X-Wing og TIE-Fighter-spillene. Lucasarts sluttede denne serie af på værst tænkelige måde, med spil der nærmest ignorerede singleplayerdelen. Nu er der snart mulighed for at flyve i de herlige rumskibe igen. Men ikke helt som vi husker det.

Da Star Wars Galaxies blev annonceret, var planen, at man skulle kunne flyve mellem planeterne, men størrelsen af opgaven var større end forventet, og flyveriet blev udskudt til denne udvidelse.

Nu er de første detaljer sluppet ud, og sommerfuglene er begyndt at indtage vores maver her på redaktionen. Først og fremmest skal det nævnes, at man fra starten vil kunne hoppe i en flyver og tage af sted. Men det vil være en yderst begrænset oplevelse. For at komme fuldt i gang, skal man i gang med en af spillets fire nye professioner. Helt fastlagte er det ikke, men et kvalificeret gæt vil være, at minimum en af dem vil beskæftige sig med produktion af fly og resten være forskellige pilot-muligheder.

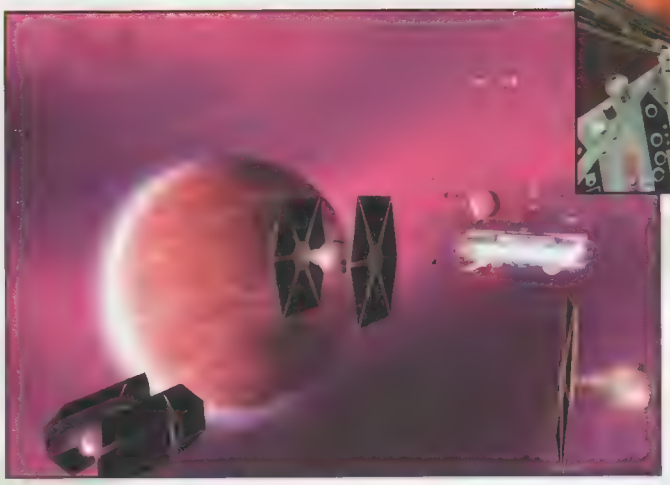

Alle de klassiske fly-typer vil naturligvis være der.

Nede på jorden

Allerede nu står det klart, at de nye missionstyper vil være ganske varierede. En del vil være rene luftmissioner, men reparation og indkøb af nye dele vil foregå som al anden handel i Galaxies, på jorden. Andre missioner vil være delvist baseret på flyveevner, men også kræve at man snakker med eller kæmper mod npc'er, når man når frem.

De helt store, og endnu ubesvarede, spørgsmål ligger imidlertid i selve rumkampene. Dine evner med joysticket vil naturligvis være vigtige, men da der jo er tale om et rollespil, vil der også ligge et ekstra lag i beregningen.

Et andet stort spørgsmål er, om de nye evner skal tages fra ens eksisterende skill points, eller om man bliver udstyret med en ny flok point til de flyvende evner. Det vil næsten være nødvendigt, da man ellers vil afskære folk fra at kunne blive gode i begge dele af spillet.

En ting er sikkert – enhver Star Wars-fan bør allerede nu glæde sig. Og vi glæder os til at pumpe Lucasarts for information på E3.

Anders Lauge Madsen

Rainbow Six 3: Athena Sword

Rainbow Six-serien kan vel uden at lyve kaldes startskuddet til den sande storm af taktiske shootere, de sidste år har budt på. Forståeligt nok, for spillet er i sin kerne godt. At styre sit eget lille anti-terrorist-team har aldrig været hverken sjovere eller nemmere, og efterhånden som serien har udviklet sig, er den gået fra at lægge al vægten på det taktiske og til en noget mere brugervenlig form. Taktikken er der stadig, men er slet ikke nødvendig som i forgængerne.

I Athena Sword er det terrorister i Grækenland og Italien, der skal bekæmpes. Og det skal med det samme siges, at banerne i singleplayerkampagnen er noget af det bedste, serien hidtil har budt på. I multiplayer får vi fem nye spiltyper – blandt andet capture the enemy, hvor fjenderne ikke dør, men overgiver sig, når de skydes. De kan dog befries af holdkammeraterne, og spillet slutter ikke, før et helt hold er pacificeret. Det kan resultere i nogle herligt hektiske kampe.

Ingen trykkende studenterhuer

Desværre lider spillet af de samme fejl som forgængeren – kunstig intelligens, der føles meget kunstig. Dine holdkammerater sidder fast i banerne for et godt ord, og det ender ofte med, at man skal rende rundt og samle dem op, fordi døre eller kasser kom i vejen.

Fjenderne opfører sig også til tider tvivlsomt, og af og til bemærker de dig ikke, før du står et par meter fra dem.

Deres skydeevner rangerer mellem det helt fantastiske, hvor man lige stikker hovedet frem og får en kugle mellem øjnene, og lettere debilt hvor de nærmest bare skyder hæmningsløst omkring sig.

I sidste ende gør Athena Sword det, den skal. Den udvider originalen med nyt indhold af god kvalitet. Lidt rettelser i den kunstige intelligens havde dog været velkomment.

Masser af variation i banerne.

Så for fans af serien er den et must, og viser det bedste banedesign hidtil. Men vi ville stadig gerne have mulighed for at give mundtlige ordrer ligesom Xbox-spillerne kan. Men hvad – der skal jo være lidt til næste udvidelse.

Anders Lauge Madsen

Athena Sword

Genre: Taktisk shooter
Systemkrav: Kræver Rainbow Six 3, 800 MHz cpu, 128 MB ram (256 MB til WinXP), 32 MB 3D-kort
Anbefalet: 1,2 GHz cpu, 512 MB ram
Producent: Red Storm Entertainment
Distributør: Ubi Soft Danmark, tlf: 3832 0300
Vurdering: Hverken hujende godt eller slemt på nogen måde. Fik man ikke nok i originalen, er den klart anbefalelsesværdig.

Nogle af spillets lokaliteter er ret skumle. Her er det et slagteri med diskotek.

Det intetanende offer står i lykkelig uvidenhed om min tilstedeværelse.

Sådan skal den statistisk se ud! To fluer med et smæk og maksimum stealth.

Hitmans Contracts

Hitmans Contracts

Genre: Action
Systemkrav: 800 MHz cpu, 128 MB ram, 32 MB 3D-kort
Anbefalet: 1,6 GHz cpu, 256 MB ram, 64 MB 3D-kort
Udgivet af: Eidos/IO Interactive, www.hitmancontracts.com
Distributør: Ubi Soft Danmark, tlf: 3832 0300
Vurdering: Konceptet er stadig genialt og banedesignet gennemført, men det er meget begrænset med nyskabelserne.

Da Hitman: Codename 47 udkom i 2000 var det noget nær en revolution for sin genre. Den dybde og detaljerighed, man fandt i både gameplay og banedesign, var ikke set før, og danske IO Interactive kunne med rette være tilfredse. To år senere blev Hitman fulgt op af en 2'er, som var endnu mere finpudset og gennemført uden dog at have ændret væsentligt på gameplay'et. Små to år er der gået igen, men nu er det tredje spil i serien endelig kommet: Hitman Contracts (HC). Lejemorderen agent 47 er på banen igen, og endnu engang fandt jeg den lydløse frem fra skuffen, slukkede lyset og klistrede mig fast til skærmen.

Spillet begynder med en kort intro, hvor man ser 47 på vej ind i en lejlighed med et seriøst sår i maven. Han er omtåget, og på grund af lydene i rummet og omgivelserne får han en række flashbacks fra sine gamle jobs. Disse flashbacks bliver således til de missioner, som spilleren skal gennemføre, og der er altså hele vejen igennem tale om tilfældige opgaver uden nogen fremadskridende historie, heraf navnet Contracts. Baggrundshistorien kunne lige så godt have været droppet, for selv om ideen med flashbacks er fin, ville det have været rarere, at man måske selv kunne vælge sine missioner i stedet for at følge et lineært forløb. De forskellige baner har alligevel ikke noget med hinanden at gøre på nær nogle få, som hænger sammen, så det virker meget mystisk, at der partout skal være en handling.

Gode gamle hitman

Der er næsten ikke pillet ved gameplayet fra de forrige spil. Man spiller stadig den skaldede 47, og man skal stadig udføre opgaver og dræbe vigtige personer, redde gidsler eller sabotere diverse skumle foretagender. Der er absolut intet revolutionerende eller nytænkende ved HC på det punkt. Når det er sagt, skal man ikke glemme, at gameplayet i forvejen virkelig var gennemført. Intet andet spil giver så mange muligheder for at fuldføre sine missioner som Hitman. Man vælger selv, om man vil være en hensynsløs psykopat med en konstant finger på aftrækkeren, eller om man vil være mere sofistikeret og snige sig rundt eller klæde sig ud som andre mennesker og gøre det af med folk i stilhed. Vælger man den første metode, kan de fleste af missionerne faktisk gennemføres på meget få minutter, men spillet er designet til, at man skal gå mere stille med dørene... og det er også klart det sjoveste.

Gameplayet ville dog falde totalt til jorden, hvis banedesignet ikke var gennemtænkt, og her brillerer HC virkelig. Det fede er nemlig, at selv om hver mission har et klart mål, så er der ikke fastlagt nogen bestemt vej for at nå det. Banerne er opbyggede, så der er forskellige konkrete løsninger på opgaven, men alligevel er der stadig plads til at improvisere hen ad vejen. Denne kæmpe frihed er simpelthen enestående for Hitman, og det er virkelig det bærende element i hele spillet.

Lidt nyt under solen

Nyskabelserne i HC kan næsten skrives på en linje. Der er kommet nogle nye våben, heriblandt en slagterkrog til at slå hårdt med og en pude til at kvæle med. Våbenarsenalet er meget begrænset, men det er underordnet, for man ender alligevel med næsten kun at bruge sin fiber wire, da den går igennem alle sikkerhedskontroller og er god til at kvæle med.

Der er i alt 12 nye missioner, som spænder meget vidt lige fra en skotsk herregård til havnen i Rotterdam. Sidstnævnte lyder muligvis bekendt, og omkring halvdelen af banerne er da også remakes af gamle missioner fra Hitman 1 og 2, blandt andet den berømte jagt på Lee Hong. Selvfølgelig ligger de også og rumsterer i 47's underbevidsthed, og mulighederne i banerne er da også forøgede, men jeg er lidt skuffet over, at IO ikke har fundet på nogle helt nye omgivelser og mål. Antallet af baner er heller ikke imponerende, og selv om man ofte må prøve en mission flere gange, er levetiden for spillet forholdsvis kort. Til gengæld kan en mission løses på flere måder, og når man har gennemført spillet, kan man prøve at forbedre sine karakterer i de enkelte missioner.

Spillets vejreffekter er simple, men meget overbevisende.

Banen her vrimler med døde 47-kloner. Hvor kommer de mon fra?

Verdens stiveste mand

Grafikken i HC har fået en til-trængt ansigtsløftning. Lyssætningen er blevet meget bedre, og farverne ændrer sig gevaldigt efter omgivelserne. Grafikkens udseende har fået et tåget og lidt grumset look, som efter min mening giver stemningen et ekstra pift. Vejreffekterne er også forbedret betydeligt, og man er overhovedet ikke i tvivl om, hvad vejrudsigten har været forud for missionerne. 47 er der dog ikke sket meget med. Han er stadig en rå satan, men lidt stiv i sine bevægelser. Der skulle efter sigende været kommet nye tricks og moves til ham, men de gemmer sig godt.

Jesper Kyd står igen for den musikalske del af spillet, og det arbejde gør han udmærket. Musikken er ikke mærkbar i de fleste missioner, men den er der, og den trænger ubevidst igennem og passer rigtig godt ind i spillet. 47 er en mand af få ord, men den dialog, som er i spillet, er udmærket og så heller ikke mere. Lydeffekterne er overbevisende, og især i et silende regnvejr skinner lyden igennem. Kombinationen af Jesper Kyds lidt syrede musik og de gode lydeffekter skaber en god stemning.

Konklusion

Som det muligvis fremgår, er min begejstring for HC ikke ubetinget stor. Det er rart endnu engang at få lov at snige sig rundt med en lyddæmpet pistol og uddele headshots, og det er dejligt at se, at IO trods alt har finpudset mange detaljer fra Hitman 2 – blandt andet grafikken, som har fået mere liv og sjæl. Miljøet og omgivelserne er mere rå og dystre end de forrige spil, og på det punkt bidrager den opdaterede grafik virkelig til stemningen. Selv om man ved direkte sammenligning med andre nutidige spil ville rynke brynene over for HCs grafik, så passer den perfekt til dette spil.

Men ud over grafikken og det geniale banedesign er manglen på nyskabelser et stort minus. Der er næsten ingen nye våben, ingen nye legeting (inspiration fra James Bond savnes) og genbrug af missioner er lidt kikset. Multiplayer må vi også undvære denne gang, selv om undertegnede gerne havde set en coop mode, sniper arena eller ren deathmatch. Desuden er spillet for kort, med mindre man vil have alt til at være 100% perfekt. Men misforstå nu ikke budskabet. Hitman Contracts er på mange måder et genialt spil, som endnu engang greb mig. Men det kunne have været perfekt.

David Lebech

Er man til den slags, kan man jo more sig med et strip-show.

Teksturerne efterlader en del at ønske.

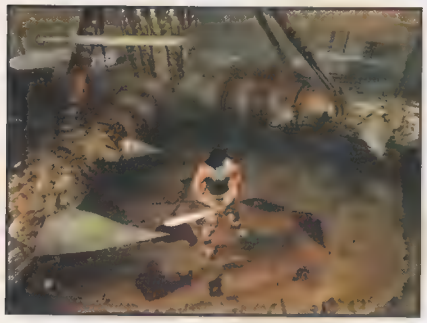

Imponerende hvad folk går igennem for at holde barbarer ude.

En af de lumske arenaer Conan støder på under sin færd.

CONAN

Conan

Genre: Action/Adventure
Systemkrav: 1GHz cpu, 256 MB ram, GeForce 3 eller bedre
Anbefalet: 1.6 GHz cpu, 512 MB ram
Udvikler: Cauldron/TDK
Distributør: PAN Vision, tlf: 7023 7323
Vurdering: Uden Conan-navnet havde dette spil næppe kunne udgives til fuld pris. Man kan diskutere om navnet ændrer på det.

Generelt er der ikke meget plads til venner i Conans verden.

Lige med undtagelse af Terminator-filmene, er der vist sjældent nogen rolle, der har passet sin skuespiller så godt som Conan passede til Schwarzenegger. En barbar hvis samtaler hovedsageligt blev ført med et stort sværd. Figuren startede i bogform, og senere opsnappede Marvel figuren, og gav ham sit eget blad. I filmverdenen havde Schwarzenegger hovedrollen i to film om ham – og så var der lige Red Sonja, som vi vælger at ignorere helt. I hvert fald må dette franchise betegnes som ret udvandet, men mon ikke Cualdron har opsnappet rettighederne, da de hørte rygterne om en ny kommende Conan-film. Den kom Arnolds guvernørkarriere heldigvis i vejen for, men spillet har vi nu fået i hænderne alligevel.

Spillet indledes med en rasende kedelig introfilm, der prøver at piske stemning op uden det store held. Pointen i den små fem minutter lange introtale er, at Conan er på vej hjem for at besøge sine sidste overlevende slægtninge. Sådan skal det selvfølgelig ikke lige gå: Han finder i stedet landsbyen slagtet, og drager på hævntogt.

Teknikken fra gode gamle dage

Selvom jeg ikke bryder mig om ordet retro, er det svært at finde et ord, der bedre betegner den spilleoplevelse, som Conan byder på. Spillet er stort set ren action, med lidt blandede småopgaver til at bryde rytmen. At kalde dem puzzles ville være en overdrivelse.

Conan er fra starten udstyret med et stort sværd, og hen ad vejen finder man andet skarpt legetøj at svinge om hovedet. Kampsystemet er faktisk ikke slemt, og efterhånden som det skrider frem, har man et ganske imponerende udvalg af slag tilgængelig.

Desværre bruges de mod en række af de mest hjernedøde fjender vi længe har oplevet. Generelt fungerer de således, at de står stille til du kommer indenfor 10 meter, derefter løber de i lige linje mod dig. Buttonbashing går ikke, men så snart man lærer at blokere fjendens slag bliver kampene en noget triviel affære.

På lydsiden har vi først og fremmest en række lettere overgearede skuespillere, men også en positiv overraskelse. Cauldron har nemlig sikret sig den flotte musik fra første Conan-film. Et lækkert soundtrack må man sige, men desværre ikke helt optimalt udnyttet.

Som en mursten i olie

Men kernen i et spil er jo som bekendt gameplayet, og heller ikke her vinder spillet mange venner. Styringen er statisk og sløv, og tydeligvis ikke gearet til styring med andet end joypad. Selv en ordentlig omgang finjustering kan ikke fjerne den langsomme responstid. Endnu værre er det, at Conan hænger fast i landskaberne, og ikke nødvendigvis altid har lyst til at gøre det, du beder ham om.

Grafikken er uinspireret og havde end ikke været imponerende for tre år siden. Et par tekstureffekter afslører at spillet i virkeligheden ikke er så gammelt, men kønt at se på kan det ikke kaldes. Banedesignet følger den begrænsede stil, og man har tydeligvis kæmpet hårdt for at skjule det enorme antal usynlige vægge i spillet – uden held.

Generelt er det svært at finde meget positivt om Conan, der i DEN grad er en konsolkonvertering uden sjæl. Selv for fans af figuren kan det ikke anbefales. Der ville det aldrende Rune stadig være et bedre valg.

Cauldron viste takter til rent faktisk at have et godt spil gemt i sig med Chaser. Den velvilje taber de kraftigt på gulvet med dette halvhjertede miskmask.

Anders Lauge Madsen

UEFA Euro 2004

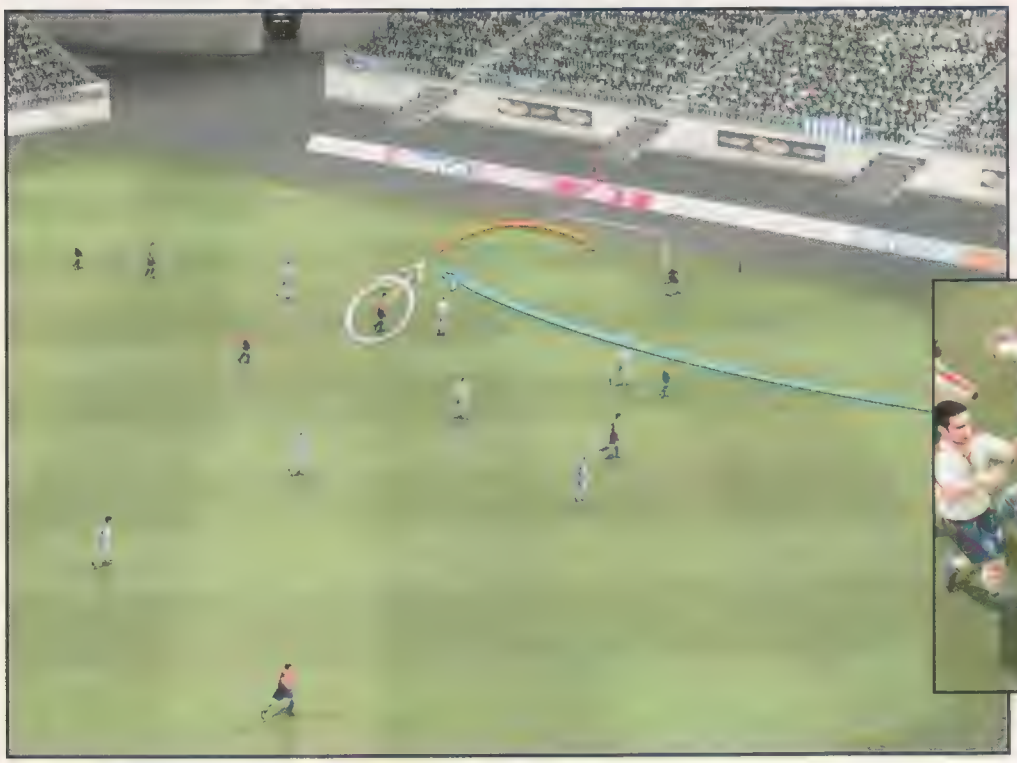

Nogle streger forsøger at skabe

Overblik over scoringssituationen.

Jon Dahl er fri foran målet.

Hver eneste gang der er VM eller EM i fodbold, suppleres den årlige udgivelse af Fifa med et spil dedikeret til den store turnering. EA Sports har ikke gjort en undtagelse i år, selv om udgivelsen mest virker som en pengemaskine snarere end som tilfredsstillelse for forbrugerne. Der er ikke meget at komme efter, og Euro 2004 beskrives bedst som en udvidelsespakke til Fifa.

Noget nyt under solen?

For at retfærdiggøre udgivelsen forsøger EA Sports selvfølgelig at lave nogle få justeringer i forhold til Fifa, men det er meget begrænset, hvad de har fundet på denne gang. Det er blandt andet blevet til et par nye tricks med bolden, men anvendeligheden af disse kan diskuteres. Derudover er der kommet nogle nye game modes heriblandt fantasy, der, som navnet antyder, giver mulighed for at sammensætte et hold af ens yndlingsspillere frit efter fantasien. Udover fantasy er der "home and away" samt "situation", men der er virkelig ikke noget nyt at hente her.

Styringen foregår præcis som i Fifa 2004. Dette inkluderer også den nye "off-the-ball"-kontrol, som åbner op for nye muligheder på banen, men som er svært at mestre til fulde. Freestyle-funktionen fra Fifa 2003 har man skåret ned på, og det er i mine øjne meget ærgerligt, for der var mange muligheder i den.

Tager man de kritiske briller af og kigger på det væsentligste i spillet, nemlig muligheden for at spille EM, så fungerer den del udmærket. Man kan vælge at starte sit spil helt tilbage fra begyndelsen af EM-kvalifikationen i efteråret 2002 og spille alle venskabskampe og kvalifikationskampe, eller man kan gå direkte til slutrunden og løfte trofæet.

Det er stadig flot

Grafikken trækker virkelig stemningen i vejret. Spillerne ligner mere og mere deres levende forbilleder for hvert eneste år – de er meget livagtige og animationerne af deres løb, spark osv. er rigtig godt udført: Man kunne måske savne nogle flere detaljer hos publikum, som stadig ligner en flok malerklatter på en væg, men man lægger alligevel ikke mærke til dem. Menusystemet bør også få et par ord med på vejen, for det er fuldstændig inficeret med konsolitis, som vi ynder at kalde det, og det er på ingen måde blevet optimeret til pc.

Ally McCoist og John Motson leverer endnu engang kommentarer til kampen, men de kunne ligeså godt have droppet den del. De er selvmodsigende og ensformige at høre på, og der kommer aldrig noget specielt intelligent over deres læber. Ellers er lyden generelt, som den skal være: Stemningsfuld og fyldt med tilskuerjubel og spillerråb.

Alt i alt virker Euro 2004 som en skygge af Fifa 2004. Det er overhovedet ikke et dårligt spil, for det har jo trods alt en fremragende storebror, men der er meget få nye ting på programmet, og i Fifa får man både internationale hold, alverdens klubhold, mulighed for at spille en karriere osv. Fifa har meget mere at byde på, og det er svært for mig at se, hvorfor man skulle gå ud og investere i Euro 2004.

David Lebech

UEFA Euro 2004

Genre: Sport
Systemkrav: PIII-700MHz, 128MB ram, 32MB grafikkort
Vi anbefaler: 1GHz CPU, 512MB ram, gamepad
Udgiver: EA Sports, www.easports.com
Distributør:
Vurdering: Euro 2004 er et udmærket spil, men manglen på nyskabelser trækker ned. Invester dine penge i Fifa 2004 i stedet.

Spillerne virker meget livagtige i deres opførsel.

GameZone GameZone GameZone GameZone GameZone GameZone GameZone GameZone GameZone

I det vestlige Frankrig var der mange kampe om territorium.

Forbedringer af provinserne dukker op som bygninger på landkortet.

Two Thrones

Genre: Strategi.
Systemkrav: 450 MHz CPU, 128 MB ram
Vi anbefaler: 600 MHz CPU
Udgiver: PAN Vision, www.paradoxplaza.com
Vurdering: Et uheldigt forsøg på at lave simpel strategi for begyndere med simpel grafik og grim lyd.

Two Thrones

Det er den langvarige krig i Frankrig for 700 år siden, som er temaet for Two Thrones. Englænderne og Frankerne har ikke helt den samme opfattelse af, hvem der kan gøre krav på Frankrigs trone. Det var i denne periode, at Jeanne d'Arc kom ind fra venstre og tævede englænderne, indtil de fik hende dømt for kætteri og brændt på bålet. Two Thrones fokuserer ikke på Jeanne d'Arc, men på de tørre tal bag krigen fra 1337 og frem til 1420'erne. Man får også Rosekrigen med i købet, som foregik i England i slutningen af 1400-tallet, da hertugerne af York og Lancaster kæmpede om arvefølgen til Englands trone. Gameplayet er strategi i den helt tunge klasse, hvor man får lov at flytte brikker rundt på et oversigtskort over det nordvestlige Europa.

Penge og politik

Paradox Entertainment har med vilje lavet Two Thrones meget mere overskueligt og nemt, end deres berømte Europa Universalis-serie, som virkelig er kompliceret og kræver mange timers oplæring. Nu foregår stort set alt gameplay direkte på landkortet over Europa, og ikke så meget gennem undermenuer. Man skal vælge at bruge sine skatteindtægter på at udbygge landbruget, så man kan lave soldater til krigen, men også at investere i teknologiske opgraderinger, som kan give en fordel på økonomien eller i krig. Jo flere provinser man besidder, desto flere muligheder har man for at skrabe sølv og korn sammen, som er grundelementet i enhver hær i Two Thrones.

Stænderne brokker sig

I Paradox' spil skal man altid træde varsomt med sine ambitioner. Hvis man går i krig med sine naboer, risikerer man hurtigt, at de andre spillere rotter sig sammen og erklærer krig mod en selv. Systemet er blevet gjort lidt mere simpelt i Two Thrones, men man skal stadig komme med en god grund for at føre krig, og man skal også holde sig gode venner med de forskellige stænder i samfundet og kirken. Der kommer pop-ups undervejs, hvor man enten får informationer om historiske begivenheder eller skal vælge at støtte en adelsmand eller borger. Man kan ikke holde sig gode venner med alle stænderne, men hver stand giver forskellige bonusser til ens hær, så man kan "skræddersy" tropperne ved at være flink ved enten borgere eller bønder i en provins.

Simpelt uden at være godt

Paradox laver strategispil, som Avalon-Hill altid har gjort de sidste 40 år. Forudsigelige og ikke specielt kønne, men man ved altid hvilken slags oplevelse, man kan forvente. Med Two Thrones ville de gerne prøve at lokke nye spillere til genren ved at lave et spil, der er lidt mindre kompliceret og lidt mere som de velkendte real-timestrategispil. Men det er de ikke sluppet godt fra. De har fjernet en masse af det, der gør, at man kan holde den grimme grafik og det irriterende interface fra Europa Universalis ud. Hvis man er ny og grøn i strategigenren, så synes jeg, at man kunne fortjene en bedre velkomst end det, Paradox Entertainment her har begået. Er man en durkdreven fætter allerede, så vil man kun fnyse hånligt af det oversimplificerede Two Thrones. Hvis man virkelig gerne vil prøve et fængslende og godt strategispil om middelalderen, så køb hellere Crusader Kings, som Paradox lige har udgivet.

Søren J. Svendsen

Et højreklik flytter tropper rundt mellem provinser.

Diplomati med naboerne er simpelt menuklikkeri, men vigtigt at holde øje med.

and "PlayStation" are registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc. All Rights Reserved. XBOX registered trademarks of Microsoft Inc. All Rights Reserved

Det er DEFCON 1 her under den kolde krig.

Som russere er vi ved at gå ind i Afghanistan.

Rise of Nations: Thrones and Patriots

Thrones and Patriots

Genre: Realtime-strategi
Systemkrav: Kræver Rise of Nations, 500 MHz cpu, 128MB ram
Vi anbefaler: 1GHz cpu, 256 MB ram.
Udgiver: Microsoft Games, www.riseofnations.com
Vurdering: Gode nye kampagner, fede enheder og regeringsformer, men stadig for meget micro management.

Thrones and Patriots er en udvidelse til Brian Reynolds og Big Huge Games' Rise of Nations, et realtime-strategispil, der er blevet godt modtaget af alle. Den største svaghed ved originalen var, at der var en ret anonym kampagne, mens gameplayet i sig selv var fedt nok. Det er der ikke ændret meget på med udvidelsen: man bygger sine baser, sender små mænd ud for at så marker, fælde træer og hente olie eller guld – afhængig af tidsalderen. Så laver man nogle soldater og kaster dem i hovedet på fjenden. Men nu er der kommet fire, rigtige kampagner fra verdenshistorien startende med Alexander den Stores felttog i Grækenland og Lilleasien og sluttende med Den Kolde Krig. Det er min favorit, når man kæmper som USSR eller USA om verdensmagten. Men fordi der er atomvåben med i regnestykket, kan man ikke bare hapse løs af lande, som man har lyst. Et DEFCON-meter holder øje med spændingerne mellem USSR og USA, og pludselig kan missilerne flyve og udradere en masse provinser.

Samme surdej

Der er kommet seks regeringsformer, f.eks. giver en republik en bedre økonomi end et despoti, mens man som despot kan bygge billige barakker og pumpe soldater ud for få penge. Der er en håndfuld nye enheder og seks nye folkeslag, bl.a. amerikanere og to indianerstammer, og man får endelig lov til at kæmpe med elefanter, hvis man er perser eller inder. Interfacet er det samme, og derfor er de samme problemer der stadig: at man skal styre så pokkers mange enheder alle mulige steder på kortet. Jeg får stadig musearm af at spille Rise of Nations, og desværre retter Thrones and Patriots ikke på denne uheldige kvalitet ved spillet. Men når det er sagt, så kan jeg kun anbefale pakken til alle, der har nydt at spille Rise of Nations.

Søren J. Svendsen

Anno 1503: Treasures, Monsters and Pirates

Anno 1503

Genre: Realtime-strategi.
Systemkrav: 500 MHz cpu, 128 MB ram, 1,6 GB harddisk.
Vi anbefaler: 1GHz cpu, 256 MB ram.
Udvikler: Sunflower
Udgiver: EA Games, www.anno1503.com
Vurdering: En beskeden tilføjelse af nyt og stadig ingen multiplayer.

Anno 1503 er et rigtig hyggespil, som man kan tilbringe timevis med. Det er en slags samfundssimulation på niveau med The Settlers, men her foregår det i Amerika, hvor man skal få en koloni op at køre i konkurrence med de lokale stammefolk, andre kolonimagter, pirater og Moder Natur. Sådan en lille nybyggerby får man op og køre ved at bygge depoter til mad og byggematerialer og så gradvist udvide økonomien med råstofindvinding, plantager, landbrug med mere. Til tider kommer man op at toppes over territoriet, så man får brug for soldater. Men som i The Settlers er gameplayet centreret om at stå og se det lille samfund gro, mens man skal holde øje med, at andre kolonier ikke bliver aggressive.

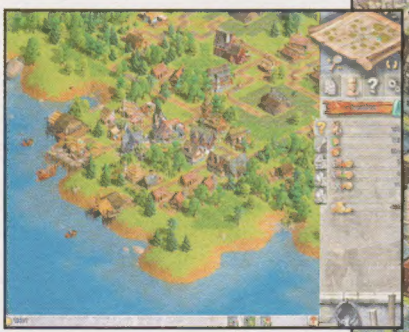

Den unge koloni blomstrer.

I et af scenarierne skal man befri en vigtig koloni.

Ingen multiplayer

Der er en portion nye scenarier med, blandt andet et, hvor man skal indtage en koloni, og et hvor man jager pirater. Udvidelsespakken gør spillet smukkere med flere forskellige typer bygninger og pynt til byerne. Man kan nu også sende sine folk ombord på skibe, og der er også flere, nye slags vilde dyr som gorillaer; i visse scenarier er det de vilde dyr, der er ens fjende. Jeg er ikke imponeret over den beskedne mængde nye features, som Sunflower har pakket med. Dog er den ny statistikskærm, som viser en samlet opgørelse af kolonien, en tiltrængt forbedring. Anno 1503 er stadig et hyggeligt spil, men overskueligheden daler voldsomt, når ens koloni har vokset sig stor. Jeg var ikke specielt pjattet med 1503, da det udkom, men jeg ville dog meget gerne have spillet det over netværk. Det lovede Sunflower – men de har opgivet. Derfor har jeg meget svært ved at se, hvordan denne pakke skulle gøre spillet sjovere eller bedre.

Søren J. Svendsen

Knut Eriksson af Sverige er på felttog i Baltikum.

Kludetæppet Europa med over 1000 provinser og meget komplicerede slægtsrelationer.

Bang, Karoline! Folk dør til højre og venstre eller bliver småsindssyge. Hvis ikke arvefølgen er rigtig, så mister man alt.

Crusader Kings

Crusader Kings er et "grand strategy game" – et spil om de helt store linjer i middelalderens Europa og Mellemøsten. Fra 1066 og frem til midt i 1400-tallet skal man holde sig oven vande i det kæmpemæssige kludetæppe af provinser, små fyrstedømmer og kongeriger, som Europa bestod af for 1000 år siden. Man skal kæmpe om at nå toppen i det feudale Europa, men man er ikke ene om det. Det gælder om at få familiedynastiet til tops ved at få døtrene gift med de rigtige mennesker og sørge for, at arvingen bliver holdt glad og tilfreds, så riget ikke smuldrer, når farmand dør.

Adel forpligter

Det er prestige og gudfrygtighed, som vejer tungest i jagten på ære og rigdomme. Som konge eller hertug får man ikke lov til at styre mere end syv-otte provinser selv, resten tager vasallerne sig af – det er grever og hertuger, deriblandt ens voksne børn. De betaler skat til kongen og stiller med regimenter, når man ønsker at mobilisere til krig. Det er derfor, det er sjovt at være konge eller hertug – så kan man bruge de andres soldater. Land får man nemlig kun ved at gå i krig mod hedningene ved Østersøen og senere gennem korstog mod sheikerne i Nordafrika og Mellemøsten. Resten af tiden må man prøve at få sine sønner og døtre godt gift, eller måske gøre krav på en hertugtitel ved lidt dokumentfalsk og en rask krig.

Den gyldne horde

Krigsførsel er simpelt: man flytter blot sine tropper hen i de provinser, man har meldt krig mod og så slås de til sidste mand. Man kan forske i bedre våben til soldaterne og udvidelser til sine provinser, men troppetyperne kan man kun bestemme indirekte ved at støtte en af de fire stænder i hvert len. Støtter man adelen, kommer der flere riddere, mens det bedre borgerskab stiller med spydmænd og armbrøstskytter.

Europa får dog ikke lov til bare at passe sig selv. Først er der korstogene i Østeuropa og mod Mellemøsten, hvor man får lejlighed til at score billige point hos paven, som er en irriterende fætter, som man absolut ikke har lyst til at blive ekskommunikeret af. Der kommer også grimme oplevelser som pesten, og siden hen tordner mongolerne ind fra stepperne i øst og sparker røv på det halve af Europa.

Poleret

Crusader Kings forekommer mig at være poleret og gennemtænkt med masser af de gode ting fra Europa Universalis II, som spillet bygger over. Det er ikke så sexet som Medieval: Total War, men udfordringen er helt i top, og jeg har nok været bedre underholdt med Crusader Kings end noget andet strategispil, der forsøger at simulere middelalderens Europa. Den bemærkelsesværdige tynde manual får ikke fortalt dig alt det, du har brug for at vide, så jeg måtte ud på nettet og læse i Paradox' forums for at få et par tips til en god start. Det er nok spillets minus, at det kræver meget af sin spiller i første omgang, men belønningen er også derefter. Alt i alt er Crusader Kings glimrende udfordring og underholdning for en seriøs strategispiller.

Søren J. Svendsen

Crusader Kings

Genre: Realtime-strategi.
System: 450 MHz cpu, 128 MB ram
Vi anbefaler: 1 GHz cpu
Udgiver: Pan Vision, www.paradoxplaza.com
Vurdering: Fremragende strategispil der virkelig får simuleret feudaltiden, men det savner et lidt enklere interface og en god manual.

Hvis man vil udfordres, så prøv at spille som Korsridderne i Jerusalem. Av!

Unge håbefulde guitarspillere er der også blevet plads til.

Adrenalinpumpende kan spillet ikke kaldes.

Bingo!

Singles: Flirt Up Your Life

Singles

Genre: Simulation
Systemkrav: 1 GHz cpu, 256 MB ram, 32 MB 3D-kort
Anbefalet: 1,5 GHz cpu, 512MB ram, 64 MB 3D-kort
Producent: Deep Silver/Rotobee
Distributør: Ubi Soft Danmark, tlf: 3832 0300
Vurdering: Syntes du Sims var for stueren, skal Singles nok være interessant.

Langsomt men sikkert nærmer vi os det spændende punkt.

Man skal ikke kigge mange sekunder på kassen til Singles, før man konkluderer, at dette er The Porn-Sims. Der lægges absolut ikke skjul på lighederne, og de ekstra "features" spillet har, er rigt illustreret. Men inden strømmen af dårlige vittigheder overtager hele anmeldelsen, skal man lige se spillet, for hvad det er.

Sims er en svær størrelse at sammenligne med, da spiloplevelsen i dette spil jo er bestemt af antallet af udvidelsespakker man har investeret i. I Singles starter du blidt med en lejlighed, og vælger to singler, der skal flytte sammen. Som standard bare en af hvert køn, men der er også mulighed for at spille i "pink" mode, så to fyre eller to piger kan dele lejlighed. Og oplevelser. Mon ikke den med pigerne bliver mest populær?

Med arme og ben

At Deep Silver har spillet Sims er mere end bare almindeligt tydeligt. Hele spillets interface er det samme, inklusive tænkebobblerne, konceptet med at skulle behage dem, holde dem mætte og sørge for behagelige omgivelser. Men her er der så et ekstra sæt statistikker, omhandlende de romantiske aspekter. De er naturligvis alle bundet sammen, så hvis ikke lejligheden er ren og pæn, og aktørerne er velfodrede og har hygiejnen i orden, er chancen for at knytte romantiske bånd ikke så store.

Det kan hverken kaldes rasende originalt eller synderligt underholdende, da man basalt set bare holder øje med, at statistikkerne går i den rigtige retning. Den egentlige underholdning ligger i resultaterne deraf. Og det slipper Singles faktisk slet ikke dumt fra det. Grafikken er i fuld 3D, og hvor den næppe kan kaldes banebrydende, er den velfungerende, og animationerne er heller ikke slemme. Det genkendelige interface gør det hurtigt at komme ind i spillet, og generelt må spillet siges at kæle for sin målgruppe.

De to grupper

Med Hot Date trådte Sims-spillet også ind i datingområdet, men her tages den alligevel noget længere. Så der er to målgrupper til dette spil. Sims-spillere der søger lidt variation, og så dem der kigger på coveret og fniser at "se – de kan bolle". For sidstnævnte vil Singles være en kedelig oplevelse, for der skal virkeligt kæles for detaljerne, før man kommer til den del af spillet, som det sælges på.

For Sims-spillerne vil det til gengæld være en skæg variation, og her vil det tredimensionelle interface også give en god ide om, hvad vi skal forvente fra Sims 2. Desværre er spillet ret smalt, i forhold til det væld af oplevelser en fuldt udvidet Sims kan give. Men fokus er klart, så de ting der mangler, såsom at følge sine singles på arbejde og det at have et socialt liv uden for sin lejlighed, er til at se gennem fingre med.

Singles er på ingen måde et banebrydende spil. Det er et spil, der lidt lusket rider på Sims-bølgen og giver lige akkurat det, som EA ikke vil – anstødeligt indhold.

Så det kræver nok en vis interesse i spilformen i forvejen. Men har man det, så er det faktisk slet ikke slemt tidsfordriv.

Anders Lauge Madsen

Knights Of The Temple

Der er noget, der er helt galt i denne by.

Pauls healing skill i aktion.

Det er næsten helt unfair. Jeg er midlertidigt udødelig, og jeg har en stor økse.

Med et marked oversvømmet af gode spil med fængslende og intelligent gameplay, er det rart engang imellem at kunne sætte sig med et spil, koble hjernen fra og så ellers gå i krig med sit tastatur og sin mus. Starbreeze Studios har med Knights Of The Temple (KOTT) netop produceret et sådant spil. Der er slet ingen tvivl om genren, det er nemlig ren hack-and-slash. Befriende, afslappende, blodigt. Med andre ord: Lige hvad man kan have brug for... og dog.

Red verden igen

I KOTT styrer man den unge ridder Paul, og det er ens mission at redde den guddommelige Adelle fra den onde biskob, og herved undgår man selvfølgelig hele verdens undergang. Det er jo fremragende men totalt ligegyldigt. Der er i alt 29 missioner, men de er tilpasset konsollerne og er således ekstremt korte, så man skal ikke tro, at spiloplevelsen varer længere på grund af det høje antal. Det er i stedet antallet af fjender, som opholder Paul, og dem er der rigtig mange af.

Styringen er meget simpel og forholdsvis hurtig at mestre. Som i de gode gamle dage foregår det hele på tastaturet. Man kæmper med enten sværd, økse eller kølle og lærer undervejs diverse komboer og special moves samt en række guddommelige kræfter, som giver fordele i kamp. Man kan også skyde med bue, men det er næsten ubrugeligt. Sværhedsgraden er acceptabel, og der er både udfordring til almindelige og hardcore gamere. Multiplayer er der ingenting af, og det savnes virkelig her.

Skår i glæden

Grafikken er ikke noget at råbe hurra for. Animationen af karaktererne er udført ved hjælp af motion capture og får bevægelserne til at se naturlige ud, hvilket trækker en smule op på indtrykket, men det er småt med grafiske effekter og flotte teksturer. Omgivelserne er snævre og kedelige, og der er ikke den store afveksling i scenerierne. Det værste er dog kameraføringen. Det hele ses i tredjeperson med faste kameravinkler, som ændrer sig ofte. Dette egner sig måske til survival horror-spil, men så absolut ikke til et action-spil. Forvirringen er total under kampe, hvor man kan risikere at blive gemt bag en søjle, eller synsvinklen kan skifte tre-fire gange i løbet af 10 sekunder. Som tilskuer er det meget filmisk at se på, og kampene bliver faktisk meget spændende, men det er til gene for spilleren selv.

Musikken er tilpasset stemningen og omgivelserne i spillet og ændrer sig løbende i takt med handlingen på skærmen. Lydeffekterne er måske lidt ensformige, men det er jo også sværd mod sværd hele tiden, og under de vilde kampe lyder det altså rigtig fedt. Der er intet bedre end lyden af en kæmpe økse, som går lige igennem kødet på de djævelske modstandere og sender blod til alle sider.

Har man brug for at koble af og rase ud er KOTT et fint lille spil. Spillet kan gennemføres uden de store problemer, og da historien er ligegyldig, kan man tage det frem en gang imellem og få afløb for sine aggressioner. Man skal dog være decideret hack-and-slash fan for at se det store og smukke i spillet, da det er en noget ensformig oplevelse.

David Lebech

Knights Of The Temple

Genre: Action
Systemkrav: 600 MHz cpu, 192 MB ram, 3D-kort
Anbefalet: 1,5 GHz cpu, 256 MB ram
Udgivet af: Starbreeze, www.knightsofthetemple.com
Distributør: PAN Vision, tlf: 7023 7323
Vurdering: Spiller byder på lækker hack-and-slash, men er egentlig ikke nogen kæmpe succes.

Helvede er ikke noget rart sted.